

**«AZƏRBAYCANDA XALQ İLƏ İQTİDAR ARASINDA BİRLİK
VARDIR. BİZİM BÜTÜN TƏŞƏBBÜSLƏRİMİZ AZƏRBAYCAN
XALQI TƏRƏFİNDƏN DƏSTƏKLƏNİR.»**

**İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

№ 2 (42)

APREL – İYUN 2013-cü il

Təsisçi: Azərbaycan Respublikasının
Baş Prokurorluğu

REDAKSIYA HEYƏTİ:

Baş redaktor:

Namiq Əsgərov

Baş redaktorun müavini:

Nazir Bayramov

nazirbayramov@mail.ru

Redaksiya heyətinin üzvləri:

Əzizağa Həsənov

Bəhrüz Mahmudov

İlqar Cəfərov

Nazim Abbasov

Natiq Hüseynov

Məsul katib: Eldar Əfəndiyev

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1001, Azərbaycan Respublikası,

Bakı şəhəri, N.Rəfibəyli küçəsi, 7.

Tel.: 492-25-17, Faks: 492-25-17

www.genprosecutor.gov.az

«Kütləvi informasiya vasitələri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununa müvafiq qaydada təsis edilmişdir.

Jurnal 2003-cü ildən etibarən, rübdə bir dəfə dövriyyəyə çıxəriləklə dərc edilərilir.

Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun 1 iyun 2010-cu il tarixli, 10/53 nömrəli «Azərbaycan Prokurorluğu» elmi-praktiki jurnalının redaksiya heyətinin yeni tərkibinin təsdiq edilməsi haqqında əmrinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun elmi-praktiki mətbu orqanı olan «Azərbaycan Prokurorluğu» jurnalının fəaliyyəti üçün məsul qurum kimi Baş Prokurorluğun Elm-Tədris Mərkəzi müəyyənənləşdirilmişdir.

Materiallardakı faktların doğruluğuna jurnalın redaksiya heyəti məsulyyət dəşimərilir.

Materiallarımızdan istifadə zamanı jurnala istinad etmək vacibdir.

«Hüquq ədəbiyyatı» nəşriyyatının kompüter mərkəzində yığılaraq səhifələnməmiş və çap edilmişdir.

Çapa imzalanmışdır: 29.07.2013-cü il 60x84 1/8 formatda 72 səhifə həcmində çap olunmuşdur. Tiraj: 1350 nüsxə.

© «Azərbaycan Prokurorluğu», 2013

MÜNDƏRİCAT

I. İctimai-siyasi tədbirlər

- Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 95 illiyi ölkədə təntənəli qeyd edilmişdir 3
- Prezident İlham Əliyev Çin Xalq Respublikasının Baş prokuroru, Beynəlxalq Antikorrupsiya Qurumları Assosiasiyası prezidentinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir 10

II. Rəsmi tədbirlər

- Baş prokuror Zakir Qaralov xarici ölkələrdən gəlmiş qonaqları qəbul etmişdir 11
- Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında müraciətlərə baxılması daim diqqət mərkəzindədir 17
- Respublika Hərbi Prokurorluğunun yeni inzibati binası istifadəyə verilmişdir 19

III. Təhlillər, təkliflər

- O.İsayev – Azərbaycan Respublikası ərazisindən kənarəda törədilən cinayətlər üzrə cinayət təqibinin həyata keçirilməsi vəzifəsi: beynəlxalq standartlar və milli qanunvericilik 23

IV. Bəzədən soruşurlar

- N.Bayramov – «Təqsirsizlik prezumpsiyası» prinsipinin müdafiəsi yalnız cinayət törətməkdə ittiham olunan şəxsləri əhatə edir 26

V. İctimaiyyətə hesabat

- Azərbaycan Respublikası Prokurorluq işçilərinin nəzəri bilik və peşə hazırlığı səviyyəsinin «İmtahan» informasiya sistemində test üsulu ilə yoxlanılması uğurla başa çatmışdır 28
- Baş Prokurorluğun Elm-Tədris Mərkəzində 2013-cü ildə Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu orqanlarına qulluğa qəbul olunmuş stajorlar üçün hazırlıq kursu keçirilmişdir ... 29
- Baş Prokurorluğun Müraciətlərə baxılması idarəsinin əməkdaşları prokurorluğun struktur qurumlarında seminar-məşğələlər keçirmişlər 30

VI. Prokurorluğun beynəlxalq əlaqələri 33

VII. Kadrlarla iş

- Təyinatlar 39

VIII. Heydər Əliyev – 90

- İlham Abbasov. Ümummilli lider Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisidir 41
- Cahangir Nəsirov. Ümummilli lider Heydər Əliyev haqqında xatirələrim 45

IX. Normativ-hüquqi aktlar

- Qanunvericiliyə dəyişikliklər 50
- Nazirlər Kabinetinin qərarları 63
- Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsi Plenumunun Qərarı 68

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI SİLAHLI QÜVVƏLƏRİNİN 95 İLLİYİ ÖLKƏDƏ TƏNTƏNƏLİ QEYD EDİLMİŞDİR

İyunun 26-da Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 95 illiyi münasibətilə Bakının Azadlıq meydanında təntənəli hərbi parad keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev hərbi paradda olmuşdur.

Dövlət və hökumət rəsmiləri, Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva, deputatlar, xarici ölkələrin respublikamızdakı səfirləri, beynəlxalq təşkilatların əməkdaşları, müharibə veteranları və paytaxt ictimaiyyətinin nümayəndələri hərbi paradı izləmişlər.

Hərbi paradda Silahlı Qüvvələrin bütün qoşun növlərinin, hərbi birlik və birləşmələrin, xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrinin, həmçinin qanunvericilikdə nəzərdə tutulan başqa silahlı birləşmələrin 5 min nəfər-

lik şəxsi heyəti, 300-dək hərbi texnika və silah sistemləri, 100-dən çox döyüş təyyarəsi və vertolyot, 40-dək gəmi iştirak etmişdir.

Meydana toplaşanlar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevi davamlı alqışlarla qarşıladılar.

Müdafiə naziri, general-polkovnik Səfər Əbiyev Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə raport verəndən sonra İlham Əliyev əsgərləri salamlamışdır.

Müdafiə Nazirliyinin əlahiddə nümunəvi orkestrinin müşayiəti ilə Azərbaycanın dövlət himni ifa edilmişdir.

Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev təntənəli paradda nitq söyləmişdir.

AZƏRBAYCAN SİLAHLI QÜVVƏLƏRİNİN YARADILMASININ 95-ci İLDÖNÜMÜ MÜNASİBƏTİLƏ KEÇİRİLƏN TƏNTƏNƏLİ HƏRBİ PARADDA İLHAM ƏLİYEVİN NİTQİ

– Əziz əsgərlər, zabitlər, generallar.

Əziz hərbcilər.

Hörmətli qonaqlar.

Mən sizi və bütün Azərbaycan xalqını Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə təbrik edirəm, Silahlı

Qüvvələrin bütün şəxsi heyətinə yeni uğurlar arzulayıram.

Bugünkü hərbi parad ordumuzun 95 illik yubileyinə həsr olunur. Bugünkü paradda Azərbaycan dövləti öz hərbi qüdrətini nümayiş etdirəcəkdir.

Ordu quruculuğu bizim üçün ən başlıca, ən prioritet məsələdir. Bu, hər bir ölkə üçün belə olmalıdır. Çünki hər bir ölkə özünü müdafiə etməlidir. Xüsusilə müharibə şəraitində yaşayan ölkələr üçün bu, çox böyük əhəmiyyətə malik olan məsələdir.

Azərbaycan müharibə şəraitində yaşayır. Müharibə hələ bitməyib. Müharibənin birinci mərhələsi başa çatmışdır. Bizim ordumuz hər an hazır olmalıdır ki, öz ərazi bütövlüyünü istənilən yolla bərpa etsin. Uzun illərdir ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi həllini tapmır. Uzun illərdir ki, bu ədalətsizlik davam edir. Ölkəmizin beynəlxalq birlik tərəfindən tanınmış torpaqları işğal altındadır. Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparılmışdır. Xalqımıza qarşı Xocalı soyqırımını törədilmişdir. Bütün beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanın mövqeyini müdafiə edir. Bütün mütəbər beynəlxalq təşkilatlar bu məsələ ilə bağlı qərar və qətnamələrini qəbul etmişlər. Ancaq Ermənistan beynəlxalq hüquq normalarına məhəl qoymur və işğal davam edir. Əfsuslar olsun ki, danışıqlar nəticə vermir. Belə olan halda əlbəttə ki, ordu quruculuğuna böyük ehtiyac vardır.

Dağlıq Qarabağ tarixi, əzəli Azərbaycan torpağıdır. Əsrlər boyu xalqımız bu torpaqlarda yaşamış, yaratmışdır. Bu gün də Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir, dünya birliyi ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıyır və dəstəkləyir. Bugünkü Ermənistan da tarixi Azərbaycan torpaqlarında yaradılmışdır. İrəvan xanlığı, Göyçə, Zəngəzur mahalları bizim tarixi diyarlarımızdır. Azərbaycan dövləti və xalqı Azərbaycan ərazisində ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına heç vaxt imkan verməyəcəkdir. Biz çalışacağıq ki, məsələ tezliklə həllini tapsın. Məsələnin həlli əlbəttə ki, siyasi yollardan keçir.

Danışıqlar prosesi hələ də davam edir. Ancaq güclü ordumuz, güclü potensialımız mövqeyimizi möhkəmləndirir. Bizim mövqeyimiz tarixi ədalət üzərində qurulubdur. Çünki bir daha demək istəyirəm ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycan torpağıdır və Azərbaycan torpağı kimi qalacaqdır. Bizim mövqeyimiz beynəlxalq hüquq normaları tərəfindən dəstəklənir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsi vardır ki, erməni işğalçı qüvvələrinin işğal edilmiş torpaqlardan qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edir.

Bizim mövqeyimiz güclü ordu ilə tamamlanır. Bu məqsədlə son illər ərzində ordu quruculuğuna çox böyük diqqət göstərilmişdir. Ordumuz inkişaf edir. Bu inkişaf daimi prosesdir. Mən hər-

bi hissələrə tez-tez gedirəm, vəziyyətlə tanış oluram və görürəm ki, ordumuzun döyüş qabiliyyəti artır. Nizami ordumuz vardır. Ordumuzun peşəkarlığı artır. Bütün cəmiyyətdə olduğu kimi, orduda da vətənpərvərlik ruhu yüksək səviyyədədir. Orduda xidmət edənlərin mütləq əksəriyyəti gənclərdir. Mən çox şadam ki, Azərbaycan gəncləri vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə alırlar. Orduda xidmət edənlər Vətəninə, xalqına bağlı olan, Vətəninə sevmə insanlardır. Bu amillər ordumuzu daha da gücləndirir. Eyni zamanda, son illər ərzində ordumuzun texniki təchizatında da çox böyük inkişaf vardır. Son illər ərzində ən müasir texnika, silah-sursat alınmışdır. Son illər ərzində alınan və Azərbaycanda istehsal olunan texnikanın bir hissəsi bugünkü paradda nümayiş etdiriləcəkdir. Burada mövcud texnikanın sadəcə olaraq cüzi bir hissəsi göstəriləcəkdir.

Azərbaycan son illər ərzində hərbi məqsədlər üçün çox böyük vəsait xərcləmişdir. Müqayisə üçün deyə bilərəm ki, 2003-cü ildə bizim hərbi büdcəmiz 163 milyon dollar idi, keçən il bu rəqəm 3,6 milyarda, bu il isə 3,7 milyard dollara çatmışdır. Yəni, bu, özlüyündə onu göstərir ki, ordu quruculuğu prioritet məsələdir. Büdcəmizin ən böyük xərcləri orduya sərf olunur.

Bu da təbiidir. Biz son illər ərzində ən müasir texnikaları almışıq. XXI əsrdə müharibələr daha çox texnologiyalar, biliklər üzərində qurulacaqdır. Bu, zamanın tələbidir. Azərbaycanın son illər ərzində əldə etdiyi silahlar müasir silahlardır.

Yüksək dəqiqliyə və çox böyük məhəvətmə gücünə malik olan silahlardır. Son illərdə yüzə yaxın döyüş və nəqliyyat helikopteri alınmışdır. Onlarla döyüş təyyarəsi, hava hücumuna qarşı ən müasir qurğular alınmışdır. Bu zirehli maşınlar, ən müasir tanklar, ən müasir artilleriya qurğuları düşmənin istənilən nöqtəsini məhv etməyə qadirdir. Bu proses davam etdirilir.

Növbəti illərdə də hərbi xərclər ümumi büdcəmizdə üstünlük təşkil edəcəkdir. Müqayisə üçün deyə bilərəm ki, yoxsul Ermənistanın bütün büdcəsi iki milyard dollara yaxındır. Yəni, ancaq hərbi məqsədlər üçün istifadə olunan vəsaitimiz Ermənistanın bütövlükdə bütün xərclərindən təxminən iki dəfə çoxdur.

Güclü Azərbaycan gücsüz Ermənistan ilə istənilən dildə danışa bilər. Biz sadəcə olaraq bölgədə, regionda sabitliyi qorumaq üçün hələ ki, danışıqlar yoluna üstünlük veririk. Çünki Azərbaycan bölgədə sabitləşdirici ölkədir. Azərbaycan bölgədə çox böyük nüfuza malik olan bir ölkədir. Azərbaycanın razılığı olmadan bölgədə heç bir tə-

şəbbüs, heç bir layihə icra edilə bilməz. Ona görə sabitliyi qorumaq, məsələni sülh yolu ilə həll etmək üçün biz hələ ki, siyasi yollara üstünlük veririk.

Ancaq sırr deyil ki, Azərbaycan gündən-günə güclənir, Ermənistan gündən-günə zəifləyir. Bizim iqtisadi gücümüz müqayisədilməz dərəcədə artmışdır. Düşməni istənilən istiqamət üzrə bir neçə dəfə, bəzi istiqamətlər üzrə 10 dəfədən çox üstələyirik və bu fərq getdikcə böyüyəcəkdir. Çünki bizim açıq-aydın gələcəyimiz, perspektivlərimiz, inkişaf yolumuz vardır. Azərbaycan dünya miqyasında ən sürətlə inkişaf edən ölkədir. Son 10 il ərzində dünyada iqtisadi inkişaf baxımından Azərbaycan kimi inkişaf edən ikinci ölkə yoxdur. Bu amillər, – bir daha demək istəyirəm, tarixi amillər, beynəlxalq hüquq normaları, siyasi amillər və iqtisadi-hərbi gücümüz, – Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həll edilməsində, ədalətli həll edilməsində öz sözünü deyəcək və Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəkdir. Dağlıq Qarabağda, digər işğal edilmiş torpaqlarda, Xankəndidə, Şuşada Azərbaycan bayrağı dalğalanacaqdır.

Eyni zamanda, biz yerli istehsalda da böyük diqqət göstəririk. Son 8 il ərzində Azərbaycanda yerli hərbi istehsal inkişaf etmişdir, çoxlu hərbi zavodlarımız vardır. Bu zavodlarda 750 adda məhsul istehsal edilir. Biz bütün növ patronları istehsal edirik. Tapançalar, avtomatlar, pulemyotlar, qumbaraatanlar, minaatanlar, aviasiya bombaları, zirehli maşınlar, snayper tüfəngləri, pilotsuz təyyarələr – bütün bunlar Azərbaycanda istehsal olunur. Gələcəkdə yerli istehsalın gücləndirilməsi ilə bağlı bizim böyük planlarımız vardır. Biz artıq çox güclü hərbi sənayeyə malikik. Azərbaycan məhsulları dünya sərgilərində nümayiş etdirilir və eyni zamanda, bizim ixrac imkanlarımız da artmaqdadır. Bu, onu göstərir ki, istənilən vəzifə öz həllini tapa bilər. Təki iradə, düşünülmüş siyasət olsun. Biz həm xaricdən ən müasir hərbi texnika alırıq, eyni zamanda, daxili istehsalı da gücləndiririk və gücləndirməliyik.

Hərbçilərin sosial müdafiəsi məsələləri də uğurla həllini tapır. Mən dünən hərbi hospitalın yeni korpusunun açılışında iştirak etmişəm, iki gün bundan əvvəl hərbiçilərin maaşları qaldırılmışdır. Artıq orduda 20 il qüsursuz xidmət etmiş hərbiçilərin məişət problemləri də həllini tapmaqdadır. Bu kateqoriyadan olan hərbiçilərə dövlət tərəfindən pulsuz mənzillər verilir. Artıq 200-ə yaxın mənzil verilmişdir və bu proses gələcək illərdə daha da geniş vüsət alacaqdır. Yəni, hərbiçilərin sosial-məişət problemləri həllini tapmaqdadır.

Bir daha demək istəyirəm ki, Azərbaycan dövləti ordu quruculuğuna çox böyük əhəmiyyət verir. Bu, bizim başlıca vəzifəmizdir və gələcək illərdə bu proses daha da sürətlə gedəcəkdir.

Bizim gücümüz bizim birliyimizdədir. Azərbaycan müstəqil dövlət kimi böyük zirvələrə çata bilməmişdir, dünya miqyasında çox böyük nüfuzə malikdir. Biz dünyanın ən mötəbər təşkilatına – BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv olmuşuq və bu təşkilatda öz mövqeyimizi müdafiə edirik. Azərbaycan nəinki regionda, dünya miqyasında çox etibarlı tərəfdaşa çevrilmişdir. Bizim xarici siyasətimizlə bağlı olan bütün təşəbbüslərimiz sülhə, əmin-amanlığa, beynəlxalq əməkdaşlığa istiqamətləndirilibdir.

Eyni zamanda, Azərbaycanda daxili sabitlik mövcuddur. Bu da inkişaf üçün başlıca amildir. Azərbaycanda xalq ilə iqtidar arasında birlik vardır. Bizim bütün təşəbbüslərimiz Azərbaycan xalqı tərəfindən dəstəklənir. Azərbaycanda iqtisadi inkişafı bağlı çox böyük işlər aparılmışdır. Beynəlxalq maliyyə qurumları bu sahədəki fəaliyyətimizi yüksək qiymətləndirir.

Hətta böhranlı illərdə – hələ ki, bu böhran dünyada davam edir, – Azərbaycan inkişaf edir, iqtisadiyyat inkişaf edir.

İqtisadiyyatımızın bütün sahələri inkişaf edir. Bu ilin beş ayında qeyri-neft sektorumuz 11 faiz, ümumi iqtisadiyyat təxminən 5 faiz artmışdır. Azərbaycanda işsizlik, yoxsulluq problemləri aradan qaldırılır, böyük infrastruktur layihələri icra edilir. O cümlədən bütün hərbi şəhərciklər bərpa edilir və qarşıya vəzifə qoyulmuşdur ki, növbəti iki il ərzində bir dənə də təmirsiz hərbi hissə, hərbi şəhərcik və hərbi baza olmasın. Müvafiq göstərişlər verilmişdir, vəsait ayrılmışdır və bu proses uğurla gedir. Yəni, biz bütün istiqamətlər üzrə öz fəaliyyətimizi uğurla, inamla aparırıq. İnsanların rifah halı yaxşılaşır, ölkənin nüfuzu artır, iqtisadiyyat, sənaye inkişaf edir və Azərbaycan çox dinamik şəkildə qabağa gedir.

Cəmi 20 ildən bir qədər çox müstəqillik yaşayan Azərbaycan sübut edib ki, azad, müstəqil ölkə kimi yaşaya, müstəqilliyini, öz seçimini qoruya bilər. Bizim güclü siyasi iradəmiz, güclü iqtisadiyyatımız, güclü ordumuz vardır. Ordu dövlətçiliyi, bizim seçiminizi, müstəqil siyasətimizi qoruyur. Xalq isə ordunu qoruyur və qormalıdır.

Mən həmişə deyirəm ki, güclü dövlətin güclü ordusu olmalıdır. Hesab edirəm ki, Azərbaycan qısa müddət ərzində güclü dövlətlərin sırasına daxil edilibdir. Biz indi böyük layihələri icra edirik, həm ölkəyə, həm başqa ölkələrə böyük investisiyalar

qoyuruq. Bir daha demək istəyirəm ki, biz beynəlxalq müstəvidə çox böyük nüfuza malikik. Əlbəttə ki, Azərbaycan Ordusu bu gün nəinki bölgədə, dünya miqyasında güclü ordular sırasındadır – həm hərbi potensialına, həm döyüş qabiliyyətinə, həm də təchizata görə. Əminəm ki, Azərbaycan gücləndikcə ordumuz da güclənəcəkdir. Ordumuz istənilən vəzifəni həll etməyə hazırdır, buna qadirdir. Mən Ali Baş Komandan kimi bundan sonra da ordu quruculuğuna, ordunun inkişafına öz dəstəyimi verəcəyəm.

Mən əminəm ki, Azərbaycan qarşıda duran bütün vəzifələri uğurla icra edəcəkdir. Bu gün demək olar ki, Dağlıq Qarabağ probleminə başqa heç bir məsələ həll olunmamış qalmır. Bütün istiqamətlər üzrə inkişaf, konkret siyasət, proqram və gözəl nəticələr vardır. Əminəm ki, biz münaqişənin həllində də istədiyimizə nail olacağıq, tarixi ədaləti bərpa edəcəyik, doğma torpaqlarımıza qayıdacağıq! Bunun başqa yolu yoxdur! Tarixin inkişafı, tarixin gedişatı, dünyada gedən proseslər, güclənən Azərbaycan, zəifləyən, yoxsullaşan Ermənistan – bütün bunlar reallıqdır və bu reallıqları biz yaratmışıq, öz siyasətimizlə, öz iradəmizlə. Biz Ermənistanı bundan sonra da bütün beynəlxalq və regional layihələrdən təcrid edəcəyik.

Azərbaycanı bundan sonra da gücləndirəcəyik. Güclü dövlətimiz bu münaqişənin həllində öz sözünü deyəcək və

Azərbaycan Ordusu bir daha demək istəyirəm ki, Ali Baş Komandanın əmrini icra edəcəkdir.

Eşq olsun, Azərbaycan Ordusuna!

Yaşasın, Azərbaycan!

Sonra Silahlı Qüvvələrin şəxsi heyətinin və hərbi texnikanın təntənəli keçidi başladı.

Meydana əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının dövlət bayrağı gətirildi.

Dövlət bayrağının ardınca quruda, dənizdə və havada müqəddəs Vətənin keşiyini çəkən Silahlı Qüvvələrin qoşun növlərinin döyüş bayraqlarını aparan hərbcilər addımlayırdılar.

Sonra ümummilli lider Heydər Əliyevin 42 il öncə yaratdığı və Azərbaycanın hərbi tarixində xüsusi yeri olan Cəmişid Naxçıvanski adına Hərbi Liseyin kursantları, quru qoşunlarının, hərbi hava və hərbi dəniz qüvvələrinin zabit bölükləri, Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin, Ali Hərbi Təyyarəçilik və Ali Hərbi Də-

nizçilik məktəblərinin kursantları tribunanın önündən vüqarla keçdilər.

Onların ardınca cəbhə bölgələrindəki hərbi birlikləri təmsil edən motoatıcılar addımlayırdılar.

Ölkəmizin müstəqilliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanmasında xüsusi xidmətlərinə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə orden və medallarla təltif olunmuş döyüşçülərimiz onların sıralarında idi.

Doğma Azərbaycanımızın qorxmaz, igid övlədləri – Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidmətinin Milli Qvardiyasının, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyi Mülki Müdafiə Qoşunlarının bölmələri, Dövlət Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçuları, Daxili İşlər Nazirliyi Daxili Qoşunlarının xüsusi təyinatlıları, Hərbi Dəniz Qüvvələrinin dəniz piyadaları, beynəlxalq təhlükəsizliyin qorunmasında fəal iştirak edən Silahlı Qüvvələrimizin sülhməramlıları, Müdafiə Nazirliyinin xüsusi təyinatlıları da nizami addımlarla tribunanın önündən keçdilər.

Azadlıq meydanındakı hərbi paradın mətin addımları Ali Baş Komandanın qarşısından keçən igidlərimiz ötən qısa müddətdə Azərbaycanda ordu quruculuğu sahəsində əldə olunan inkişafı əyani nümayiş etdirdilər.

Daha sonra müqəddəs Azərbaycan bayrağı altında hərbi texnikanın keçidi başladı.

Azadlıq meydanına əvvəlcə düşmənin canlı qüvvəsini və zirehli texnikasını məhv etmək üçün nəzərdə tutulmuş, üzərində müxtəlif silah sistemləri quraşdırılmış «Gürzə», «Bəbir» və «Əqrəb» xüsusi avtomobilləri daxil oldu.

Onların ardınca meydandan üzərində müxtəlif çaplı pulemyotlar quraşdırılmış «Land Rover» avtomobilləri, döyüş zamanı şəxsi heyətin daşınması və yüngül zirehli texnikaların, sığınacaqlardakı canlı qüvvələrin, eləcə də zirehli texnikaların məhv edilməsi üçün nəzərdə tutulmuş «Kobra» yüngül zirehli döyüş maşınları, şəxsi heyətin döyüş meydanında daşınmasını təmin edən transportyorlar, ZPT, «Storm-Sofa» markalı zirehli maşınlar və 107 millimetrlik reaktiv buraxıcı qurğular keçdi.

Ölkəmizdə istehsal olunan «Şahin» və «Qaranquş» pilotsuz uçuş aparatlarının nümayişi hərbi paradın tamaşa edənlərdə daha böyük maraq doğurdu. Bu aparatlar düşmənin taktiki dərinliklərində kəşfiyyat aparılması üçün istifadə edilən ən müasir və səmərəli texnikadır. Həmin aparatlar ən geniş ərazilərdə mühüm obyektlərin kəşfiyyatını aparmağa imkan verir.

Sonra meydandan Azərbaycanın müdafiə sənayesinin istehsalı olan və beynəlxalq sərgilərdə böyük maraqla qarşılanan «Maral» və «Maral-1» zirehli döyüş maşınları keçdi. Düşmənin canlı

qüvvə və hərbi texnikasını məhv etmək üçün nəzərdə tutulmuş bu maşınlar yüksək keçid manevrinə malikdir.

Zirehli döyüş maşınlarının ardınca meydana

Paraddan görüntülər

Paraddan görüntülər

«Gürzə» haubitsaları, ilk dəfə hərbi paradda nümayiş etdirilən «SANİ» minaatan sistemləri, eləcə də «Cardom» tipli özüyəriyən minaatanlar, Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin müəssisələrinin istehsalı olan 82 millimetrlik minaatanlar daxil oldu.

Ən müasir reaktiv yaylım atəş sistemləri, «Sakarya», «Qrad-1M», «Leysan», «Ekstra», «Smerçlər», «Toçka-U» raket kompleksləri tribunanın önündən keçdi. Bu raket kompleksləri ən uzaq dərinlikdə günün istənilən vaxtında düşmənin hərbi təyinatlı strateji obyektlərinə tələfat vermək üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Sonra Müdafiə Nazirliyi Hərbi Hava Qüvvələrinin Hava Hücumundan Müdafiə Qoşunlarının döyüş texnikaları meydana daxil oldu.

Azərbaycanda yüksək dəqiqliklə aparılmış modernləşdirmə nəticəsində «Kaman-2T» zenit-raket kompleksinin maksimal vurma qabiliyyəti 35 kilometrə çatdırılmışdır. Yüksək hündürlükdə uçan sürətli təyyarələri, qanadlı raketləri vurmaq üçün təyin edilmiş «Qalxan» zenit-raket kompleksinin hədəfi məhvetmə zonasının uzaq məsafəsi 250 kilometrdir. «S-300-Favorit» zenit-raket kompleksi sonuncu və ən müasir radar sistemidir. Bu radar sistemi eyni anda 115 müxtəlif hədəfi müşahidə etməyə qadirdir. S-300 PMU-2- «Favorit» zenit-raket sisteminin məhvetmə zonasının məsafəsi isə hədəflərə qarşı 200 kilometrdir.

Azərbaycanda modernləşdirilmiş yüksək döyüş qabiliyyətinə malik, hədəf üzrə ikikanallı «OSA-AK» mobil, avtonom, yaxın məsafəli zenit raket kompleksinin məhvetmə zonasının uzaq məsafəsi 12, hədəfləri vurmaq hündürlüyü 7 kilometrə qədər artırılmışdır. «BUK-1MB – 569» zenit-raket kompleksi ilk dəfə olaraq Azadlıq meydanında təqdim edilir. Bu kompleks bütün növ döyüş fəaliyyətlərində, həmçinin mühüm hərbi və iqtisadi geniş hündürlük diapazonunda qorunması, uçan pilotlu, pilotsuz hava hücumu vasitələri, qanadlı və ballistik raketləri məhv etmək üçündür.

Daha sonra yüksək atış sürətinə malik top və tank əleyhinə idarəolunan raket sistemi ilə silahlanmış «BMP-2» piyada döyüş maşınları, Azərbaycanda modernləşdirilmiş, atəşi və döyüşü idarəetmə sistemləri xeyli təkmilləşdirilmiş «T-72M-1» tankları, piyadaların ən müasir və güclü döyüş maşını «BMP-3»lər tribunanın önündən keçdi. «T-90S» tankları, «TOS-1A» ağır odatan sistemləri, «MSTA-S» özüyəriyən artilleriya haubitsaları hərbi paradda ilk dəfədir iştirak edir. «TOS-1A» qurğusu yaylım atəşlə 4 hektar ərazidə hər cür hədəfi məhv etmək imkanına malikdir.

Ağır artilleriyanın keçidi «Qvozdika», «Akasiya» özüyəriyən haubitsalarının və postsovet məkanında ən nəhəng, uzaqvuran və strateji təyinatlı silah olaraq hazırda Azərbaycan Silahlı Qüvvə-

Paraddan görüntülər

lərinin silahlandırılmasında mövcud olan özüyeyən «Pion» topları ilə başa çatdı.

Ölkəmizin müdafiə potensialının əsaslı şəkildə möhkəmləndirilməsində Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin yaradılması da mühüm rol oynamışdır. Qısa müddətdə rəqabətə davamlı müdafiə sənayesini formalaşdıran Azərbaycan artıq NATO standartları səviyyəsində məhsullar istehsalını qaydaya salır və beynəlxalq müdafiə sənayesi sərgilərində uğurla təmsil olunur. Hərbi paradda nümayiş etdirilən texnikalar ən müasir elmi-texniki yeniliklər səviyyəsindədir və istənilən döyüş tapşırığını dəqiqliklə yerinə yetirməyə hərtərəfli imkan verir.

Xəzər dənizinin sahilində, paradın keçirildiyi Azadlıq meydanının yaxınlığında Müdafiə Nazirliyinin Hərbi Dəniz Qüvvələrinə məxsus 40-dək gəmi hərbi reyddə sıralanmışdı.

Digər qoşun növləri kimi, Hərbi Dəniz Qüvvələri də məhz ümummillə liderimiz Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasəti sayəsində formalaşmış və müasir nizami qüvvəyə çevrilmişdir. Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin qarşısında Xəzər dənizinin Azərbaycana aid hissəsində dövlətimizin maraqlarını qorumaq vəzifəsi durur. Hərbi Dəniz Qüvvələri Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda əlverişli əməliyyat rejiminin saxlanılması üzrə əməliyyat planlarını mütəmadi olaraq təkmilləşdirir, döyüş hazırlığının keyfiyyətini yüksəldir.

Artıq müasir standartlara cavab verən hərbi donanmamız formalaşdırılmış və peşəkar kadrlar yetişdirilmişdir. Hərbi Dəniz Qüvvələri istənilən döyüş tapşırığını yüksək səviyyədə yerinə yetirməyə qadirdir.

Sonra Azadlıq meydanı üzərində Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələri döyüş təyyarələrinin və vertolyotlarının uçuşu hərbi paradda xüsusi əhvalruhiyyəni daha da gücləndirdi. Hərbi paradda 100-dən çox, o cümlədən döyüş, təlim-məşq təyyarələri və vertolyot iştirak edirdi.

Hərbi Hava Qüvvələrinin uçuş nümayişini «Mi-17» tipli vertolyotun Azərbaycanın dövlət bayrağını aparması açdı. Uçuş nümayişini «L-39» təlim-məşq, modernləşdirilmiş «MiQ-29» qırıcı-bombardmançı, «SU-25» hücumçu təyyarə qrupları davam etdirdi.

Sonra milli şahinlərimiz «Mi-17» və «Mi-24» vertolyotlarını da məharətlə idarə edərək, yüksək peşəkarlıq və döyüş qabiliyyətinə malik olduqlarını bir daha təsdiqlədilər. Yeni istehsal olunan və hərbi paradda ilk dəfə iştirak edən, gecə və gündüz ən mürəkkəb hava şəraitində uçuşa qadir «Mi-35M» döyüş-hücum vertolyotları qrupu da Azadlıq meydanı üzərindən keçdi.

Azərbaycanın milli şahinlərinin məharətlə idarə etdikləri «SU-25» hücumçu təyyarə qrupu səmada Azərbaycan bayrağının üzərindəki üç rəngin təsvirini yaratdı.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Çin Xalq Respublikasının Baş prokuroru, Beynəlxalq Antikorrupsiya Qurumları Assosiasiyası prezidentinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 12-də Çin Xalq Respublikasının Baş prokuroru, Beynəlxalq Antikorrupsiya Qurumları Assosiasiyasının prezidenti Çao Cianminqin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Azərbaycan Respublikası ilə Çin Xalq Respublikası arasında ikitərəfli münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu vurğulayan dövlət başçısı bu münasibətlərin gələcəkdə daha da möhkəmlənəcəyinə əminliyini ifadə etmişdir. Siyasi əlaqələrimizin uğurla inkişaf etdiyini bildirən Prezident İlham Əliyev ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də yaxşı əməkdaşlıq etdiyini bildirmiş, ölkələrimiz arasında iqtisadi sahədə də yaxşı nəticələrin əldə olunduğunu vurğulamışdır. Prezident İlham Əliyev hüquq-mühafizə orqanlarının arasında əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin ölkələrimiz arasın-

da mövcud olan çoxşaxəli əlaqələrin genişləndirilməsinə müsbət təsirini göstərəcəyini qeyd edərək Çin Xalq Respublikasının baş prokuroru, Beynəlxalq Antikorrupsiya Qurumları Assosiasiyasının prezidenti Çao Cianminqin ölkəmizə səfərinin bu əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi işinə xidmət edəcəyinə ümidvar olduğunu bildirmişdir.

Azərbaycanın Çinin böyük və etibarlı dostu olduğunu vurğulayan cənab Çao Cianminq ölkəmizin regionda mövqelərinin daha da güclənməsində maraqlı olduqlarını göstərmişdir. Qonaq Azərbaycan ilə Çinin beynəlxalq təşkilatlarda bir-birinə qarşılıqlı dəstək vermələrinin önəmini qeyd etmiş, Beynəlxalq Antikorrupsiya Qurumları Assosiasiyası çərçivəsində ölkələrimizin hüquq-mühafizə orqanlarının korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində uğurlu əməkdaşlıq etdiklərini vurğulamışdır.

Baş prokuror Zakir Qaralov Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsinin Demokratiya üzrə Məruzəçilər Qrupunun sədri xanım Urszula Gaçekin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

Aprelin 10-da Baş prokuror Zakir Qaralov Azərbaycan Respublikasında səfərdə olan Avropa Şurasının Nazirlər Komitəsinin Demokratiya üzrə Məruzəçilər Qrupunun sədri xanım Urszula Gaçekin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşmüşdür.

Azərbaycan Respublikası ilə Avropa Şurası arasında əməkdaşlığın uğurla inkişaf etdiyini bildiren Baş prokuror ölkəmizin məhkəmə-hüquq sisteminin müasirləşdirilməsi istiqamətində Prezident cənab İlham Əliyev tərəfindən imzalanan mütərəqqi qanunvericilik aktlarının, o cümlədən prokurorluğun fəaliyyəti üçün zəruri hüquqi bazanın yaradılması, prokurorluq orqanlarında müasirləşmə prosesinin davam etdirilməsi və köklü islahatların aparılması, eyni zamanda kadr siyasətində ciddi dönüşün yaradılması və şəffaflığın təmin edilməsi barədə ətraflı məlumat vermişdir.

Açıq Hökumətin təşviqinə və Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012–2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planlarının təsdiq edilərək icraya yönəldilməsini, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agent-

liyinin yaradılmasını diqqətə çatdıran Baş prokuror insan hüquqlarının qorunması istiqamətində kompleks, hərtərəfli və ardıcıl işlərin görülməsini xüsusi vurğulamışdır.

Azərbaycan Respublikasına olan səfəridən məmnunluğunu ifadə edən xanım Urszula Gaçek Avropa Şurası Nazirlər Komitəsinin Demokratiya üzrə Məruzəçilər Qrupunun Azərbaycan ilə əlaqələrin inkişafında və faydalı qarşılıqlı əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu qeyd etmiş, Azərbaycan Respublikasının məhkəmə-hüquq sisteminə aparılan islahatlara maraqlı göstərərək, insan haqlarının müdafiəsinin daha da gücləndirilməsi üzrə fikirlərini bildirmişdir.

Görüş ərzində nümayəndə heyətinə daxil olan bir neçə ölkənin səfirləri ilə Azərbaycan və Avropa Şurası arasında əməkdaşlığın gələcək perspektivləri və tərəfləri maraqlandıran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Görüşdə Azərbaycan Respublikasının Avropa Şurası yanında daimi nümayəndəsi Emin Eyyubov iştirak etmişdir.

Baş prokuror Zakir Qaralov Çin Xalq Respublikası Ali Xalq Prokurorluğunun nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

Azərbaycan Respublikasında rəsmi səfərdə olan Çin Xalq Respublikasının Ali Xalq Prokurorluğunun Baş prokuroru, Beynəlxalq Antikorrupsiya Orqanları Assosiasiyasının (İAACA) Prezidenti Çao

Dzyaminin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti aprelin 12-də Fəxri Xiyabana gələrək müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin əziz xatirəsini ehtiramla yad edərək məzarı önü-

nə əklil qoymuşdur. Şəhidlər Xiyabanına gələn qonaqlar ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş həmvətənlərimizin məzarı üzərinə tər çiçək dəstələri düzmüş, «Əbədi Məşəl» abidəsinin önünə əklil qoymuşlar.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda Çin Xalq Respublikasının Ali Xalq Prokurorluğunun nümayəndə heyəti ilə ikitərəfli görüş keçirilmiş və müzakirələrin nəticəsi olaraq ölkələrimizin prokurorluq orqanları arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin perspektivlərini müəyyənləşdirən «Anlaşma Memorandumu» imzalanmışdır.

Qonaqları səmimi salamlayan Baş prokuror Zakir Qaralov xalqlarımız arasında formalaşmış zəngin tarixə malik və ildən-ildə daha da genişlənməklə dərinləşən ikitərəfli münasibətlərin inkişafında Azərbaycan və Çin xalqının ümummilli liderləri Heydər Əliyev və Dzyan Dzemin, sonrakı illər ərzində isə dövlət başçıları cənab İlham Əliyev və cənab Hu Cintoanın misilsiz xidmətlərini xüsusi qeyd etmişdir.

Məmnunluq hissi ilə diqqətə çatdırılmışdır ki, Çin Xalq Respublikası Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk dövlətlərdən biri olmaqla Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında həllinə tərəfdar olduğunu dəfələrlə bəyan etmiş, öz mövqeyini beynəlxalq qurumlarda bildirmiş, Azərbaycanın BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasına üzv seçilməsini qətiyyətlə dəstəkləmişdir.

Azərbaycan Prokurorluğu və Çin Xalq Respublikasının Ali Xalq Prokurorluğu arasında Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyası və İAACA çərçivəsində həyata keçirilən əməkdaşlığın əhəmiyyəti vurğulanmışdır. Xüsusi olaraq diqqətə çatdırılmışdır ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin siyasi iradəsinə müvafiq olaraq ölkəmizdə korrupsiyaya qarşı mübarizənin səmərəliliyinin artırılması və bu sahədə beynəlxalq əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədilə, 2006-cı ildə İAACA-nın yaradılması zamanı Azərbaycan bu təşəbbüsü fəal surətdə dəstəkləmiş və bu gün də ölkəmiz həmin təşkilatın işində fəal iştirak edir. 2008-ci ilin mart ayında İAACA-nın İcraiyyə Komitəsinin iclasının və beynəlxalq konfransın Bakıda keçirilməsi və həmin təşkilatın vitse-prezidenti ölkəmizin ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov olması müsbət hal kimi dəyərləndirilmişdir. Azərbaycan Prokurorluğunun strukturunda Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsinin yaradılmasını və son illər ərzində bu sosial bəlayə qarşı mübarizə sa-

həsində həmin qurum tərəfindən görülən işləri diqqətə çatdıran Baş prokuror bu sahədə zəruri məlumatları özündə əks etdirən sənədləri qonaqlara təqdim etmişdir.

İnam ifadə olunmuşdur ki, Azərbaycan və Çin Xalq Respublikaları arasında 1999-cu ildə «Əməkdaşlıq haqqında» Sazişin imzalanması ilə təməli qoyulan və bu gün imzalanan «Anlaşma memorandumu» ilə keyfiyyətə yeni müstəviyə qaldırılan ikitərəfli əlaqələr bundan sonra da yüksələn xətlə inkişaf edəcək və tərəflərə öz səmərəsini verəcəkdir.

Görüşdə çıxış edən Çin Xalq Respublikası Ali Xalq Prokurorluğunun Baş prokuroru Çao Dzyamin göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə görə dərin min-

nətdarlığını bildirmiş, ölkəmizin prokurorluq orqanları ilə sıx əməkdaşlıq əlaqələrinin yaradılmasında böyük maraqlarının olmasını diqqətə çatdırmışdır. Azərbaycan və Çin arasında əlaqələrin sıx olduğunu bildirən qonaq respublikamızın çox qısa zamanda yüksək nailiyyətlər əldə etməsini xüsusi qeyd edərək, məhkəmə sisteminin müasirləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirləri yüksək qiymətləndirmişdir.

Görüşdə hüquqi sahədə əməkdaşlıq üzrə faydalı fikir mübadiləsi aparılmış, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyətin səmərəliliyindən, hüquqi əməkdaşlıq sahəsində mövcud müqavilə bazasının təkmilləşdirilməsindən danışılmış, tərəfləri maraqlandıran məsələlər müzakirə edilərək, iki ölkənin prokurorluq orqanları arasında qarşılıqlı münasibətlərin bundan sonra da uğurla davam etdirilməsinə əminlik ifadə edilmişdir.

Qonaqlar daha sonra Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun Tarix muzeyi ilə tanış olmuşlar.

Baş prokuror Zakir Qaralov Çin Xalq Respublikasının Ədliyyə nazirinin müavini Canq Sucunun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

Aprelin 26-da Baş prokuror Zakir Qaralov ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Çin Xalq Respublikasının Ədliyyə nazirinin müavini Canq Sucunun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir.

Azərbaycan və Çin Xalq Respublikaları arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın uğurla inkişaf etdiyini diqqətə çatdıran Baş prokuror ölkəmizin məhkəmə-hüquq sisteminin müasirləşdirilməsi istiqamətində Dövlət başçısı cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən tədbirlər, mütərəqqi qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsi, o cümlədən prokurorluğun fəaliyyəti üçün zəruri normativ-hüquqi bazanın yaradılması, prokurorluq orqanlarının müasirləşdirilməsi üçün görülən işlər barədə ətraflı məlumat vermişdir.

Çin Xalq Respublikası Ali Xalq Prokurorluğunun Baş prokurorunun aprel ayının əvvəllərində ölkəmizə səfər etdiyini və hər iki dövlətin prokurorluq orqanları arasında imzalanmış Anlaşma Memorandumunun əhəmiyyətini vurğulayan Baş prokuror ədliyyə nazirlikləri arasında yenicə im-

zalanmış Əməkdaşlıq haqqında Sazişin əlaqələrimizin daha da inkişaf etməsində mühüm rol oynayacağını bildirmişdir.

Azərbaycan Respublikasına səfərindən məmnunluğunu ifadə edən Canq Sucun ölkələrimizin müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən hüquq mühafizə orqanları arasında əməkdaşlığının inkişafı üçün yeni bir səhifə açıldığını bildirmiş, məhkəmə-hüquq islahatları nəticəsində əldə edilmiş uğurlar yüksək qiymətləndirilməklə, əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi üçün böyük imkanların olduğunu vurğulamışdır.

Görüş zamanı dövlətlərimizin beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən Çinin təşəbbüsü ilə yaradılmış dünyanın korrupsiyaya qarşı mübarizə aparən qurumlarını birləşdirən nüfuzlu Beynəlxalq Anti-korrupsiya Orqanları Assosiasiyası çərçivəsində faydalı əməkdaşlıq etdikləri diqqətə çatdırılmış və Azərbaycanın Assosiasiyanın işində fəal iştirakı yüksək dəyərləndirilmişdir.

Görüşdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın perspektivləri və maraq doğuran digər məsələlər üzrə ətraflı fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Baş prokuror Zakir Qaralov Türkiyə Respublikasının Baş prokuroru Hesən Erbilin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

Azərbaycan və Türkiyə Respublikası prokurorluqları arasında işgüzar əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə Türkiyə Respublikasının Baş prokuroru Hesən Erbilin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Baş prokuror Zakir Qaralovun dəvəti ilə iyunun 11-də ölkəmizə səfərə gəlmişdir.

düzmüş, «Əbədi Məşəl» və türk əsgərlərinin xatirəsinə ucaldılmış abidələrin önünə əklil qoymuşlar.

Daha sonra nümayəndə heyəti ilə Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda görüş keçirilmişdir. Qonaqları səmimi salamlayan

Baş prokuror tarixən xalqlarımızın milli köklərə söykənən münasibətlərinin siyasi, iqtisadi, mədəni və digər sahələrdə də müvəffəqiyyətlə inkişaf etdirildiyini bildirərək bu əlaqələrin Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin «bir millət, iki dövlət», Türkiyə dövlətinin qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün «Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, Azərbaycanın kədəri bizim kədərimizdir» kəlamları ilə dəqiq ifadə

İyunun 12-də Türkiyə Respublikası Prokurorluğunun nümayəndə heyəti Fəxri Xiyabana gələrək müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə ehtiramla yad edərək məzarı önünə əklil qoymuşdur. Görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın məzarı üzərinə də gül dəstələri düzülmüşdür. Şəhidlər Xiyabanına gələn qonaqlar ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş həmvətənlərimizin məzarı üzərinə tər çiçək dəstələri

edildiyi, hər iki ölkə prezidentlərinin siyasi ira-

dələri ilə reallaşan nəhəng enerji və nəqliyyat layihələrinin ölkələrimizi daha da yaxınlaşdıracağı, xalqlarımızın rifahına xidmət göstərəcəyi xüsusi olaraq vurğulanmışdır.

Baş prokuror son illər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində prokurorluğun fəaliyyəti üçün zəruri normativ-hüquqi bazanın yaradılması, prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin hərtərəfli müasirləşdirilməsi, prokurorluğun strukturun daha da təkmilləşdirilməsi, kadr korpusunun tamamilə yenidən formalaşdırılması istiqamətində aparılan köklü islahatlar, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi məqsədi ilə digər hüquq mühafizə orqanları ilə qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin qurulması, həmçinin müasir dövrdə qarşıda duran digər vəzifələr barədə qonaqlara ətraflı məlumat vermişdir.

Səmimi qəbul üçün minnətdarlığını ifadə edən Hesən Erbil rəhbərlik etdiyi təşkilatın Azərbaycanla əlaqələrin inkişafına böyük önəm verdiyini vurğuladı. O, ölkələrimiz arasında mövcud olan iqtisadi, siyasi, sosial, mədəni əlaqələrin

yüksək səviyyədə olmasını və bunun məntiqi nəticəsi kimi xalqlarımızın üzləşdiyi bütün məsələlərdə bir-birinə dəstək verməsini xüsusi qeyd etmişdir.

Görüşdə hüquqi sahədə əməkdaşlıq üzrə faydalı fikir mübadiləsi aparılmış, həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli səviyyələrdə, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyətin səmərəliliyindən, hüquqi əməkdaşlıq sahəsində mövcud müqavilə bazasının təkmilləşdirilməsindən danışılmış, tərəfləri maraqlandıran məsələlər müzakirə edilərək, iki ölkənin prokurorluq orqanları arasında qarşılıqlı münasibətlərin bundan sonra da uğurla davam etdiriləcəyinə əminlik ifadə edilmişdir.

Nümayəndə heyəti daha sonra Baş Prokurorluğun Tarix muzeyi ilə tanış oldular. Muzeydə Azərbaycan Prokurorluğunun zəngin tarixi, Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərini özündə əks etdirən ekspozisiyalar, eyni zamanda ulu öndər Heydər Əliyevin həyat və yaradıcılığına həsr olunmuş guşə və eksponatlar, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı xüsusi hazırlanmış guşə onlarda xüsusi təəssürat oyatdı.

Baş prokuror Zakir Qaralov Vyetnam Milli Məclisinin sədr müavini Uonq Çu Lunun başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul etmişdir

Baş prokuror Zakir Qaralov ölkəmizdə səfərdə olan Vyetnam Milli Məclisinin sədr müavini Uonq Çu Lunun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşmüşdür.

Qonaqları səmimi salamlayan Baş prokuror xalqlarımız arasında formalaşmış və ildən-ilə genişlənməklə dərinləşən ikitərəfli münasibətlər haqqında söz açaraq hər iki ölkənin müxtəlif dövlət təsisatları, o cümlədən prokurorluq orqanları arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişaf etdiyini xüsusi vurğuladı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən məhkəmə-hüquq islahatları çərçivəsində prokurorluğun fəaliyyəti üçün zəruri normativ-hüquqi bazanın yaradılması, prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin hərtərəfli müasirləşdirilməsi istiqamətində aparılan köklü islahatlar, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi məqsədi ilə digər hüquq mühafizə orqanları ilə qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin qurulması, həmçinin qarşıda duran digər vəzifələr barədə qonaqlara ətraflı məlumat verildi. Mütəşəkkil cinayətkarlığın təh-

lükəli təzahürlərindən olan korrupsiya və rüşvət-xorluq cinayətlərinə qarşı mübarizə məsələlərinin təşkili və həyata keçirilməsində prokurorluq orqanlarının üzərinə mühüm vəzifələr qoyulduğu, bu sahədə Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsi tərəfindən görülən işlər, 161 nömrəli «Qaynar xətt» əlaqə mərkəzinin fəaliyyəti diqqətə çatdırıldı.

Vyetnam Milli Məclisinin sədr müavini Uonq Çu Lun göstərilən yüksək qonaqpərvərliyə görə dərin minnətdarlığını bildirərək, iki ölkənin prokurorluq orqanları arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin yaradılmasında böyük maraqlarının olmasını qeyd etdi. Azərbaycan və Vyetnam arasında əlaqələrin sıx olduğunu diqqətə çatdıran qonaq respublikamızın çox qısa zamanda yüksək nailiyyətlər əldə etməsini xüsusi vurğulayaraq, məhkəmə sisteminin müasirləşdirilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirləri də yüksək qiymətləndirdi.

Görüşdə hüquqi sahədə əməkdaşlıq üzrə faydalı fikir mübadiləsi aparılmış, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyətin səmərəliliyindən, tərəfləri maraqlandıran məsələlər ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında müraciətlərə baxılması daim diqqət mərkəzindədir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin dövlət qurumları tərəfindən insanlara layiqli xidmət göstərilməsi, vətəndaşların müraciətlərinə qayğı və həssaslıqla yanaşılması, bu zaman ədalət prinsipinin tam təmin olunması ilə bağlı tapşırıqları Prokurorluq orqanları tərəfindən daim diqqətdə saxlanılaraq vətəndaşların qəbulu, onların ərizə və şikayətlərinə baxılaraq həll olunması üçün müvafiq tədbirlər görülür.

Baş prokuror Zakir Qaralov Gəncə-Qazax zonasından olan vətəndaşları qəbul etmişdir

Vətəndaşlarla görüşlərin keçirilməsini, onların müraciətlərinə vaxtında baxılması və haqlı tələblərinin təmin edilməsini bütün dövlət təsisatlarının əsas vəzifələrindən biri kimi müəyyənləşdirən Prezident İlham Əliyevin göstəriş və tövsiyələrinə müvafiq olaraq, vətəndaşların yerlərdə qəbulu üzrə təsdiq edilmiş qrafikə uyğun olaraq, Baş prokuror Zakir Qaralov aprelin 5-də Ağstafa rayon prokurorluğunun binasında Ağstafa, Qazax, Tovuz, Şəmkir və Gədəbəy rayonlarının sakinləri ilə görüşmüşdür.

Prokurorluğun məsul əməkdaşlarının, habelə əlaqədar tabe prokurorların iştirakı ilə keçirilmiş görüşdə 200-ə yaxın vətəndaşın müraciətinə baxılmış, onların problemlərinin, o cümlədən konkret cinayət işlərinin istintaqı və törədilmiş cinayətlər barədə məlumatların araşdırılması zamanı yol verilmiş qanun pozuntuları, xəbərsiz itkin düşmüş şəxslərin axtarışı, təsərrüfat, əmlak, mülki xarakterli mübahisələr, eləcə də sosial məsələlərlə bağlı müraciətlərin bilavasitə prokurorluqda və ya aidiyyəti üzrə müvafiq icra orqanlarında operativ həlli üçün təxirəsalınmaz zəruri tədbirlər görülmüşdür.

Vətəndaşların qaldırdıqları və bilavasitə prokurorluq orqanlarının səlahiyyətlərinə aid olan məsələlər üzrə onların qanunauyğun həlli barədə Baş Prokurorluğun əlaqədar struktur qurumlarının rəhbərlərinə və tabe rayon prokurorlarına müvafiq göstərişlər verilmiş, konkret ərizə və şikayətlər üzrə yerində tədbirlər görülmüşdür.

Eyni zamanda, qeyd edilən rayonların prokurorlarının iştirakı ilə müşavirə keçirilmiş, respublikamızın mühüm strateji əhəmiyyət kəsb edən qərb bölgəsində ictimai-siyasi sabitliyin daha da möhkəmləndirilməsi, cinayətkarlığa qarşı mübarizənin səmərəliliyinin və kəsərliliyinin artırılması üçün konkret tapşırıqlar verilmiş, vətəndaşların müraciətlərinə obyektiv baxılması və onların qəbulu işinin düzgün təşkilinə görə tabe prokurorların fərdi məsuliyyət daşımaları onların diqqətinə çatdırılmışdır.

Baş prokuror Zakir Qaralov həmçinin Ağstafa rayonundan olan şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri ilə görüşmüşdür. Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun kollektivi adından onlara ərzaq yardımını göstərilməmişdir.

Baş prokuror Zakir Qaralov Lənkəran zonasından olan vətəndaşları qəbul etmişdir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin göstəriş və tövsiyələrinə müvafiq olaraq vətəndaşların qəbulu, onların müraciətlərinə vaxtında baxılması və haqlı tələblərinin təmin edilməsi bütün dövlət təsisatlarının əsas vəzifələrindən biri kimi müəyyənləşdirilmişdir.

Baş prokuror Zakir Qaralov mayın 17-də Lənkəran rayon prokurorluğunun inzibati binasında Astara, Lənkəran, Masallı, Lerik və Yardımlı rayonlarından olan vətəndaşları qəbul etmişdir.

Qəbuldan əvvəl Baş prokuror ümummilli lider Heydər Əliyevin Lənkəran şəhərindəki abidəsi önünə gül dəstələri düzərək xatirəsini ehtiramla yad etmişdir.

Baş prokuror Zakir Qaralov Lənkəran şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında şəhid ailələri, müharibə veteranları və rayonda məskunlaşmış məcburi köçkünlərlə görüşərək onların problemləri ilə maraqlanmışdır.

Həmin gün Baş Prokurorluq tərəfindən 320 şəhid, Qarabağ müharibəsi əlilləri və rayonda məskunlaşmış məcburi köçkün ailələrinə müxtəlif ərzaq məhsullarından ibarət yardımlar edilmişdir. Baş Prokurorluğun məsul əməkdaşlarının, habelə əlaqədar tabe prokurorların iştirakı ilə keçirilən qəbulda vətəndaşların müraciətlərində qaldırılan və bilavasitə prokurorluq orqanlarının səlahiyyətlərinə aid olan məsələlər üzrə onların qanunauyğun, dərhal və operativ şəkildə həll edilməsi üçün Baş Prokurorluğun əlaqədar struktur qurumlarının rəhbərlərinə və tabe rayon prokurorlarına müvafiq göstərişlər verilmişdir.

Gün ərzində Baş prokuror tərəfindən qəbul edilən vətəndaşların müraciətlərinin böyük əksəriyyəti yerində həllini tapmışdır.

Vətəndaşların ərizə və şikayətlərində qaldırdıqları məsələlərin, o cümlədən konkret cinayət işlərinin istintaqı və törədilmiş cinayətlər barədə məlumatların araşdırılması zamanı yol verilmiş qanun pozuntuları, xəbərsiz itkin düşmüş şəxslərin axtarışı ilə əlaqədar, təsərrüfat, əmlak, mülki xarakterli mübahisələrlə bağlı və sosial problemlərə aid müraciətlərin bilavasitə prokurorluqda və ya aidiyyəti üzrə müvafiq icra orqanlarında operativ həlli üçün təxirəsalınmaz zəruri tədbirlərin görülməsi təmin edilmişdir.

Eyni zamanda, qeyd edilən rayonların prokurorlarının iştirakı ilə müşavirə keçirilməklə respublikamızın mühüm strateji əhəmiyyət kəsb edən cənub bölgəsində ictimai-siyasi sabitliyin daha da möhkəmləndirilməsi, cinayətkarlığa qarşı mübarizənin səmərəliliyi və kəsərliliyinin artırılması üçün konkret tapşırıqlar verilmiş, vətəndaşların müraciətlərinə obyektiv baxılması və onların qəbulu işinin düzgün təşkilinə görə tabe prokurorların fərdi məsuliyyət daşımaları onların diqqətinə çatdırılmışdır.

**Baş prokuror Zakir Qaralov
Quba-Xaçmaz zonasından olan
vətəndaşları qəbul etmişdir**

İyunun 7-də Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru Zakir Qaralov Quba rayon pro-

kurorluğunun inzibati binasında bu rayondan, eləcə də Qusar, Xaçmaz, Şabran və Siyəzəndən olan vətəndaşları qəbul etmişdir.

Qəbuldan əvvəl xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin abidəsi ziyarət edilib və abidəsi önünə gül dəstələri qoyulmuşdur.

Baş Prokurorluğun məsul əməkdaşlarının, habelə əlaqədar tabe prokurorların iştirakı ilə keçirilən qəbulda vətəndaşların müraciətlərində qaldırılan və bilavasitə prokurorluq orqanlarının səlahiyyətlərinə aid olan məsələlər üzrə onların qanunauyğun, dərhal və operativ şəkildə həll edilməsi üçün Baş Prokurorluğun əlaqədar struktur qurumlarının rəhbərlərinə və tabe rayon prokurorlarına müvafiq göstərişlər verilmişdir.

Gün ərzində Baş prokuror tərəfindən qəbul edilən vətəndaşların müraciətlərinin bir hissəsi yerində həllini tapmışdır.

Vətəndaşların ərizə və şikayətlərində qaldırdıqları məsələlərin, o cümlədən konkret cinayət işlərinin istintaqı və törədilmiş cinayətlər barədə məlumatların araşdırılması zamanı yol verilmiş qanun pozuntuları, xəbərsiz itkin düşmüş şəxslərin axtarışı ilə əlaqədar, təsərrüfat, əmlak, mülki xarakterli mübahisələrlə bağlı və sosial problemlərə aid müraciətlərin bilavasitə prokurorluqda və ya aidiyyəti üzrə müvafiq icra orqanlarında operativ həlli üçün təxirəsalınmaz zəruri tədbirlərin görülməsi təmin edilmişdir.

Qəbuldan sonra Baş prokuror Qusar rayon prokurorluğunun yeni inşa edilmiş inzibati binasına baxış keçirmiş, binanın istifadəyə verilməsini ölkəmizdə prokurorluq orqanlarının rolunun artırılmasında böyük əhəmiyyəti olan «Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun fəaliyyətinin müasirləşdirilməsinə dair 2009–2011-ci illər üçün Dövlət Proqramı»nın tərkib hissəsi olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Yeni inzibati binada əməkdaşlar üçün hər cür şərait yaradılmış, bütün xidməti otaqlar kompüter və müasir avadanlıqlarla təmin edilmişdir.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidməti

Respublika Hərbi Prokurorluğunun yeni inzibati binası istifadəyə verilmişdir

Mayın 2-də – ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyi ərəfəsində Respublika Hərbi Prokurorluğunun yeni inzibati binası istifadəyə verilmişdir. Açıılış mərasimində Baş prokuror Zakir Qaralov, Azərbaycan Prezidentinin müdafiə məsələləri üzrə köməkçisi, Prezident Administrasiyası rəhbərinin müavini Vahid Əliyev, Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli iştirak etmişlər.

Qonaqlar əvvəlcə binanın birinci mərtəbəsində ümummilli lider, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, ölkəmizdə məhkəmə-hüquq islahatlarının banisi Heydər Əliyevin büstü önünə əklil və gül dəstələri qoymuş, dahi şəxsiyyətin həyat və fəaliyyətindən bəhs edən fotoşüeyə baxmış, Heydər Əliyev irsinin araşdırılması məqsədilə yaradılmış müasir elektron kitabxana ilə tanış olmuşlar.

Elektron kitabxanada ulu öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyəti ilə bağlı nəşr olunmuş kitablar, onun çıxışları, sənədli filmlər və s. yer almışdır.

Müstəqil Azərbaycanda yenidən siyasi hakimiyyətə gələn ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən respublikada vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, ictimai münasibətlərin nizama salınması üçün beynəlxalq standartlara cavab verən, ümumbəşəri dəyərləri, milli xüsusiyyətləri özündə əks etdirən yeni qanunvericilik bazası yaradılmışdır. Elektron kitabxanaya baxış zamanı bildirilmişdir ki, Hərbi Prokurorluğun əməkdaşları burada Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik toplusu və müxtəlif sahələri əhatə edən normativ-hüquqi aktlarla tanış ola biləcəklər.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavini – Respublika Hərbi prokuroru, Xanlar Vəliyev əsasını ulu öndər Heydər Əliyevin qoyduğu və Prezident İlham Əliyev tərəfin-

dən daha da təkmilləşdirilərək inkişaf etdirilən prokurorluq sistemində qazılan uğurlardan danışmış, bu nailiyyətləri ölkədə yaradılan sabitliyin və iqtisadi inkişafın nəticəsi kimi qiymətləndirmişdir. Hərbi prokuror dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə ordu quruculuğu sahəsində qazılan nailiyyətləri vurğulamış, ölkəmizdə prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinə, eləcə də Hərbi Prokurorluğa daim diqqət və qayğı göstərildiyini qeyd etmiş, bugünün respublika hərbi prokurorluq orqanlarının əməkdaşları üçün əlamətdar günlərdən biri olduğunu demişdir.

Xanlar Vəliyev bildirmişdir ki, doqquzmərtəbəli inzibati binanın ümumi sahəsi 3303 kvadratmetr olmaqla, ən müasir standartlara uyğun tikilmiş, bütün zəruri avadanlıq, kompyuter sistemi, kommunikasiyalar və mühəndis qurğuları ilə təchiz olunmuş, mebel və inventarlarla təmin edilmişdir. Binada 62 xidməti otaq, növbətçi hissə, vətəndaşların qəbulu otağı, kitabxana, iclas və kollegiya zalları, kriminalistik laboratoriya, yeməkhana, idman zalı, digər xidməti otaqlar vardır.

Baş prokuror Zakir Qaralov prokurorluq əməkdaşlarını yeni inzibati binanın istifadəyə verilmiş-

si münasibətilə təbrik etmiş, onlara şərəfli və məsuliyyətli işlərində nailiyyətlər arzulamışdır.

Zakir Qaralov demişdir ki, Respublika Hərbi Prokurorluğunun mərkəzi aparatının yeni inzibati binasının açılış mərasiminin xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illiyinin qeyd edildiyi bir dövrə təsadüf etməsi böyük rəmzi xarakter daşıyır. Çünki müstəqil dövlətçiliyimizin və Azərbaycan Respublikasının ən yeni tarixinin yaradıcısı olan ulu öndər ölkəmizin bütün təsisatlarına, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının Prokurorluğuna və onun tərkib hissəsi kimi Respublika Hərbi Prokurorluğuna həmişə qayğıkeş münasibət göstərmiş, onların problemlərinin həlli istiqamətində dövlət səviyyəsində zəruri tədbirlərin görülməsini təmin etmişdir.

Baş prokuror demişdir ki, ölkəmizin müstəqillik illərində qazandığı ən böyük nailiyyətlərdən biri suverenliyimizi qorumağa, işğal edilmiş torpaqlarımızı azad etməyə qadir olan Silahlı Qüvvələrin formalaşdırılmasıdır. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin həyata keçirdiyi tədbirlərin nəticəsi olaraq ordumuzun döyüş qabiliyyəti və maddi-texniki bazası kifayət qədər möhkəmlənmişdir.

qurumun kadr potensialının gücləndirilməsində, onların peşəkarlığının artırılmasında, maddi-texniki bazanın möhkəmləndirilməsində, eləcə də əməkdaşların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsində bu proqramın böyük rolu olmuşdur.

Respublika Hərbi Prokurorluğu üçün yeni inzibati binanın tikilməsi və müasir texniki avadanlıqla təmin edilmək-

Belə bir şəraitdə hərbi intizamın, Silahlı Qüvvələrdə cinayətkarlığa və digər qanun pozuntularına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, hərbi qanunvericiliyin tələblərinin pozulması hallarının qarşısının alınması məsələləri mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Təqdirəlayiq haldır ki, Respublika Hərbi Prokurorluğu tərəfindən bu istiqamətdə zəruri tədbirlərin görülməsi təmin olunur.

Zakir Qaralov Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə cəmiyyət həyatının bütün sahələrində gedən böyük quruculuq və abadlıq işləri, regionların inkişafı proqramlarının uğurlu icrası, iqtisadi qüdrətimizin ilbəil artması ilə bərabər, ölkəmizdə prokurorluq orqanlarının rolunun artırılmasında «Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun fəaliyyətinin müasirləşdirilməsinə dair 2009–2011-ci illər üçün Dövlət Proqramı»nın böyük rolu olduğunu vurğulamışdır. Bildirilmişdir ki, prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, müasirləşdirilməsi və daha da inkişaf etdirilməsində,

lə istifadəyə verilməsi prokurorluq orqanlarına göstərilən dövlət qayğısının bariz nümunəsidir. O, hərbi prokurorluq əməkdaşlarının bu yüksək diqqət və qayğıya əməli fəaliyyətləri ilə cavab vermələrinin, qanunvericiliklə üzərlərinə qoyulmuş məsul vəzifələrin layiqincə yerinə yetirilməsinin vacibliyini qeyd etmişdir.

Sonra qonaqlar yeni inzibati binada prokurorluğun əməkdaşları üçün yaradılmış şəraitlə tanış olmuş, növbətçi hissəyə, kitabxanaya, vətəndaşların qəbulu, kriminalistik laboratoriyaya, akt zalına və yeməxanaya baxmışlar.

Kitabxanada hüquqi ədəbiyyatla yanaşı, ulu öndər Heydər Əliyevin dövlətçilik fəaliyyətindən bəhs edən kitablara geniş yer verilmişdir.

Binanın ikinci mərtəbəsində yerləşən kriminalistik laboratoriyada cinayət işlərinin istintaqı zamanı kriminalistikanın son nailiyyətlərindən, istintaq təcrübəsinin qabaqcıl metodlarından istifadə edilməsi, prokuror-kriminalistlərin yeni kriminalistik texniki vasitələrlə təmin edilməsi, onlara bu vasitələrdən istifadə olunması üçün lazımı kömək göstərilməsi tələbinin yerinə yetirilməsi üçün Kriminalistika şöbəsinin işinin səmərəliliyini artırmaq məqsədi ilə mənəvi cəhətdən köhnəlmiş texnika yenisi ilə əvəz edilmiş, kriminalistika sahəsində müasir standartlara cavab verən xarici ölkə istehsalı olan bir çox avadanlıq, o cümlədən hadisə yerinin müayinəsi zamanı istifadə edilən rəqəmsal foto-video aparatlar, işıqlandırma vasitələri, metalxtaran detektor, əl-barmaq izlərinin götürülməsi üçün ləvazimatlar – xüsusi tozlar, müasir tipli kriminalistik çantalar alınmışdır. Qeyd edilmişdir ki, baş vermiş cinayət hadisələri zamanı hadisə yerinin ixtisaslı müayinəsinə təşkil etmək üçün zəruri texniki vasitələrlə təchiz olunmuş xüsusi av-

tomaşında səyyar kriminalistik laboratoriya ilə yanaşı, fəvqəladə hadisələr və mürəkkəb hava şəraitində istifadə edilməsi üçün nəzərdə tutulmuş xüsusi geyimlər və qoruyucu vasitələr vardır. Eyni zamanda, Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsinin kriminalistika şöbəsi tərəfindən ərazi hərbi prokurorluqlarına istintaq çantalarının, foto, video çəkilişlərinin ən yüksək səviyyədə həyata keçirilməsi üçün müasir texniki vasitələrin verilməsi təmin edilmişdir.

Müasir standartlar səviyyəsində qurulan yeməkhana da prokurorluq əməkdaşlarının istifadəsinə verilmişdir. Binada fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün ayrıca yarımstansiya və generator quraşdırılmışdır.

Binanın həyətidə abadlıq işləri aparılmış, ağac və gül kolları əkilmiş, işıqlandırma sistemləri qurulmuş, avtomobil dayanacaqları yaradılmışdır.

Görülən işləri yüksək qiymətləndirən qonaqlar Hərbi Prokurorluğun əməkdaşlarının normal fəaliyyət göstərməsi üçün hər cür şəraitin yaradılmasından məmnunluğunu ifadə etmişlər.

Azərbaycan Respublikası ərazisindən kənarada törədilən cinayətlər üzrə cinayət təqibinin həyata keçirilməsi vəzifəsi: beynəlxalq standartlar və milli qanunvericilik

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 52-ci maddəsinə əsasən Azərbaycan dövlətinə mənsub olan, onunla siyasi və hüquqi bağlılığı, habelə qarşılıqlı hüquq və vəzifələri olan şəxs Azərbaycan Respublikasının vətəndaşdır və 53-cü maddənin tələblərinə müvafiq olaraq heç bir halda xarici dövlətə verilə bilməz. Azərbaycan Respublikasının cinayət qanunvericiliyi də bu konstitusion əsasa uyğun olaraq xarici dövlətin ərazisində cinayət törətmiş Azərbaycan Respublikasının vətəndaşının xarici dövlətə verilməsi imkanını birmənalı olaraq qəbul etmir. Ekstradisiyanın (cinayət törətmiş şəxslərin verilməsinin) həyata keçirilməsində mövcud olan bu məhdudiyyət bir çox dövlətlərin, o cümlədən Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Belarus, Yaponiya, Fransa, Almaniyanın Konstitusiyalarında, habelə digər qanunvericilik aktlarında öz əksini tapmışdır.

Belə məhdudiyyət ekstradisiyanın həyata keçirilməsini istisna etdiyindən dövlətlər həm beynəlxalq müqavilələrə, həm də öz daxili qanunvericiliklərinə əsasən ekstradisiyadan fərqli hüquqi institut olan cinayət təqibinin həyata keçirilməsi vəzifəsinin həvalə olunmasının imkanlarından istifadə edirlər. Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı «Ekstradisiya haqqında» 13 dekabr 1957-ci il tarixli Avropa Konvensiyasının 6-cı maddəsinin 2-ci bəndinə əsasən əgər sorğu edilən Tərəf öz vətəndaşını ekstradisiya etmirsə, o, sorğu edən Tərəfin xahişi ilə işi, əgər zəruri olarsa, cinayət təqibi başlanması üçün özünün səlahiyyətli orqanlarına göndərir. Qeyd olunan məsələ habelə, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı MDB iş-tirəkçisi olan dövlətlərin «Mülki, ailə və cinayət işləri üzrə hüquq münasibətləri və hüquqi yardım haqqında» 22 yanvar 1993-cü il tarixli Konvensiyasında da öz əksini tapmışdır. Belə ki, sözügedən Konvensiyanın 72-ci maddəsinə əsasən hər bir Razılaşmış Tərəf digər Razılaşmış Tərəfin müraciəti əsasında öz qanunvericiliyinə uyğun olaraq digər Razılaşmış Tərəfin ərazisində cinayətin törədilməsində şübhəli olan öz vətəndaşları barəsində cinayət təqibini həyata keçirmək vəzifəsini öhdəsinə götürür. Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosesual Məcəlləsinin 502.1-ci maddəsi də eyni tələbləri müəyyən etmişdir.

Həm beynəlxalq müqavilələr, həm də Azərbaycan Respublikasının Cinayət Prosesual Məcəlləsi belə rəsmi müraciətin formasını dəqiq müəyyən edir. Cinayət təqibinin həyata keçirilməsi xahişi ilə rəsmi müraciətdə sorğu edilən cinayət təqibi orqanının adı, sorğu edən səlahiyyətli orqanın adı, barəsində cinayət təqibinin həyata keçirilməsi xahiş olunan əməlin təsviri, əməlin törədilmə vaxtının və yerinin mümkün qədər dəqiq göstərilməsi, sorğu edən dövlətin, əsasında cinayət hesab edildiyi cinayət qanunu müddələrinin, ha-

belə iş üzrə icraat üçün mühüm əhəmiyyətə malik olan digər qanunvericilik normalarının mətni, şəxsin soyadı və adı, onun vətəndaşlığı, habelə onun şəxsiyyəti barədə digər məlumatlar, zərər çəkmiş şəxsin ərizəsi əsasında başlanmış cinayət işləri üzrə zərər çəkmiş şəxslərin ərizələri və ziyanın ödənilməsi haqqında ərizələr, cinayət nəticəsində vurulmuş zərərin məbləği öz əksini tapmalıdır. Qeyd olunan rəsmi müraciətə sorğu edən səlahiyyətli orqanın sərəncamında olan bütün sənədlər və sübutlar əlavə edilir. Sorğu edən səlahiyyətli orqan tərəfindən başlanmış cinayət işi göndərildikdə həmin iş üzrə araşdırma sorğu edilən dövlətin cinayət təqibi orqanı tərəfindən öz daxili qanunvericiliyinə müvafiq olaraq davam etdirilir. Cinayət işində hər bir sənəd və sübutlar sorğu edən dövlətin səlahiyyətli orqanının gerbli möhürü ilə təsdiq edilməlidir. Qeyd olunan məsələ ilə əlaqədar tərəflər arasında münasibətlərdə beynəlxalq müqavilələrdə və ya qarşılıqlı razılaşmaya əsasən müəyyən edilmiş dil və ya dillərdən istifadə olunmalıdır. Habelə, sorğu edilən cinayət təqibi orqanı cinayət işi üzrə yekun qərar barədə qarşı tərəfin səlahiyyətli orqanına məlumat verməli və onun xahişi ilə həmçinin iş üzrə yekun qərarın surətini göndərməlidir.

Bu kontekstdə cinayət təqibinin həyata keçirilməsinin hər bir dövlətin öz daxili qanunvericiliyinə əsasən həll edilməli olduğundan cinayət qanununun Azərbaycan Respublikasının ərazisindən kənarada törədilən cinayətlərə görə qüvvəsi ilə əlaqədar daxili qanunvericiliyin tələblərinin müəyyən edilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Müzakirə edilən mövzu Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları ilə bağlı olduğundan cinayət qanunvericiliyinin də yalnız bu mövqedən təhlil edilməsi məqsədmüvafiqdir.

Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 12-ci maddəsinin 1-ci hissəsinə əsasən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları Azərbaycan Respublikasının hüddudlarından kənarada törətdikləri əmələ (hərəkət və ya hərəkətsizliyə) görə, bu əməl həm Azərbaycan Respublikasının, həm də ərazisində törədildiyi xarici dövlətin qanunvericiliyinə əsasən cinayət sayılırsa və bu cinayətə görə həmin şəxslər xarici dövlətdə məhkum olunmamışlarsa, Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi əsasında cinayət məsuliyyətinə cəlb edirlər. Cinayət qanunvericiliyinin qeyd olunan müddəasında cinayət qanununun vətəndaşlıq prinsipi təsbit edilmişdir.

Eyni zamanda, göründüyü kimi, Azərbaycan Respublikasının cinayət qanunvericiliyi bir qayda olaraq «ikili cinayətkarlıq» (dual criminality) prinsipinə riayət olunmasını, habelə şəxsin xarici dövlətdə məhkum olunmamasını tələb edir. «İkili cinayətkarlıq» (dual criminality) prinsipinin əsas şərti törədilmiş əməlin (hərəkət

kət və ya hərəkətsizliyin) hər iki dövlətin cinayət qanunvericiliyinə əsasən cinayət hesab edilməsini nəzərdə tutur.

Lakin təbii ki, istisnalar da mövcuddur. Belə ki, Cinayət Məcəlləsinin 12.1-1-ci maddəsinə əsasən Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarda törədikləri korrupsiya cinayəti və qulluq mənafeyi əleyhinə olan digər cinayətə görə xarici dövlətdə məhkum olunmamışlarsa, Azərbaycan Respublikasının cinayət qanunvericiliyi əsasında cinayət məsuliyyətinə cəlb edirlər.

Habelə, Məcəllənin 12.3-cü maddəsində təsbit edilmiş cinayət qanununun məkana görə qüvvəsinin universal prinsipinin tələblərinə müvafiq olaraq sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, insan alveri, terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hava gəmisini qaçırma, girov götürmə, işgəncələr, dəniz quldurluğu, narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi, saxta pul və ya qiymətli kağızları hazırlama və ya satma, beynəlxalq müdafiədən istifadə edən şəxslərə və ya təşkilatlara hücum etmə, radioaktiv materiallarla əlaqədar cinayətlər, habelə cəzalandırılması Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən irəli gələn digər cinayətlər törətmiş Azərbaycan Respublikası vətəndaşları cinayətlərin törədilməsi yerindən asılı olmayaraq, həmin Məcəllə əsasında cinayət məsuliyyətinə cəlb edilir və cəzalandırılır.

MDB iştirakçısı olan dövlətlərin «Mülki, ailə və cinayət işləri üzrə hüquq münasibətləri və hüquqi yardım haqqında» 22 yanvar 1993-cü il tarixdə Minsk və 07 oktyabr 2002-ci il tarixdə Kişinyov şəhərində imzalanmış konvensiyalara əsasən cinayət işlərinə dair hüquqi yardım göstərilməsi və cinayət törətmiş şəxslərin verilməsi (ekstradisiyası) məsələləri üzrə əlaqələrin Konvensiya iştirakçısı olan dövlətlərin Baş prokurorları tərəfindən həyata keçirilməsi, «Korrupsiya əleyhinə» BMT-nin 27 fevral 2004-cü il tarixli və «Korrupsiya ilə əlaqədar cinayət məsuliyyəti haqqında» 27 yanvar 1999-cu il tarixli Avropa Konvensiyasına dair Azərbaycan Respublikasının bəyanatlarına əsasən qarşılıqlı hüquqi yardımın göstərilməsi üzrə sorğuların qəbul edilməsinə və ya onların yerinə yetirilməsinə, bu sorğuların yerinə yetirilməsi üçün müvafiq səlahiyyətli orqanlara verilməsinə görə mərkəzi orqan kimi Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunun müəyyən edildiyini nəzərə alaraq qeyd olunan sahədə mövcud beynəlxalq standartlar və milli qanunvericiliyin tələblərinin öyrənilməsi, eyni zamanda bu tələblərin vaxtında və keyfiyyətlə yerinə yetirilməsi olduqca mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Eyni zamanda nəzərə almaq lazımdır ki, qeyd olunan sahədə ciddi problemlər mövcuddur və bir çox hallarda bu problemlər həlledilməz xarakter alır. Məsələn, qeyd olunduğu kimi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Azərbaycan Respublikası vətəndaşının xarici dövlətə verilməsini qadağan edir. Rusiya Federasiyasının Cinayət Prosesual Məcəlləsinin 458-ci maddəsi isə Rusiya Federasiyası vətəndaşı barəsində olan

cinayət işinin xarici dövlətə göndərilməsini istisna edir. Prinsipcə, hər bir adicəkilən dövlətin qanunvericiliyində belə məhdudiyyətlərin olması vətəndaşlıq hüququnun təminatı qismində nəzərdə tutulmuşdur. Lakin beynəlxalq hüquqda bipatrizm (çoxvətəndaşlıq) deyilən bir anlayış var. İki və ya da çox dövlətin vətəndaşlığına malik olan şəxslərə (bipatrid) münasibətdə qanunvericiliyin belə tələbləri kolliziyaya səbəb olur. «Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlığı haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 10-cu maddəsi Azərbaycan Respublikası vətəndaşının xarici dövlətin vətəndaşlığına mənsubiyyətinin tanınmamasını qeyd etsə də, belə bir vətəndaşlığın olmasını qadağan etmir. Belə olduğu təqdirdə isə Rusiya Federasiyası ərazisində cinayət törətmiş və Azərbaycan Respublikasında olan hər iki dövlətin vətəndaşlığına malik şəxslərə münasibətdə bu kolliziya həlledilməz xarakter alır.

Bundan əlavə, ekstradisiya və hüquqi yardım sahəsində mövcud qanunvericiliyin kifayət qədər aydın olmaması, boşluqlar və ziddiyyətlərinin mövcudluğu da əsas problemlərdən birini təşkil edir. Elə onu qeyd etmək yerinə düşər ki, Şaiq Qarayevin Azərbaycana qarşı işi üzrə Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin qəbul etmiş olduğu 10 iyun 2010-cu il tarixli Qərarda ekstradisiya sahəsində Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyi baxılan iş kontekstindən təhlil edilmiş və bir sıra hüquqi çatışmazlıqların olması vurğulanmışdır.

Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin qeyd olunan Qərarında baxılan işin kontekstinə görə əsasən ekstradisiya məsələləri üzrə qətimkan tədbirlərinin (xüsusən də həbs qətimkan tədbiri ilə əlaqədar) tətbiq olunması, dəyişdirilməsi, ləğv edilməsi və ya uzadılması sahəsində Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunvericiliyinin hüquqi müəyyənlik prinsipinə cavab verməməsi qeyd olunsun da, fikrimizcə cinayət təqibinin həyata keçirilməsi vəzifəsinin həvalə olunması sahəsində də eyni xarakterli nöqsan və çatışmazlıqlar, habelə yanlış təcrübə mövcuddur.

Qarşıya çıxan obyektiv problemlərlə yanaşı, subyektiv problemlərin də mövcud olması xüsusi vurğulanmalıdır. Belə ki, cinayət təqibini həyata keçirmək vəzifəsinin həvalə edilməsi sahəsində hazırkı təcrübə elə formalaşmışdır ki, bir sıra hallarda beynəlxalq müqavilə və qanunvericiliyin tələbləri pozulur, habelə Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, müvafiq qanunvericiliyi və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrlə təsbit olunmuş insan hüquq və azadlıqları dövlətin ali məqsədi olduğu halda cinayət təqibinin məqsədlərinə «qurban verilir».

Belə ki, müvafiq təcrübənin öyrənilməsi zamanı müəyyən edilmişdir ki, əksər hallarda xarici dövlətlərin cinayət törətmiş şəxsin verilməsi haqqında rəsmi müraciətləri əsasında Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olması əsası ilə verilməsindən imtina olunmuş şəxslərin barəsində cinayət təqibi orqanları tərəfindən həbslə əlaqədar olmayan qətimkan tədbirləri (əsasən polisə nəzarəti altına vermə və başqa yere getməmək haqqında iltizam) seçilməklə onların hüquqları məhdudlaşdırılmışdır. Həmin qətimkan tədbirləri

isə uzun müddətdir ki, davam etməkdədirlər (bəzi hallarda 2 və ya 3 ildən artıq). Burada qərübə bir paradoks alınır. Tərədilmiş cinayət əməlinə görə cinayət təqibi sorğu edən ölkədə aparılır, lakin sorğu edilən ölkədə cinayət təqibi həyata keçirilmədiyi halda şəxsin hüquqlarını uzun müddət ərzində məhdudlaşdıran qətimkan tədbiri tətbiq edilir.

Həmin şəxslərin verilməsindən imtina edilməsi ilə bağlı müvafiq xarici dövlətlərə cavablarda cinayət təqibinin həyata keçirilməsi üçün Azərbaycan Respublikasına MDB iştirakçısı olan dövlətlərin «Mülki, ailə və cinayət işləri üzrə hüquq münasibətləri və hüquqi yardım haqqında» 22 yanvar 1993-cü il tarixli Konvensiyasının 72-ci maddəsinə əsasən cinayət təqibinin həyata keçirilməsi xahişi ilə rəsmi müraciət edilməsi və cinayət işlərinin Azərbaycan Respublikasına göndərilməsi təklif edilmişdir. Konvensiya cinayət təqibinin həyata keçirilməsi xahişi ilə rəsmi müraciət edilməsini ərazisində cinayət tərədilmiş dövlətin hüququ, belə bir rəsmi müraciət olduqda isə sorğu edilən dövlətin cinayət təqibi orqanı tərəfindən cinayət təqibinin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən həyata keçirilməsini vəzifə kimi nəzərdə tutmuş olsa da, sorğu edilən dövlət tərəfindən belə bir təşəbbüsün (cinayət işinin göndərilməsi) göstərilməsini qadağan etmir.

Lakin qeyd olunan beynəlxalq müqavilə və Azərbaycan Respublikasının cinayət-prosessual qanunvericiliyinin müddəalarının təhlili belə bir nəticəyə gəlməyə imkan verir ki, rəsmi müraciət olmadan belə bir təqibin həyata keçirilməsi mümkün deyil. Qeyd olunan şəxslərin barəsində qətimkan tədbirləri seçilsə də, həmin şəxslərin barəsində cinayət təqibinin faktiki olaraq həyata keçirilməməklə gözləmə mövqeyinin (müvafiq xarici dövlətdən cinayət təqibi materiallarının daxil olması üçün) tutulması da, qanunvericilikdə cinayət təqibinin mümkün olması ilə əlaqədar aydın və birmənalı mövqeyin olmamasına dəlalət edir.

Bundan əlavə, Cinayət-Prosessual Məcəllənin 156.1-ci maddəsinin qətimkan tədbirinin seçilməsi barədə qərarla şübhəli və ya təqsirləndirilən şəxsin tərəddidi cinayət və ilkin sübutlara istinad edilməklə qətimkan tədbirinin seçilməsi zəruriliyinin əsaslarının göstərilməli olması barədə tələbi də nəzərə alınmalıdır. Məlum olduğu kimi, şəxsin barəsində ekstradişiya barədə müraciətə baxıldığı zaman verilmənin rədd olunması və ya təmin olunması haqqında qərarı qəbul etməli olan səlahiyyətli orqan və ya şəxsin sərəncamında belə ilkin sübutlar olmur. Çünki qərar qəbul etməli olan səlahiyyətli orqan və ya şəxs tərəfindən verilməsi tələb olunan şəxsə istinad olunan əməldə onun təqsirli olub-olmaması məsələləri qiymətləndirilmir.

Eyni zamanda, müzakirə edilən predmet çərçivəsində barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin hansı prosesual statusda olması sualı da aydınlaşdırılmalıdır. Qətimkan tədbiri təqsirləndirilən və ya şübhəli şəxs prosesual statusuna malik olan şəxslərin barəsində tətbiq oluna bildiyi halda barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş və cinayət təqibi materiallarının xarici dövlət-

dən gəlməsini gözləməyə «məcbur edilmiş» şəxsin hansı prosesual statusa malik olması qanunvericilikdə aydın şəkildə ifadə olunmamışdır. Qətimkan tədbirinin tətbiqi söyləməyə əsas verir ki, cinayət təqibi orqanı həmin şəxsi de-facto təqsirləndirilən şəxs «hesab edir». Hər halda Cinayət Prosesual Məcəlləsinin 90.2-ci maddəsinə əsasən cinayət prosesini həyata keçirən orqan barəsində həbs, girov və ya ev dustaqlığı istisna olmaqla, digər qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsi qərarın elan edildiyi andan 10 (on) gündən artıq müddətə şübhəli şəxs vəziyyətində saxlamağa haqlı deyildir. O zaman bu kontekstdə barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsin Azərbaycan Respublikasının cinayət-prosessual qanunvericiliyində təqsirləndirilən şəxs üçün nəzərdə tutulmuş hüquqlardan istifadə imkanları barədə suallara da aydınlıq gətirilməlidir. Sözügedən Məcəllənin 91-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş nədə təqsirləndiyini bilmək, istintaq hərəkətlərinin aparılmasını tələb etmək, həmin istintaq hərəkətlərinin aparılmasında iştirak etmək və ən əsası əsassız gecikməyə yol vermədən açıq məhkəmə baxışını tələb etmək kimi hüquqların realizə mexanizmləri kifayət qədər qeyri-müəyyən qalır.

Bu baxımdan ümumi prinsip olan hüquqi müəyyənlik prinsipinə riayət edilib-edilməməsi xüsusilə vacibdir. Hər bir qanunun və ya onun hər hansı bir müddəasının hüquqi müəyyənlik prinsipinə cavab verməsi olduqca mühüm əhəmiyyətə malikdir. Bu prinsipin təmin edilməsi üçün hüquq normaları birmənalı və aydın olmalıdır. Bu isə öz növbəsində hər kəsə onun hüquq və azadlıqlarının müdafiə edəcəyinə, hüquqtətbiq edən hərəkətlərinin isə proqnozlaşdırıla bilən olacağına əminlik verməlidir. Bu halda isə fikrimizcə cinayət təqibi orqanının hərəkətləri barəsində qətimkan tədbiri seçilmiş şəxsə münasibətdə proqnozlaşdırıla bilməyən olmuşdur.

Odur ki, fikrimizcə xarici dövlətin səhiyyəli orqanının rəsmi müraciəti olmadan şəxsin barəsində qətimkan tədbirinin tətbiqi həm bu sahədə mövcud beynəlxalq müqavilələrə, həm Azərbaycan Respublikası cinayət-prosessual qanunvericiliyinin tələblərinə, eyni zamanda insan hüquq və azadlıqları sahəsində formalaşmış müasir beynəlxalq standartlara ziddir.

Göstərilənlər nəzərə alınmaqla müzakirə olunan sahədə Azərbaycan Respublikasında formalaşmış təcrübənin insan hüquqları sahəsində beynəlxalq standartlara, o cümlədən İnsan Hüquqlarının və Əsas Azadlıqlarının Müdafiəsi haqqında 1950-ci il tarixli Avropa Konvensiyası müddəaları və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin presedent hüququna uyğun olmaması vurğulanmaqla Azərbaycan Respublikasının cinayət-prosessual qanunvericiliyinə zəruri əlavə və dəyişikliklərin edilməsinə ehtiyac vardır.

Orxan İsayev,

*Baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi,
I dərəcəli hüquqşünas*

«Təqsirsizlik prezumpsiyası» prinsipinin müdafiəsi yalnız cinayət törətməkdə ittiham olunan şəxsləri əhatə edir

SUAL: İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin presedent mövqeyinə görə təqsirsizlik prezumpsiyasına qəsd yalnız hakimdən və ya məhkəmədən yox, eləcə də ictimai hakimiyyətinin istənilən nümayəndəsindən gələ bilər. Bunu elə başa düşmək olarmı ki, təqsirsizlik prezumpsiyası cinayət təqibi ilə bağlı deyildir?

CAVAB: Bəzən qeyri-peşəkar auditoriyada formalaşan və yayılan məlumatlarda konkret şəxs (və ya şəxslər) bu və ya digər cinayəti törətməkdə təqsirləndirilməsi barədə məlumatlara rast gəlmək olur. Belə məlumatı yayanların opponentləri bir çox hallarda təqsirsizlik prezumpsiyası prinsipinə istinad edərək, qanuni qüvvəyə minmiş hökm olmadan şəxsi cinayət törətməkdə günahlandırmağı qanunsuz əməl sayırlar. Əslində, belə məlumatların əksəriyyətinin «qəhrəmanları» təqsirsizlik prezumpsiyası prinsipinin müdafiəsinə malik olurlar. Səbəb şəxsin barəsində müvafiq dövlət orqanları tərəfindən rəsmi qaydada cinayət törətməkdə ittiham olunmamasıdır. «Təqsirsizlik prezumpsiyası» prinsipindən bəhrələnmək üçün mütləq tələb edilir ki, şəxsə qarşı rəsmi qaydada cinayət ittihamı irəli sürülmüş olsun. (Bu şərtə cavab verməyən subyektlər hüquqi müdafiədən məhrum deyildirlər, sadəcə olaraq onların müdafiəsi başqa hüquqların əsasında həyata keçirilir.) Qeyd edilən prinsipin kökündə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunan hər kəsin insan ləyaqətinə,

hüquq və azadlıqlarına hörmət mənəvi tələbi durur.

Cinayət təqibi, şəxsin cinayət törətməkdə rəsmi qaydada ittiham olunması təqsirsizlik prezumpsiyası prinsipinin zəruri şərtidir, lakin onu cinayət prosesi ilə məhdudlaşdırmaq düzgün olmazdı. Azərbaycan Respublikası Cinayət- Prosesual Məcəlləsinin 21-ci maddəsində (Maddə 21. Təqsirsizlik prezumpsiyası) təsbit edilmiş təminatların hamısı subyektin «təqsirləndirilən şəxs» statusuna malik olması ilə əlaqələndirilmişdir. Maraqlıdır ki, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 63-cü maddəsində (Maddə 63. Təqsirsizlik prezumpsiyası) bu prinsip «hər kəs»in «hüququ» kimi təqdim edilmişdir: «Hər kəsin təqsirsizlik prezumpsiyası hüququ vardır». «Təqsirsizlik prezumpsiyası» prinsipi İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müdafiəsi haqqında Avropa Konvensiyasının (bundan sonra – Avropa Konvensiyasının) 6-cı maddəsinin 2-ci bəndində təsbit edilmişdir: «cinayət törətməkdə ittiham olunan hər kəs onun təqsiri qanun əsasında sübut edilənədək təqsirsiz hesab edilir.»

Mövcud hüquqi bazaya səthi baxışdan göründüyü kimi, «təqsirsizlik prezumpsiyası» prinsipi yalnız cinayət təqibinə məruz qalmış şəxsi müdafiə edir¹. Şəxsə qarşı cinayət ittihamı irəli sürülməsi ilə şərtlənsə də, prinsip şəxsi bütün mümkün təhlükələrdən, o cümlədən cinayət prosesin çərçivəsindən kənar olaraq onun hüquqi vəziyyətinə bilavasitə və ya dolayısı ilə təsir edən amillərdən müdafiə edir.

¹ Tarixən o mülki prosessual hüququn «vicdanlıq prezumpsiyası» (Roma hüquqşünaslarının əmlak mübahisələrindən tətbiq etdikləri «praesumptio boni viri» prinsipi) ilə bağlı olmuş, sonradan cinayət prosesinə «təqsirsizlik prezumpsiyası» ifadəsi ilə transformasiya olmuşdur. Hesab olunur ki, Avropada ilk dəfə prinsip Çezare Bekkarianın 1764-cü ildə italyan dilində nəşr edilmiş və sonradan Volter tərəfindən şərhlərlə fransız dilinə tərcümə olunmuş «Cinayətlər və cəzalar haqqında» kitabında ifadə edilmişdir. Təqsirsizlik prezumpsiyası ideyası artıq orta əsrlərdə konstitusiyaya qanunvericiliyinə təsir etməyə başlamış, məsələn, bir prinsip kimi 1789-cu ildə Fransada «İnsan və vətəndaş haqları haqqında deklarasiya»da elan edilmişdir (9-cu maddə).

İnsan hüquqlarının və əsas azadlıqların müasir standartlarını formalaşdıran İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin təcrübəsində «təqsirsizlik prezumpsiyası» prinsipinin məhz belə başa düşülməsi Allen de Ribemon işi² ilə bağlıdır. Bu işdə ərizəçi şikayət edirdi ki, Daxili İşlər naziri və polis məmurları televiziya-da press-konfransında onu qəsdən adam öldürmə cinayətinin iştirakçısı adlandırmışdılar. Fransa hökumətinin mövqeyi ondan ibarət idi ki, təqsirsizlik prezumpsiyasının pozuntusu yalnız məhkəmə hakimiyyətindən gələ bilər və pozuntu o zaman özünü büruzə vermiş olardı ki, ittiham edilən şəxs məhkum olunsun və hakim ittiham hökmündə göstərdiyi motivlər əsas versin ki, o, şəxsi əvvəlcədən (a priori) təqsirli saymış. Hökumətin fikrincə, belə bəyanatlar cinayət işləri üzrə araşdırmalara dair informasiya məlumatlarıdır; onlar təqsirsizlik prezumpsiyasına zərər vura bilməz, çünki hakimləri hansısa öhdəliklə məhdudlaşdırmır və sonrakı araşdırma zamanı təkzib oluna bilərlər. İşin faktiki halları da qeyd edilənləri təsdiqləyirdi: Allene de Ribemona qarşı ittiham press-konfransdan iki həftə keçəndən sonra irəli sürülmüşdü, bir müddət sonra isə, işə əməldə cinayət tərkibi olmaması əsası ilə xitam verilmişdi.

Avropa Məhkəməsi hökumətin mövqeyi ilə razılaşmayaraq Avropa Konvensiyasının 6-cı maddəsinin 2-ci bəndinin bu işə tətbiqinin mümkünlüyü barədə rəyə gəldi. Arqument kimi nəzərə alındı ki: 1) press-konfrans keçirilən zaman Allene de Ribemon polis tərəfindən saxlanılmışdı; 2) ona qarşı iştirakçılıqla bağlı ittiham irəli sürülməsə də, tutulması və həbsə alınması bundan bir neçə gün əvvəl müstəntiq tərəfindən başlanmış ibtidai istintaq çərçivəsinə sığdığından 6-cı maddənin

2-ci bəndi mənasında barəsində «cinayət ittihamı irəli sürülmüş şəxs» kimi nəzərdən keçirilməsinə imkan verirdi; 3) polisin hər iki yüksək vəzifəli şəxsinə ibtidai araşdırma aparılması tapşırılmışdı; 4) onların daxili işlər naziri tərəfindən təsdiqlənmiş bəyanatları göstərirdi ki, artıq araşdırma aparılır və bu şəxslər həmin araşdırma ilə birbaşa bağlıdır-lar.³

Qeyd edilən şəxslərin bəyanatlarının məzmununa gəldikdə, fransız polisinin yüksək rəngli əməkdaşları heç bir qeyd-şərtsiz Allene de Ribemonu təhrikçinin biri, yəni qəsdən adam öldürmə cinayətinin iştirakçısı adlandırmışdılar. Burada təqsirlilik barədə bəyanat açıq-aşkar idi və o, bir tərəfdən, cəmiyyəti buna inanmağa təhrik edirdi, digər tərəfdən – işin faktiki hallarının səlahiyyətli məhkəmə tərəfindən qiymətləndirilməsini önləyirdi. Məhz buna görə də, Avropa Məhkəməsi Allene de Ribemonun barəsində «təqsirsizlik prezumpsiyası» prinsipinin tələblərinin pozulduğunu qərara almışdı.⁴

Hər kəs konkret vəziyyəti Avropa Məhkəməsinin müəyyənləşdirdiyi bu meyarlarla tutuşdurmaqla «təqsirsizlik prezumpsiyası» prinsipinin müdafiəsinə ümid edib-etməmək məsələsinə aydınlıq gətirə bilər. Təbii ki, nəinki hakimlər, məhkəmələr, eləcə də prokurorluq, hüquq mühafizə orqanları əməkdaşları, yüksək rəngli dövlət məmurları konkret işlərlə bağlı ictimaiyyəti məlumatlandırarkən qeyd edilən meyarları nəzərə almalı, necə deyirlər, «təqsirsizlik prezumpsiyasının tələb etdiyi kimi təmkinli və nəzakətli» olmalıdırlar.

Nazir Bayramov,
Elm-Tədris Mərkəzinin rəisi,
III dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri

² Case of Allene de Ribemont v. France (App. No(s).15175/89)? Judgment Date10/02/1995.

³ Bax, həmin iş üzrə qərarın 32-37-ci paragraflarına.

⁴ Bax, həmin iş üzrə qərarın 38-41-ci paragraflarına.

Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu əməkdaşlarının nəzəri bilik və peşə hazırlığı səviyyəsinin «İmtahan» informasiya sistemində test üsulu ilə yoxlanılması prosesi uğurla başa çatmışdır

«Prokurorluq işçilərinin nəzəri bilik və peşə hazırlığı səviyyəsinin yoxlanılması haqqında» 01.04.2013-cü il tarixli 10/15 nömrəli əmrə əsasən, cari ilin may ayının 29-dan iyun ayının 21-nə kimi Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun, Azərbaycan Respublikası Hərbi prokurorluğunun, Bakı şəhər prokurorluğunun, eləcə də onlara tabe olan rayon (şəhər) və ərazi hərbi prokurorluqlarının işçilərinin nəzəri bilik və peşə hazırlığı səviyyəsi «İmtahan» informasiya sisteminin test bazası əsasında avtomatlaşdırılmış elektron imtahan üsulu ilə yoxlanılmışdır.

Hazırlıq işləri çərçivəsində tədbirin keçirilməsi üçün Elm-Tədris Mərkəzi tərəfindən bir sıra zəruri işlər görülmüşdür. İnformasiya sisteminin verilənlər bazası mövcud test tapşırıqlarının təkmilləşdirilməsi, bəzilərinin çıxarılması, qanunvericilikdə və təcrübədə baş vermiş dəyişikliklər nəzərə alınmaqla yenilərinin hazırlanması hesabına zənginləşdirilmişdir. Prokurorluğun bütün qurumlarının bu məsələlərlə bağlı təklifləri öyrənilmiş və məqbulları nəzərə alınmışdır. Testlərin ekspertizası keçirilmiş, hazırlanmış testlərin 2.555-nin istifadə olunması məqbul hesab olunmuşdur. Sistemin proqram təminatında da bəzi, onun işinin səmərəsini artıran dəyişikliklər aparılmışdır. Xüsusi olaraq sistemdə imtahan verən şəxslərin fərdiləşdirilməsinin soyad, ad, atanın adı, vəzifə əvəzinə kod vasitəsi ilə həyata keçirilməsi qaydasının tətbiqi qeyd olunmalıdır. Bu, sistemin daha şəffaf və bitərəf çalışması üçün zəmini gücləndirmişdir.

Tədbirin keçirilməsi ilə bağlı hüquqi sənədlərin layihələri – Baş Prokurorluq üzrə əmrin, imtahana çağırılacaq şəxslərin siyahısının, cədvəlin layihələri hazırlanıb təsdiqlənməsi üçün təqdim edilmişdir.

Testlərin sual hissəsi təxminən iki ay əvvəl Elm-Tədris Mərkəzinin internet sahifəsində yerləşdirilmiş, suallar üzrə müzakirələrin aparılması üçün interaktiv imkanlar yaradılmış, bu vasitə ilə Mərkəzə müraciət etmiş işçilərin təklifləri təhlil olunmuş və dəyərləndirilmişdir.

Səhifəyə həmçinin, testlərin hazırlandığı mənbələr, Qaydalar, proqramla işləmə reqlamenti, elan və s. sənədlər yerləşdirilmişdir.

Səhifəyə buraxılış parol və loqin vasitəsi ilə həyata keçirilsə də bu xeyli sadələşdirilmişdir. Belə ki, əvvəl səhifəyə buraxılış fərdi parolla mümkün idisə, hazırda bir ümumi parol bunun üçün kifayət edir.

İmtahan ssenarisi Baş Prokurorluq üzrə 07.10.2010-cu il tarixli, 10/90 nömrəli əmrlə təsdiq olunmuş «Prokurorluq işçilərinin nəzəri bilik və peşə hazırlığı səviyyəsinin yoxlanılması Qaydaları»na uyğun olaraq müəyyənləşdirilmişdi. Qeyd edilməlidir ki, bu imtahan ikinci belə imtahan olmuşdur. İlk im-

tahan 2010-cu ilin dekabr ayında keçirilmişdi. Hazırkı imtahanın əvvəlkindən əhəmiyyətli fərqləri həm test bazasının kəmiyyət və keyfiyyət parametrləri, həm də proqram təminatının şəffaflıq, fərdiləşdirmə elementlərinin artırılması üzrə olmuşdur. Birinci imtahan 1419 test üzrə keçirildiyi halda, ikinci imtahan artıq 2555 test üzrə keçirilmişdir. Testlərin sayının artması bazaya insan hüquqlarının və azadlıqlarının müdafiəsi, İnsan hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin presedent təcrübəsi, eləcə də prokurorluğun daxili normativ-hüquqi bazasının normaları ilə bağlı testlərin əlavə edilməsi hesabına baş vermişdir. Proqram 2555 testi 314 unikal variantda qruplaşdıraraq təsadüfi seçim (random) əsasında prokurorluqda mövcud olan 55 vəzifəyə uyğun olaraq paylamaq imkanına malikdir. İki nəfərə eyni testlərin

düşməsi istisna edilir. İmtahan verənlərin fərdiləşdirilməsi rəqəm kodlar əsasında həyata keçirilir. Nəticələrin (statistikanın və testlərin cavablandırılmasının) yerində əyani olaraq müşahidə olunması rejimi işçiyə səhvinin nədə olmasını bilməyə, razılaşmadığı halda dəyərləndirməni mübahisələndirməyə imkan verir.

Şərtlərin çətinləşməsinə baxmayaraq, birinci imtahanla müqayisədə hazırkı imtahanda prokurorluq işçilərinin (hər iki imtahanda iştirak etmiş prokurorluq işçiləri nəzərdə tutulur) böyük əksəriyyəti müsbət dinamika nümayiş etdirmişdir. Belə ki, 358 nəfər prokurorluq işçisi və ya imtahan verənlərin 75,7% göstəriciləri yaxşılaşdırmışdır.

İmtahanın nəticələri təhlil edilmiş, hər bir prokurorluq işçisinin səhv cavablandığı testlər müəyyən edilmiş, işçinin çalışdığı prokurorluğa göndərilmiş, prokurorluğun rəhbərinə bu səhvlərin tədris məşğələlərin planlaşdırılması zamanı nəzərə alınması tövsiyə edilmişdir.

Prokurorluq orqanlarına qulluğa qəbul olunmuş stajorlar üçün təşkil olunmuş hazırlıq kursu uğurla başa çatmışdır

Baş Prokurorluq üzrə «Müsabiqə yolu ilə 2013-cü ildə Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu orqanlarına qulluğa qəbul olunmuş stajorların Baş Prokurorluğun Elm-Tədris Mərkəzinə hazırlıq kurslarına çağırılmaları haqqında» 18.03.2013-cü il tarixli 10/13 nömrəli əmrə uyğun olaraq 2013-cü ilin aprel ayının 1-dən 29-na kimi Elm-Tədris Mərkəzində 47 stajor üçün müvafiq kurs təşkil edilmişdir.

Tədris-tematik planlarda prokurorluğun fəaliyyətini əhatə edən sahələrdən mövzular nəzərdə tutulmuşdur. Tədris məşğələləri əsasən Elm-Tədris Mərkəzinin prokurorları tərəfindən keçirilmiş, eyni zamanda bu prosesə prokurorluğun digər əməkdaşları, vəkil, hakim, ekspertiza idarələrinin vəzifəli şəxsləri və ekspertləri cəlb edilmişlər.

Tədris prosesi mühazirə və praktiki məşğələlər üzərində qurulmuşdur. Belə ki, mövzular üzrə şifahi izah verilməklə yanaşı, əyani praktiki görüntülər də nümayiş etdirilmişdir. Əksər mühazirələr müasir texnologiyalardan (interaktiv lövhə, proyeksiya aparatı, noutbuk, LSD tipli Full HD ekran) və kompüter proqramlarından (Microsoft Power Point, Word, Office Access, Exsel) istifadə etməklə oxunulmuşdur. Tədris üzrə mövzular və praktiki məşğələlər, həm Mərkəzin inzibati binasında yerləşən auditoriyalarda, həm açıq şəraitdə («Mercedes Bens

Sprinter-315» markalı səyyar kriminalistik avtomobilə tanışlıq), həm də digər qurumların (Məhkəmə-tibb ekspertizası və patoloji-anatomiya Birliyi) inzibati binalarında keçirilmişdir. Stajorlara nəzəri biliklərin verilməsi ilə yanaşı, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsi üzrə müxtəlif kitab, kitabça, disk və digər əyani vəsaitlər paylanmışdır.

«Stajorlar üçün hazırlıq kursunun yekunu üzrə imtahanın təşkili haqqında» 25.04.2013-cü il tarixli 10/20 nömrəli əmrə əsasən, 29.04.2013-cü il tarixdə imtahan keçirilmişdir. İmtahanın keçirilməsi üçün 300-ə qədər test tapşırığı hazırlanmışdır. Testlər cinayət, cinayət-prosessual qanunvericiliyinə, Ali Məhkəmə və Konstitusiya Məhkəməsinin Plenum qərarları, tövsif məsələləri, kriminalistika, İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinin presedent hüququna aid, habelə kurs zamanı tədris olunan digər mövzuları əhatə edən suallar olmuşdur. Test uğurla nəticələnmişdir.

Kursun nəticələri təhlil edilmiş, düzgün cavablandırılmamış testlərin dairəsi müəyyən edilmiş, gələcəkdə keçiriləcək belə kursların tematik planlarının hazırlanması zamanı, eləcə də tədris prosesində müvafiq mövzulara xüsusi diqqət yetirilməsi qərar alınmışdır.

Baş Prokurorluğun Elm-Tədris Mərkəzi

Baş Prokurorluğun Müraciətlərə baxılması idarəsinin əməkdaşları prokurorluğun struktur qurumlarında seminar-məşğələlər keçirmişlər

Kürdəmir rayon prokurorluğunda «Müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işində müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi» mövzusunda seminar keçirilmişdir

Aprelin 12-də Kürdəmir rayon prokurorluğunda «Müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işində müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi» mövzusunda seminar keçirilmişdir.

Seminarda məruzəçi qisminə çıxış edən Baş Prokurorluğun Müraciətlərə baxılması idarəsinin prokuroru Elşad Eyvazov prokurorluq orqanlarında yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi sahəsində ardıcıl həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verərək Baş Prokurorluq üzrə «Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu orqanlarında müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işinin səmərəliliyinin artırılması haqqında» müvafiq əmrə müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işinin təşkili zamanı müasir informasiya texnologiyalarından geniş istifadə edilməsi məsələlərinə dair nəzərdə tutulan müddəaları şərh etmiş, prokurorluqda müraciətlərlə iş üzrə fəaliyyətin elektron formada həyata keçirilməsinin vacibliyini vurğulamışdır.

Məruzəçi tərəfindən «Elektron Sənəd Dövriyyəsi» programının mahiyyəti haqqında məlumat verilmişdir. Prokurorluq orqanlarında qəbul edilən vətəndaşlara dair məlumatların müvafiq elektron məlumat bazalarına operativ daxil edilməsinin vacibliyi qeyd olu-

naraq, həmin bazaların daim işlək vəziyyətdə saxlanılması, onlardan səmərəli istifadə edilməsi barədə tövsiyələr verilmişdir.

Quba rayon prokurorluğunda «Müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işində müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqi» mövzusunda seminar keçirilmişdir

Mayın 3-də Quba rayon prokurorluğunun inzibati binasında Quba, Qusar, Xaçmaz, Şabran, Siyəzən və Xızı rayon prokurorlarının vətəndaşların qəbulu işinə məsul olan köməkçiləri üçün seminar keçirilmişdir.

Seminarda Müraciətlərə baxılması idarəsinin Vətəndaşların qəbulu şöbəsinin prokuroru Emil Mirzəyev çıxış edərək, prokurorluq orqanlarında müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işinin səmərəliliyinin artırılması, bu sahədə effektiv nəzarət mexanizminin yaradılması, müasir informasiya tex-

ciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işinin səmərəliliyinin artırılması, bu sahədə effektiv nəzarət mexanizminin yaradılması, müasir informasiya tex-

nologiyalarının tətbiqi məqsədilə həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat vermiş, Baş Prokurorluq üzrə «Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu orqanlarında müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işinin səmərəliliyinin artırılması haqqında» əmrə nəzərdə tutulan vətəndaşların qəbulu məsələlərini tənzimləyən müddəaları şərh etməklə, vətəndaş-

ların prokurorluq orqanlarında qəbulunun səmərəli və daha da effektiv keçirilməsinə dair tövsiyələr vermişdir.

Prokurorluqda müraciətlərlə iş üzrə fəaliyyətin elektron formada həyata keçirilməsinin vacibliyi, eləcə də tətbiq olunan «Elektron sənəd dövriyyəsi» proqramının mahiyyəti və işləmə mexanizmi barədə məlumat verilmişdir.

Vətəndaşların yaşayış yerləri üzrə qəbulunun mühümlüyü vurğulanaraq, bununla bağlı tabe prokurorluqlara ünvanlanmış müvafiq göstərişdə vətəndaşların qəbulu işinin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə yaşayış yerləri üzrə qəbullar barədə məlumatların dolğun və operativ formada ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılması üçün yerli kütləvi informasiya vasitələrinin imkanlarından istifadə edilməsi barədə tələb bir daha diqqətə çatdırılmış, vətəndaşların qəbulu qrafiklərinin vaxtında tərtib edilərək qəbulların mütəmadi olaraq keçirilməsinin zəruriliyi, rayon prokurorlarının bu sahəyə şəxsən cavabdeh olmaları qeyd edilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunda və ona tabe rayon prokurorluqlarında müraciətlərə baxılması, vətəndaşların qəbulu işinin təşkili ilə bağlı seminar keçirilmişdir

Mayın 13–15-də Baş Prokurorluq üzrə «Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu orqanlarında müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işinin səmərəliliyinin artırılması haqqında» əmrin icrası ilə əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunda, Sədərək, Şərur, Kəngərli, Ordubad, Culfa və Babək rayon prokurorluqlarında müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu işinin təşkili ilə bağlı əməli köməkliyin göstərilməsi təmin edilmişdir.

Mayın 14-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Prokurorluğunda görülmüş işlərin müzakirəsinə həsr edilmiş müşavirədə qeyd edilən əmrin tələblərindən irəli gələn vəzifələr və bu tələblərin dürüst icrasını təmin edən konkret tədbirlər haqqında geniş danışılaraq, əmrin müddəaları təfəssilatlı şərh edilməklə yanaşı, bu sahədə işin səmərəliliyinin daha da artırılması ilə bağlı tövsiyələr verilmişdir.

Müşavirə iştirakçılarının müraciətlərə baxılması və vətəndaşların qəbulu sahəsində lazımi səmərə əldə edilməsi məqsədilə irəli sürdükləri təkliflər müzakirə olunmaqla əmrin tətbiqi ilə bağlı yaranmış müsbət təcrübə ətrafı təhlil edilmiş və gələcəkdə bu istiqamətdə lazım olacaq digər zəruri tədbirlərin də görülməsinin vacibliyi qeyd olunmuşdur.

Həmçinin, vətəndaşların yaşayış yerləri üzrə qəbulunun əhəmiyyətinə diqqət çəkilərək, tabe prokurorluqlara ünvanlanmış müvafiq tapşırıqda vətəndaşların qəbulu işinin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə yaşayış yerləri üzrə qəbullar barədə məlumatların dolğun və operativ formada ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılması üçün yerli kütləvi informasiya vasitələrinin imkanlarından istifadə edilməsinin tövsiyə olunması, vətəndaşların qəbulu qrafiklərinin vaxtında tərtib edilərək qəbulların mütəmadi olaraq keçirilməsinin zəruriliyi bir daha xatırladılmışdır.

Ağcabədi rayon prokurorluğunda «Arxiv işinin təşkili» mövzusunda seminar keçirilmişdir

Mayın 15-də «Arxiv işinin təşkili» mövzusunda Ağcabədi rayon prokurorluğunda bölgə prokurorluqları əməkdaşlarının iştirakı ilə seminar keçirilmişdir.

Seminarda Baş Prokurorluğun Müraciətlərə baxılması idarəsinin böyük prokuroru Zöhrə Məmmədova çıxış edərək prokurorluq orqanlarında arxiv fondunun formalaşdırılması, mühafizəsi, istifadəsi və arxivlərin fəaliyyəti barədə danışmış, bu sahə üzrə normativ xarakterli aktlarda təsbit olunan müddəaları şərh etməklə arxiv işinin təkmilləşdirməsinə dair tövsiyələr vermişdir.

Elm, tarix üçün maraqlı olan və ya mətbuatda geniş müzakirə edilən, yaxud müsbət təcrübə mübadiləsi üçün nümunə kimi xidmət edə bilən, eləcə də dövlət qarşısında böyük xidmətləri olan şəxslər haqqında məlumat daşıyan, habelə istintaqın diqqətini cəlb edən lazımı, əhəmiyyətli və digər faktları özündə əks etdirən nəzarət icraatlarındakı sənədlərin ekspert komissiyaları tərəfindən daimi saxlanılmaq üçün ayrılı biləcəyi, eləcə də şəhər və rayon prokurorluqlarının ekspert komissiyaları tərəfindən tərtib edilən sənədlərin məhv edilməsinə dair aktlarda daha çox rast gəlinən nöqsanlar barədə məlumatlar və izahlar verilmişdir.

Baş Prokurorluqda mülki müdafiə üzrə məşğələ keçirilmişdir

Mayın 17-də Baş Prokurorluğun Elm-Tədris Mərkəzində Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Mülki müdafiə idarəsi ilə birgə Baş Prokurorluğun Müraciətlərə baxılması idarəsi tərəfindən mülki müdafiə üzrə məşğələ keçirilmişdir.

Tədbirin keçirilməsində məqsəd fövqəladə hadisələr zamanı Baş Prokurorluğun rəhbər heyətinin funksional vəzifələrinin öyrənilməsi, mülki müdafiə planlarının dəqiqləşdirilməsi, əməkdaşların təhlükəsizliyini təmin edən tədbirlərin həyata keçirilməsi üzrə hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi, fövqəladə hadisələrin nəticələrinin aradan qaldırılması zamanı mülki müdafiə qüvvələrinin idarə olunmasının təşkilində praktiki vərdişlərin artırılması olmuşdur.

Tədbirdə Baş Prokurorluğun Müraciətlərə baxılması idarəsinin rəisi Anar Məmmədov çıxış edərək mülki müdafiənin təşkili məsələlərinin əhəmiyyətini vurğulamış, prokurorluq

orqanlarında bu istiqamətdə ardıcıl həyata keçirilən tədbirlər barədə geniş məlumat vermişdir. FHN-in Mülki müdafiə idarəsinin rəisi Vüsal Tahirov və nazirliyin digər əməkdaşları mövzu ilə bağlı çıxış etmişlər.

Məşğələdə FHN-in Mülki müdafiə idarəsi əməkdaşlarının keçirdikləri qəza-xilasetmə təlimlərinin gedişini əks etdirən sənədli film nümayiş etdirilmiş, məşğələ iştirakçılarının sualları idarənin məsul əməkdaşları tərəfindən cavablandırılmış, bu sahədə görülən işlər barədə ətraflı məlumat verilmişdir.

Baş Prokurorluğun Müraciətlərə baxılması idarəsi

Prokurorluqda Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının Baş ofisinin nümayəndəsi ilə görüş keçirilmişdir

Aprelin 3–4-də Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun və Hərbi Prokurorluğun təşkilati üzvü və iki yüzdən artıq prokurorluq əməkdaşının fərdi üzvü olduğu Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının (BPA) Baş ofisinin nümayəndəsi xanım Yanne Holst Hübner Bakıda işgüzar səfərdə olmuşdur.

Səfər çərçivəsində xanım Yanne Hübner Baş Prokurorluğun, tabe rayon (şəhər) və hərbi prokurorluqların əməkdaşları ilə bir sıra görüşlər keçirmiş, quruma fərdi üzv qəbul edilmiş prokurorluq əməkdaşlarına Assosiasiyanın üzvlük vəsiqələrini təqdim etmişdir. Təmsil olunduğu qurumla Azərbaycan Prokurorluğu arasında sıx əməkdaşlıqdan məmnunluğunu ifadə edən qonaq Azərbaycanın BPA-nın fəaliyyətinə verdiyi mühüm töhfələri və görülən digər səmərəli işləri yüksək qiymətləndirmişdir.

Tədbirlərdə həmçinin cinayətkarlığa qarşı mübarizədə və cinayət işləri üzrə hüquqi yardımın göstərilməsində Assosiasiyanın əhəmiyyətli rolu vurğulanmış, qarşılıqlı əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, bu istiqamətdə fəallığın artırılmasının zəruriliyi qeyd edilmişdir.

Beynəlxalq səviyyədə əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsində xüsusi rol oynayan BPA-nın veb-saytının rus dilində olan versiyasının təkmilləşdirilməsinə, zəruri virtual şəraitin təşkil olunmasına, eləcə də prokurorluq əməkdaşlarının saytdan daha səmərəli şəkildə istifadəsinə dair müzakirələr aparılmışdır.

Görüşlərdə hüquqi sahədə əməkdaşlıq üzrə faydalı fikir mübadiləsi aparılmış, qarşılıqlı səmərəli fəaliyyətin bundan sonra da uğurla davam etdiriləcəyinə əminlik ifadə edilmişdir.

Baş Prokurorluğun Mətbuat Xidməti

Vyanada Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Cinayətkarlığın qarşısının alınması və cinayət ədliyyəsi üzrə Komissiyasının 22-ci sessiyası keçirilmişdir

Aprelin 22–26-da Avstriyanın Vyana şəhərində yerləşən Vyana Beynəlxalq Mərkəzində keçirilmiş BMT-nin Cinayətkarlığın qarşısının alınması və cinayət ədliyyəsi üzrə Komissiyasının 22-ci sessiyası keçirilmişdir.

Tədbirdə BMT-nin Cinayətkarlığın qarşısının alınması və cinayət ədliyyəsi üzrə Komissiyasının 37 üzv dövləti, BMT-nin cinayətkarlıqla və narkotiklərlə mübarizə üzrə Komitənin və onun 13 regional institut və mərkəzləri, BMT-nin digər 5 qurumları, 17 hökumətlərarası təşkilatları, 9 qeyri-hökumət təşkilatları, 30 ixtisaslaşdırılmış qurumlarının məsul nümayəndələri, həmçinin çoxlu sayda müstəqil beynəlxalq ekspertlər iştirak etmişdir.

Azərbaycan Respublikasını Baş Prokurorluğun Beynəlxalq əlaqələr idarəsinin Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq və protokol xidmətinin rəhbəri İsmayıl Qayıbov, Azərbaycanın Avstriyadakı Səfiri Qalib İsrəfilov, Daxili İşlər Nazirliyi Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə Baş idarəsi rəisinin müavini Adil Həsənov, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi Hüquqi Təminat İdarəsinin rəisi Bəxtiyar Hacıyev, Ədliyyə Nazirliyi Beynəlxalq Əməkdaşlıq idarəsinin əməkdaşı Emil Hüseynov, Xarici İşlər Nazirliyi Beynəlxalq Hüquq və Müqavilə Departamentinin əməkdaşı Rəşad Səfərov və BMT-nin Vyana ofisində Azərbaycan Respublikası daimi nümayəndəliyinin 3-cü katibi Yalçın Rəfiyev təmsil etmişlər.

Sessiyada müzakirələr təşkilati, strateji idarətmə, büdcə, inzibətçilik, BMT-nin Narkotiklər və Cinayətkarlıq üzrə idarəsinin və üzv dövlətlərin cinayət-

PROKURORLUĞUN BEYNƏLXALQ ƏLAQƏLƏRİ

karlığın qarşısının alınması və cinayət mühakiməsi sahəsində inteqrasiya və əlaqələndirmə səyləri və digər məsələlər ətrafında aparılmışdır.

Aprelin 24-ü nümayəndə heyətinin üzvü Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin əməkdaşı Bəxtiyar Hacıyev çıxış edərək Azərbaycan Respublikasında transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığa və terrorçuluğa qarşı mübarizədə milli təcrübə barədə iştirakçılara məlumat vermişdir.

Baş Prokurorluğun Beynəlxalq əlaqələr idarəsinin Beynəlxalq hüquqi əməkdaşlıq və protokol xidmətinin rəhbəri İsmayıl Qayıbov aprelin 25-i Vyana Beynəlxalq Mərkəzində böyük ictimai marağa səbəb olan beynəlxalq humanitar layihələrin həyata keçirilməsi ilə tanınan İspaniyanın Miquel Anhel Blanco Fondunun təşkil etdiyi «Terrorçuluq: İnsanlığa qarşı cinayət» adlı geniş fotosərgidə çıxış etmişdir. Çıxışda sərgi iştirakçılarının diqqəti 1980-ci illərdən başlayaraq ardıcıl xarakter almış Ermənistan dövlə-

tinin və erməni diasporunun maliyyə və təşkilati yardımını ilə dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən erməni terrorçu təşkilatlarının Azərbaycana qarşı apardıqları terror müharibəsinə, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsi və onun ətrafındakı 7 rayonun işğalı zamanı kütləvi vəhşilik, etnik təmizləmə əməllərinə, Ermənistanın xüsusi xidmət orqanlarının hərbi əməliyyatların getdiyi ərazilərdən xeyli uzaqda, dinc azərbaycanlı əhalisinin yaşadığı məntəqələrdə amansız terror aktları təşkil etməsinə, nəticədə minlərlə günahsız insanın həlak olmasına cəlb edilmişdir. Xüsusi qeyd edilmişdir ki, müstəqillik əldə etmiş Ermənistan Respublikası terroru dövlət səviyyəsində dəstəkləyərək, onu təcavüzkar siyasətinin əsas elementlərindən birinə çevirmişdir.

Sessiya işini müzakirəyə çıxarılmış 21 qətnamədən 20-sinin və yekun hesabatların qəbul edilməsi ilə yekunlaşdırmışdır.

Astanada beynəlxalq hüquqi yardım və ekstradisiya məsələlərinin aktual problemləri müzakirə olunmuşdur

İyunun 7–8-də Qazaxıstan Respublikasının paytaxtı Astana şəhərində Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələri baş prokurorluqlarının beynəlxalq əlaqələrə məsul strukturlarının rəhbərlərinin işçi iclası keçirilmişdir.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi Orxan İsayev və Beynəlxalq əlaqələr idarəsinin rəis müavini, Ekstradisiya və hüquqi yardım şöbəsinin rəi-

si Erkin Əlixanov iştirak etmişlər.

İclası giriş sözü ilə Qazaxıstan Respublikasının Baş prokuroru Asxat Daulbayev açmış, nümayəndə heyətlərini salamlamış və onlara uğurlar diləmişdir. Cinayət işləri üzrə beynəlxalq hüquqi yardım və ekstradisiya məsələlərində aktual problemlərin müzakirəsi zamanı Erkin Əlixanov çıxış edərək qeyd edilən sahədə mövcud olan problemlərə toxunmuş, onların həlli barədə fikirlər söyləmişdir.

İclasda cari ilin sentyabr ayının sonunda Qırğızıstan Respublikasında keçiriləcək MDB Baş prokurorlarının Əlaqələndirmə Şurasının iclasının keçirilməsinə hazırlıq və MDB-nin İcraiyyə Komitəsinin təhlükəsizlik sahəsində fəaliyyətinə dair 2013-cü ildə tədbirləri barədə hesabatlar dinlənilmişdir.

İclasın sonunda analoji forumun 2014-cü ildə Moldova Respublikasında keçiriləcəyi qərara alınmışdır.

Varşavada şəxslərin verilməsində (ekstradisiya) və cinayət işləri üzrə beynəlxalq hüquqi yardımın göstərilməsində ikidilli formanın tətbiqi müzakirə olunmuşdur

İyunun 27–28-də Polşa Respublikasının Varşava şəhərində Avropa İttifaqı Şərq Tərəfdaşlığının Demokratiya, yaxşı idarəçilik və sabitlik adlı 1-ci çoxtərəfli platformasının ədliyyə sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə paneli çərçivəsində Avropa Komissiyası və Polşanın Ədliyyə Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə «İkidilli formalar vasitəsilə mülki və cinayət işlərində hüquqi yardım» mövzusunda seminar keçirilmişdir.

Tədbirdə Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin (Azərbaycan, Gürcüstan, Ermənistan, Ukrayna, Belarus, Moldova) Ədliyyə nazirlikləri və Baş prokurorluqlarının nümayəndələri ilə yanaşı Çexiya, Litva, Macarıstan və Polşa hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbər əməkdaşları iştirak etmişlər.

Seminarda şəxslərin verilməsi (ekstradisiya) və cinayət işləri üzrə beynəlxalq hüquqi yardımın göstərilməsi zamanı ikidilli formanın tətbiqi məsələləri, bu sahədə Polşa Respublikasının təcrübəsi və yuxarıda qeyd olunan ölkələr arasında mövcud problemlər müzakirə olunmuşdur.

Cinayət işlərində hüquqi yardımın göstərilməsində ikidilli forma həm sorğu edən, həm də sorğu edilən ölkə tərəfindən tətbiqi prosesin sürətləndirilməsi, əlavə tərcümənin tələb olunmaması, həmçinin hüquqi yardımın icra prosedurunun tezləşdirilməsi

üçün müsbət alət kimi qiymətləndirilmiş, bu təcrübənin artıq Avropa İttifaqı ölkələri arasında geniş tətbiq edildiyi bildirilmiş, ikidilli formanın tətbiqi və tətibində 1957-ci il tarixli Ekstradisiya haqqında və 1959-cu il tarixli Cinayət işləri üzrə qarşılıqlı hüquqi yardımın göstərilməsi haqqında Avropa konvensiyalarının müddəalarına imperativ qaydada riayət olunduğu qeyd edilmişdir.

Seminarda Baş Prokurorluğun Beynəlxalq əlaqələr idarəsinin rəis müavini, Ekstradisiya və hüquqi yardım şöbəsinin rəisi Erkin Əlixanov çıxış edərək müzakirə olunan məsələlər üzrə milli təcrübə barədə məlumat vermişdir.

Baş Prokurorluğun Beynəlxalq əlaqələr idarəsi

Baş Prokurorluğun əməkdaşı Böyük Britaniyanın paytaxtı London şəhərində keçirilmiş konfransda iştirak etmişdir

Aprelin 24–25-də Böyük Britaniyanın paytaxtı London şəhərində «Məhkəmə ekspertiza innovasiyaları: keçmişi, bu günü və gələcəyi» adlı konfrans və sərgi keçirilmişdir.

Tədbirdə Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsi Preventiv tədbirlər və təhqiqat şöbəsinin rəisi Vüqar Əliyev iştirak etmişdir.

60-dan çox ölkənin üzvlərini birləşdirən Məhkəmə Elmi Cəmiyyəti tərəfindən təşkil olunan mütə-

şəkkil cinayətkarlıq, o cümlədən korrupsiya cinayətlərinin aşkar edilməsi, təhqiqatı və istintaqında elm və texnikanın son nailiyyətlərinin tətbiqi məsələlərinə həsr olunmuş tədbirdə iştirakçılar tərəfindən adıçəkilən mövzularda çıxışlar edilmişdir. Sərgidə bir çox təşkilatlar hadisə yerinin müayinəsi, müxtəlif izlərin götürülməsi zamanı istifadə olunan avadanlıq və sair məmulatlara dair yenilikləri nümayiş etdirmişlər.

Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsinin əməkdaşları Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Naminə Təşkilat – GUAM-ın növbəti iclasında iştirak etmişlər

Aprelin 25–26-da Ukrayna Respublikasının paytaxtı Kiyev şəhərində Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Naminə Təşkilat – GUAM-ın Korrupsiya və çirkli pulların yuyulması ilə mübarizə üzrə alt işçi qrupunun növbəti iclası keçirilmişdir.

Azərbaycan, Gürcüstan, Ukrayna və Moldova Respublikalarının hüquq mühafizə orqanlarının nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirdə Baş Prokurorluğun Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinin Preventiv tədbirlər və təhqiqat şöbəsinin prokurorları Rəşid Mahmudov və Orxan Nuriyev təmsil etmişlər.

İclas zamanı tədbir iştirakçıları korrupsiya və çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizə sahəsində ölkələrin milli qanunvericiliklərində baş vermiş dəyişikliklər barədə fikir mübadiləsi aparmış, habelə təşkilatın korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə Antikorrupsiya Şəbəkəsi ilə birgə layihəsinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar məsələlər müzakirə olunmuşdur.

Ölkəmizin nümayəndə heyətinin üzvləri müzakirə olunan məsələlərin müzakirələrində fəal iştirak etmişlər.

Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyası ilə əməkdaşlıq uğurla davam etdirilir

Aprelin 26–27-də Fransanın paytaxtı Paris şəhərində Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının İcraiyyə Komitəsinin üzvü, Paris Apellyasiya Məhkəməsinin Baş prokuroru Fransua Falettinin dəvəti ilə Fransanın Ədliyyə Sarayının inzibati binasında Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının İcraiyyə Komitəsinin növbəti yaz iclası keçirilmişdir.

Assosiasiyanın İcraiyyə Komitəsinin üzvü – Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsinin rəisi Kamran Əliyevin iştirak etdiyi iclasda İcraiyyə Komitəsinin əvvəlki iclasında müzakirə olunmuş bir sıra mövzulara münasibət bildirilmiş, Assosiasiyaya növbəti 3 il üçün prezidentin, İcraiyyə Komitəsinə yeni vitse-prezidentlərin və üzvlərinin seçilməsi müzakirə edilərək qeyd olunan məsələ ilə əlaqədar gizli səsvermə keçirilməklə namizədlərin siyahısı müəyyən edilmişdir. İclas zamanı qeyd olunan namizədlərin siyahısının qurumun cari ilin 8–12 sentyabr tarixlərində Moskva şəhərində «Prokuror və qanunun aliliyi» mövzusunda keçiriləcək 18-ci illik kon-

frans və ümumi yığıncağında təsdiq edilməsi tövsiyə edilmişdir.

Bundan başqa, tədbir zamanı dünya prokurorlarının ilk və yeganə beynəlxalq təşkilatı olan Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasına üzv dövlətlərin milli prokurorluq orqanlarında fəaliyyətləri zamanı nailiyyətlər əldə etmiş prokurorların mükafatlarla təltif edilməsi məsələsinə baxılmaqla müvafiq qərarlar qəbul edilmiş, eyni zamanda Assosiasiyanın büdcəsi, qurumun növbəti illik konfrans və yığıncaqlarının keçirilməsi məsələləri müzakirə olunmuşdur.

İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə Antikorrupsiya Şəbəkəsinin İstanbul Fəaliyyət Planı çərçivəsində beynəlxalq nümayəndə heyəti ölkəmizdə dəyərləndirmə səfərində olmuşdur

İyunun 3–7-də Azərbaycan Respublikasının iştirakçısı olduğu İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə Antikorrupsiya Şəbəkəsinin İstanbul Fəaliyyət Planı çərçivəsində həmin qurumun, Litva, Ukrayna, Qazaxıstan və Tacikistandan ibarət nümayəndə heyəti Bakıda ölkəmizin 3-cü raund dəyərləndirilməsi üzrə səfərdə olmuşdur.

Səfər çərçivəsində nümayəndə heyəti Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiya, Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsi, Ali Məhkəmə, Bakı Apellyasiya və Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi, Məhkəmə-Hüquq Şurası, Milli Məclisin İnzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsi, Vergilər Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, Dövlət Qulluğu Məsələləri üzrə Komissiya, Maliyyə Monitoring Xidməti, həmçinin qeyri hökumət təşkilatlarının Məlumat şəbəkəsinin nümayəndələri ilə səm-

rəli və işgüzar görüşlər keçirmişlər. Həmin görüşlər zamanı ölkəmizin OECD-nin verdiyi tövsiyələrin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar son illərdə korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində həyata keçirilmiş tədbirlər, ölkəmizdəki korrupsiyaya qarşı mübarizə səviyyəsinin mövcud durumu və qarşıda duran institusional islahatlar və perspektivlər müzakirə edilmiş, nümayəndə heyəti ilə geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Keçirilmiş görüşlərdə nümayəndə heyəti tərəfindən korrupsiyaya qarşı mübarizədə fəallıq göstərilməsinin zəruriliyi vurğulanmış, eyni zamanda son illərdə bu istiqamətdə görülmüş işlər, həyata keçirilmiş qanunverici və praktiki tədbirlər, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin yaradılması və onun nəzdində «ASAN xidmət» mərkəzlərinin fəaliyyətə başlaması, habelə Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsinin bu sahədə fəaliyyətinin və strukturunun təkmilləşdirilməsi, istintaq olunan cinayət işləri və digər irəliləyişlər qeyd edilmişdir.

Baş Prokurorluğun əməkdaşı beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmişdir

İyunun 12–14-də Fransanın Strasburq şəhərində Avropa Şurasının «Cinayət fəaliyyətindən əldə edilən gəlirlərin leqallaşdırılmasına, axtarışına, həbsinə və müsadirəsinə, o cümlədən terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə dair» Konvensiyasının (Varşava Konvensiyası) Tərəflər Konfransının 5-ci iclası və iyunun 17-də Moldova Respublikasının paytaxtı Kişinyov şəhərində Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığının «Demokratiya, yaxşı idarəçilik və sabitlik» adlı 1-ci coxtərəfli platforması çərçivəsində fəaliyyət göstərən Ədliyyə sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə Panelin növbəti iclası keçirilmişdir.

Bu tədbirlərdə Azərbaycan Prokurorluğunu Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsinin prokuroru Rəşid Mahmudov təmsil etmişdir.

Rəşid Mahmudov çıxışında son illər Azərbaycan Respublikasında Prezident cənab İlham Əliyevin siyasi iradəsinə uyğun olaraq aparılan hərtərəfli islahatlar, korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində əldə edilmiş uğurlar, Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsinin fəaliyyəti və həyata keçirilmiş digər tədbirlər barədə ətraflı məlumat vermiş, iştirakçıların suallarını cavablandırmışdır.

Beynəlxalq Antikorrupsiya Orqanları Assosiasiyası ilə əməkdaşlıq genişlənir

İyunun 22–24-də Çin Xalq Respublikasının Cinan şəhərində Beynəlxalq Antikorrupsiya Orqanları Assosiasiyasının (İAACA) «Texniki yardım və məlumat mübadiləsi» mövzusunda 5-ci seminarı keçirilmişdir.

Dünyanın 70-dən çox ölkəsinin nümayəndələrinin, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Narkotiklər və Cinayətkarlıq üzrə İdarəsinin (UNODC), Beynəlxalq Pro-

kurorlar Assosiasiyasının, həmçinin ədliyyə, məhkəmə, prokurorluq orqanları rəhbərlərinin və digər beynəlxalq təşkilatların əməkdaşlarının iştirak etdiyi tədbirdə ölkəmizi Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsinin Təşkilatı və informasiya təminatı şöbəsinin rəisi Rövşən Əliyev və Daxili təhlükəsizlik xidmətinin rəisi Elşən Abbasov təmsil etmişlər.

PROKURORLUĞUN BEYNƏLXALQ ƏLAQƏLƏRİ

Mərasimin təntənəli açılışında Çin Xalq Respublikasının Baş prokuroru, İAACA-nın prezidenti Çao Cianminq, Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının prezidenti Ceyms Hamilton və digər şəxslər çıxış etmişlər.

Tədbirin plenar iclaslarında Avstriya Respublikasının Baş prokuroru, Belarus Respublikasının Baş prokuroru, eyni zamanda ölkəmizin nümayəndə heyətinin üzvləri və digər iştirakçı dövlətlərin səlahiyyətli nümayəndələri cinayətkarlığın, o cümlədən korrupsi-

yanın qarşısının alınmasında texniki yardım və məlumat mübadiləsinə dair mühazirələr və təqdimatlarla çıxış etmişlər.

Azərbaycan nümayəndə heyətinin üzvləri iştirakçı dövlətlərin nümayəndələri ilə görüşlər keçirərək son illərdə korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində ölkəmizdə həyata keçirilən qanunverici və praktiki islahatlar, əldə edilmiş nailiyyətlər barədə ətraflı məlumat vermiş, səmərəli təcrübə mübadiləsi aparmışlar.

Korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq uğurla davam edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin imzaladığı sərəncamla təsdiq edilmiş «Korrupsiyaya qarşı mübarizəyə dair 2012–2015-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı»nın tələblərinə müvafiq olaraq Baş Prokurorluğun əməkdaşları mütəmadi olaraq korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində ixtisaslaşmış beynəlxalq və regional təşkilatların proqram və layihələrində fəal iştirak edirlər.

Beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində iyunun 25–27-də Baş Prokurorluğun əməkdaşları Gürcüstan Respublikasının Batumi şəhərində BMT-nin Narkotiklər və Cinayətkarlıq üzrə İdarəsinin (UNODC) Mərkəzi Asiya üzrə regional nümayəndəliyinin Demokratiya və İqtisadi İnkişaf Naminə Təşkilat – GUAM ilə birlikdə «Çirklə pulun yuyulması və müsadirəsi/qaytarılması ilə bağlı işlərin istintaqı üzrə səmərəli qarışıqlı hüquqi yardım» mövzusunda, həmçinin Latviya Respublikasının Yurmala şəhərində İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatının (OECD) Şərqi Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə Antikorrupsiya Şəbəkəsinin və Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatının (OSCE) təşkilatçılığı ilə «Korrupsiyanın qarşısının alınması – institusional və sektor səviyyəsində təcrübə tətbiqinin və effektiv tədbirlərin artırılması» mövzusunda təşkil olunmuş seminarlarda iştirak etmişlər.

ABŞ, Rusiya Federasiyası, İsveçrə, Ukrayna, Latviya, Litva, Polşa, Gürcüstan və digər ölkələrin nümayəndələrinin iştirak etdiyi tədbirlərdə ölkəmizi Baş

prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsinin prokurorları Ramin Hüseynov, Heydər Məmmədov, Əmir Ocaqverdiyev və Baş Prokurorluğun Beynəlxalq əlaqələr idarəsinin prokuroru Rövşən Ağayev təmsil etmişlər.

Hər iki tədbirdə təqdimatla çıxış edən Baş Prokurorluğun əməkdaşları ölkəmizdə korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin siyasi iradə, əzm və qətiyyəti hesabına ardıcıl və sistemli mübarizənin aparılması istiqamətində görülən işlər, həyata keçirilmiş qanunverici və institusional tədbirlər, cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin leqallaşdırılmasına qarşı mübarizə və bu sahədə istintaq edilmiş cinayət işləri barədə məlumatlar verməklə seminar iştirakçılarının suallarını cavablandırmış, həmçinin müzakirə olunan mövzularla bağlı səmərəli fikir mübadiləsi aparmışlar.

Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı mübarizə idarəsi

TƏYİNATLAR

2013-cü ilin aprel–iyun aylarında aşağıdakı prokurorluq işçiləri prokurorluğun dördüncü təsnifat vəzifələrinə təyin olunmuşlar

1. Dadaşov Murad Natiq oğlu – Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun 25 aprel 2013-cü il tarixli 11/130-k №-li əmri ilə Baş Prokurorluğun Hüquqi təminat və informasiya idarəsinin İnformasiya texnologiyalarının tətbiqi xidmətinin rəhbəri (Baş prokurorun köməkçisi) vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Murad Dadaşov 1977-ci ildə anadan olmuş, 1999-cu ildə Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin bakalavriat pilləsini hüquqşünaslıq ixtisası üzrə bitirmiş, 2002-ci ildə Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul olunaraq, Bakı şəhəri Yasamal rayon prokurorluğunun stajoru, 2004-cü ildən Bakı şəhəri Suraxanı rayon prokurorluğunun müstəntiqi, 2005-ci ildən Bakı şəhəri Sabunçu rayon prokurorluğunun müstəntiqi vəzifələrində işləmiş, 2008-ci ildən Bakı şəhəri Sabunçu rayon prokurorluğunun prokuror-kriminalisti vəzifəsini icra etmiş, 2010-cu ildən həmin vəzifədə çalışmış, Baş Prokurorluğun Hüquqi təminat və informasiya idarəsinin İnformasiya texnologiyalarının tətbiqi xidmətinin böyük prokuroru – xidmətin rəhbəri vəzifəsini icra etmiş, 2011-ci ildən həmin vəzifədə çalışmışdır. Kiçik ədliyyə müşaviri xüsusi rütbəsindədir.

2. Abdullayev Əli Əsgər oğlu – Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun 31 may 2013-cü il tarixli 11/160-k №-li əmri ilə Baş Prokurorluğun Milli Təhlükəsizlik və Fövqəladə Hallar nazirlikləri, Dövlət Sərhəd Xidmətinin istintaq, təhqiqat və əməliyyat-axtarış fəaliyyətində qanunların icrasına nəzarət idarəsinin rəis müavini vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Əli Abdullayev 1964-cü ildə anadan olmuş, 1992-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsini hüquqşünaslıq ixtisası üzrə bitirmiş, 1994-cü ildə Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul olunaraq, Naxçıvan MR Naxçıvan şəhər prokurorunun köməkçisi vəzifəsi üzrə stajor, 1996-cı ildən Naxçıvan şəhər prokurorunun köməkçisi vəzifəsində işləmiş, 1997-ci ildən Naxçıvan şəhər prokurorluğunun böyük müstəntiqi, 2003-cü ildən Naxçıvan Muxtar Respublikası prokurorunun kadr məsələləri üzrə köməkçisi, 2004-cü ildən Naxçıvan Muxtar Respublikası Babək rayon prokuroru vəzifələrində işləmiş, 2009-cu ildən həmin rayon prokuroru vəzifəsini icra etmiş, ikinci səlahiyyət müddətinə Naxçıvan Muxtar Respublikası Babək rayon prokuroru vəzifəsində çalışmışdır. Ədliyyə müşaviri xüsusi rütbəsindədir.

3. Hüseynzadə Mehdi Tofiq oğlu – Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun 24 iyun 2013-cü il ta-

rixli 11/175-k №-li əmri ilə Azərbaycan Respublikası Hərbi Prokurorluğunun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsinin rəisi vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Mehti Hüseynzadə 1976-cı ildə anadan olmuş, 1997-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin bakalavriat pilləsini hüquqşünaslıq ixtisası üzrə fərqlənmə ilə, 1999-cu ildə həmin fakültənin magistratura pilləsini cinayət hüququ və cinayət prosesi ixtisası üzrə fərqlənmə ilə bitirmiş, 1999-cu ildə Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul olunaraq, Tərtər qarnizonu hərbi prokurorluğunun stajoru (vakant olan böyük müstəntiq vəzifəsi hesabına), 2000-ci ildən Tərtər qarnizonu hərbi prokurorluğunun böyük müstəntiqi, 2001-ci ildən Sumqayıt hərbi prokurorluğunun müstəntiqi, 2003-cü ildən Sumqayıt hərbi prokurorunun böyük köməkçisi, 2004-cü ildən Respublika Hərbi Prokurorluğunun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsinin mühüm işlər üzrə müstəntiqi, 2006-cı ildən həmin idarənin mühüm işlər üzrə böyük müstəntiqi, 2010-cu ildən Tərtər hərbi prokuroru vəzifələrində çalışmışdır.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi – Sərhəd Qoşunları Komandanının 23 iyun 2008-ci il tarixli əmri ilə «Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə» 3-cü dərəcəli medalı ilə və Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin 22 sentyabr 2008-ci il tarixli əmri ilə «Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 90 illiyi (1918-1920)» Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı ilə təltif edilmişdir. Ədliyyə polkovnik-leytenantı hərbi rütbəsindədir.

4. Məmmədov Fuad Kamil oğlu – Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun 24 iyun 2013-cü il tarixli 11/176-k №-li əmri ilə Tərtər hərbi prokuroru vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Fuad Məmmədov 1976-cı ildə anadan olmuş, 1997-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin bakalavriat pilləsini hüquqşünaslıq ixtisası üzrə fərqlənmə ilə, 1999-cu ildə həmin fakültənin magistratura pilləsini cinayət hüququ və cinayət prosesi ixtisası üzrə fərqlənmə ilə bitirmiş, 1999-cu ildə Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul olunaraq, Naxçıvan qarnizonu hərbi prokurorluğunun stajoru (vakant olan müstəntiq vəzifəsi hesabına), 2000-ci ildən Naxçıvan hərbi prokurorluğunun müstəntiqi, 2003-cü ildən həmin hərbi prokurorluğun böyük müstəntiqi, 2004-cü ildən Respublika Hərbi Prokurorluğunun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsinin mühüm işlər üzrə müstəntiqi, 2006-cı ildən həmin idarənin mühüm işlər üzrə böyük müstəntiqi, 2010-cu ildən Bakı hərbi prokurorunun müavini, 2012-ci ildən Respublika Hərbi prokurorunun böyük köməkçisi vəzifələrində çalışmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 01 oktyabr 2012-ci il tarixli sərəncamı ilə «Dövlət qulluğunda fərq-

lənəməyə görə» medalı ilə və Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin 22 sentyabr 2008-ci il tarixli əmri ilə «Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 90 illiyi (1918-1920)» Azərbaycan Respublikasının yubiley medalı ilə təltif edilmişdir. Ədliyyə polkovnik-leytenantı hərbi rütbəsindədir.

5. Əhmədov Qoşqar Rizvan oğlu – Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun 24 iyun 2013-cü il tarixli 11/178-k №-li əmri ilə Qubadlı rayon prokuroru vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Qoşqar Əhmədov 1980-ci ildə anadan olmuş, 2002-ci ildə Bakı Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin bakalavriat pilləsini hüquqşünaslıq ixtisası üzrə fərqlənmə ilə, 2007-ci ildə həmin fakültənin magistratura pilləsini mülki və təsərrüfat hüququ ixtisası üzrə fərqlənmə ilə bitirmiş, 2002-ci ildə Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul olunaraq, Əli Bayramlı (indiki Şirvan) şəhər prokurorluğunun stajoru, 2004-cü ildən 2007-ci ilədək Əli Bayramlı (indiki Şirvan) şəhər prokurorunun köməkçisi, 2008-ci ildən Gəncə şəhər prokurorluğunun müstəntiqi, 2010-cu ildən Qazax rayon prokurorluğunun prokuror-kriminalisti vəzifələrində çalışmış, Baş Prokurorluğun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsinin Kriminalistika şöbəsinin prokuroru, 2011-ci ildən Baş Prokurorluğun Daxili işlər orqanlarının istintaq, təhqiqat və əməliyyat-axtarış fəaliyyətində qanunların icrasına nəzarət idarəsinin prokuroru vəzifələrini icra etmiş, həmin idarənin prokuroru vəzifəsində çalışmışdır. Kiçik ədliyyə müşaviri xüsusi rütbəsindədir.

6. Hüseynov Maarif Qasım oğlu – Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun 24 iyun 2013-cü il tarixli 11/180-k №-li əmri ilə Cəbrayıl rayon prokuroru vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Maarif Hüseynov 1980-ci ildə anadan olmuş, 2001-ci ildə Ali Diplomatiya Kollecinin bakalavriat pilləsini hüquqşünaslıq ixtisası üzrə bitirmiş, 2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul olunaraq, Ağsu rayon prokurorluğunun stajoru (vakant olan prokuror köməkçisi vəzifəsi hesabına), 2004-cü ildən Ağsu rayon prokurorunun köməkçisi vəzifələrində işləmiş, 2009-cu ildən Baş Prokurorluğun Kadrlar idarəsinin prokuroru vəzifəsini icra etmiş, 2010-cu ildən həmin vəzifədə çalışmışdır. I dərəcəli hüquqşünas xüsusi rütbəsindədir.

7. Almasov Ceyhun Qabil oğlu – Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun 24 iyun 2013-cü il tarixli 11/182-k №-li əmri ilə Laçın rayon prokuroru vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Ceyhun Almasov 1978-ci ildə anadan olmuş, 2001-ci ildə Naxçıvan Dövlət Universitetinin sosial idarəetmə və hüquq fakültəsinin bakalavriat pilləsini hüquqşünas

naslıq ixtisası üzrə bitirmiş, 2002-ci ildə Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul olunaraq, Yevlax rayon prokurorluğunun stajoru (vakant olan prokuror köməkçisi vəzifəsi hesabına), 2004-cü ildən Yevlax rayon prokurorluğunun müstəntiqi vəzifələrində işləmiş, 2007-ci ildən Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin Birinci instansiya məhkəmələrində dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə şöbəsinin prokuroru (Şəki Apellyasiya Məhkəməsinin yurisdiksiyasına aid olan Şəki və Oğuz rayon məhkəmələri üzrə) vəzifəsini icra etmiş, 2008-ci ildən həmin vəzifədə, 2009-cu ildən həmin şöbənin prokuroru (Şirvan Apellyasiya Məhkəməsinin yurisdiksiyasına aid olan Masallı və Yardımlı rayon məhkəmələri üzrə), 2010-cu ildən Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə Azərbaycan Respublikası Məhkəməsində dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə şöbəsinin prokuroru, Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin Ağır cinayətlər məhkəmələrində dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə şöbəsinin prokuroru (Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsi üzrə) vəzifələrində çalışmışdır. Kiçik ədliyyə müşaviri xüsusi rütbəsindədir.

8. Nemətov Elman Qulam oğlu – Azərbaycan Respublikası Hərbi prokurorunun 28 iyun 2013-cü il tarixli 78 №-li əmri ilə Azərbaycan Respublikası Hərbi prokurorunun böyük köməkçisi vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Elman Nemətov 1958-ci ildə anadan olmuş, 1985-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsini hüquqşünaslıq ixtisası üzrə bitirmiş, 1993-cü ildə Azərbaycan Respublikasının prokurorluq orqanlarında qulluğa qəbul olunaraq, Respublika Hərbi Prokurorluğunun Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrində və respublika ərazisində yerləşən digər hərbi birləşmələrdə qanunlara əməl edilməsi üzərində nəzarət idarəsinin prokuroru, 1994-cü ildən Respublika Hərbi Prokurorluğunun Silahlı Qüvvələrin təhqiqat orqanları və əsgər dustaqxanalarında qanunların icrasına nəzarət şöbəsinin böyük prokuroru, 1995-ci ildən Lənkəran qarnizonu hərbi prokurorunun müavini, 1998-ci ildən Bakı qarnizonu hərbi prokurorluğunun böyük müstəntiqi, 2001-ci ildən Sumqayıt hərbi prokurorluğunun müstəntiqi, 2005-ci ildən Sumqayıt hərbi prokurorunun böyük köməkçisi vəzifələrində işləmiş, 2007-ci ildən Respublika Hərbi Prokurorluğunun Hərbi prokurorluqlarda istintaq nəzarət şöbəsinin prokuroru vəzifəsini icra etmiş, 2008-ci ildən həmin vəzifədə, Respublika Hərbi Prokurorluğunun Ağır cinayətlərə dair işlər üzrə istintaq idarəsinin rəis müavini – Kriminalistika şöbəsinin rəisi, 2013-cü ildən Respublika Hərbi prokurorunun köməkçisi vəzifələrində çalışmışdır. Ədliyyə polkovnik-leytenantı hərbi rütbəsindədir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisidir

«Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi bizim tarixi nailiyyətimizdir».

Heydər ƏLİYEV

Tarixi təcrübə göstərir ki, şəxsiyyət tarixi deyil, tarix şəxsiyyəti yaradır. Lakin bu da bir həqiqətdir ki, şəxsiyyət tarixi hadisələrin istiqamətini dəyişə bilər. Məhz, ümummilli lider Heydər Əliyev tarixi hadisələrin istiqamətini millətimizin xeyrinə dəyişən bir şəxsiyyət olmuşdur.

Ümummilli lider Heydər Əliyev demək olar ki, respublikamıza 34 il rəhbərlik etmişdir. O, 14 iyul 1969-cu ildə respublika rəhbəri seçilərkən respublikamız keçmiş SSRİ-nin müttəfiq respublikaları arasında sonuncu yerlərdən birini tuturdu: sənaye istehsalı, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və dövlətə satışı planları yerinə yetirilmir, respublikada özbaşınalığ və vəzifədən sui-istifadə halları yol verilir, insanlar vəzifəyə proteksiya və sair qanunsuz yollarla irəli çəkilir, hər sahədə partiya və dövlət intizamı kütləvi surətdə pozulurdu.

Azərbaycan KP MK-nın avqust (1969-cu il) Plenumunda ümummilli lider Heydər Əliyevin məruzəsində respublikada xalq təsərrüfatına və mədəni quruculuğa dövlət rəhbərliyini əsaslı surətdə yaxşılaşdırmaq, partiya və dövlət intizamını möhkəmləndirmək, kadrlara qarşı tələbkarlığı gücləndirmək və onların məsuliyyətini artırmaq xətti müəyyən olunmuşdu. Bu xətt sonrakı respublika rəhbərinin məruzə və çıxışlarında inkişaf etdirilərək, elmi surətdə əsaslandırılmış, qəbul olunmuş qərarları yerinə yetirmək və mövcud nöqsanları aradan qaldırmaq sahəsində respublikanın dövlət və təsərrüfat təşkilatlarının, əmək adamlarının fəaliyyət proqramı olmuşdur.

Ümummilli lider Heydər Əliyev 1969-cu il iyul ayının 14-də AKP MK-nın plenumunda AKP MK-nın birinci katibi və MK-nın Büro üzvü seçilmiş və partiya təşkilatına rəhbərlik etməyə başladığı ilk dövrdən dövlət orqanlarının fəaliyyətindəki çatışmamazlıqlara və məmur özbaşınalığına qarşı ciddi mübarizəyə başladı. Onun partiya təşkilatına rəh-

bərliyinin ilk altıncı ayında Azərbaycan KP MK-nın 30 dekabr 1969-cu il tarixli Büro iclasında milisin fəaliyyətində ciddi çatışmamazlıqlar haqqında məsələ müzakirə edilərək, müvafiq qərar qəbul edilmiş və bu qərarla məmur özbaşınalığına kəskin qiymət verilmişdir [1, səh. 388-395].

Ümummilli lider Heydər Əliyev respublika rəhbəri seçildikdən qısa müddət sonra vəziyyət yaxşılaşmağa doğru dəyişməyə başladı. Belə ki, növbəti ildən başlayaraq sənaye və kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və dövlətə satış planları artıqlaması ilə yerinə yetirilməyə başladı və ilböl bu göstəricilər yüksəlməyə başladı. İstehsal sahəsində olduğu kimi, elm, təhsil, mədəniyyət sahəsində də sıçrayışlı inkişafın əsası qoyuldu, ölkədə partiya və dövlət intizamı ölçülməz dərəcədə yüksəldi.

Heç də təsadüfi deyildir ki, ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü ilin iyun ayının 15-də hakimiyyətə qayıdırdan sonra imzaladığı «Cinayətkarlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, qanunçuluğun və hüquq qaydasının möhkəmləndirilməsi tədbirləri haqqında» 1994-cü il 9 avqust tarixli Fərmanı ölkədə cinayətkarlıqla mübarizə, daxili sabitliyin təmin edilməsi, ictimai qayda-qanunun, vətəndaşların hüquq və qanuni mənafelərinin qorunması işində müstəsna rol oynamışdır. Fərmanda cəmiyyətdə rüşvətçorluq və korrupsiya kimi cinayətlərin geniş yayılmasının xüsusi narahatlıq doğurması qeyd edilmişdir [3, səh.5-8].

Həmin Fərmanda ümummilli lider Heydər Əliyev hüquq mühafizə orqanlarından, mülkiyyət formasından asılı olmayaraq, idarə, təşkilat və müəssisə rəhbərlərindən ölkədə cinayətkarlığın qarşısının alınması üçün təsirli tədbirlər görülməsini tələb etmişdi.

18 oktyabr 1991-ci ildə respublikamız, keçmiş SSRİ-nin süqutolma ərafəsində öz tarixi dövlət müstəqilliyini bərpa etdi. Təsadüfi deyildir ki, ümummilli lider Heydər Əliyev demişdir: «1991-ci ildə dövlət müstəqilliyini bərpa edən xalqımız Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qısamüddətli fəaliyyətinin zəngin ənənələrindən istifadə etmiş və bu tarixi varislik üzə-

rində müstəqil Azərbaycan dövlətini yaratmışdır» [2, səh. 4].

Azərbaycan Respublikası 18 oktyabr 1991-ci ildə öz tarixi dövlət müstəqilliyini bərpa etsə də müstəqilliyin ilk illəri heç də hamar olmamışdır. Həmin dövrün hadisələrini öyrənmək üçün heç də tarix kitablarına müraciət etmək lazım gəlmir. Həmin dövrdə cərəyan edən hadisələr indiki nəslin yaxşı yadındadır: kütləvi hərc-mərclik, səriştəsizlik, qanunsuz silahlı dəstələrin özbaşınalığı, respublika iqtisadiyyatındakı durğunluq və bir çox hallarda bu sahədə geriləmə halları baş alıb gedirdi.

Məhz bunlar 1993-cü ilin birinci yarsında xüsusilə kəskinliyi ilə özünü göstərdi. Ən pisi o idi ki, ölkə xaos vəziyyətinə, vətəndaş müharibəsi vəziyyətinə gəlib çıxmışdı.

Belə bir vəziyyətdə xalqın təkidi ilə, o zaman hakimiyyətdə olan iqtidarın və Azərbaycan Respublikası Ali Soveti deputatlarının xahişi ilə ümummilli lider Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıtmağa razılıq verdi. Lakin o, birbaşa hakimiyyətə gəlmədi. O, əvvəl Gəncə şəhərinə getdi, Gəncə hadisələrinin nəticələri ilə, Surət Hüseynovun sosial dayağının nədən ibarət olması ilə tanış olduqdan sonra Bakıya qayıdaraq, 15 iyun 1993-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri vəzifəsinə seçildi. Bundan sonra ölkədə daxili stabilliyin bərpası üçün əsaslı tədbirlər görüldü.

Bundan sonra «Əsrin müqaviləsi» imzalandı, Bakı-Tibilisi-Ceyhan neft ixracı boru kəmərinin tikintisinə başlandı və hazırda bu neft kəməri səmərəli fəaliyyət göstərir.

Bu böyük şəxsiyyətin siyasi müdrüklüyü, uzaqgörən siyasəti nəticəsində artıq əldən getməkdə olan müstəqilliyimiz, mili azadlığımız qorunub saxlandı və daha da möhkəmləndirildi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi müdrüklüyü, uzaqgörən siyasəti nəticəsində 1994-cü ilin oktyabr və 1995-ci ilin mart hadisələrinin – dövlət çevrilişinə cəhd cinayətlərinin qarşısı alındı.

Xalqın birliyinə, dəstəyinə arxalanan ümummilli lider Heydər Əliyev Konstitusiyaya səlahiyyətlərindən istifadə etməklə, nəinki dövlət çevrilişinə cəhd cinayətlərin qarşısını aldı, həm də silahlı yolla hakimiyyəti ələ keçirmək cəhdlərinə birdəfəlik son qoydu.

Azərbaycan Respublikası 18 oktyabr 1991-ci ildə öz tarixi dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra 1991-ci ildə 74 nəfərdən ibarət konstitusiyaya layihəsini hazırlayan komissiya təşkil edilmiş, lakin bu komissiya heç bir fəaliyyət göstərməmişdir. Azərbaycan Respublikası Milli Şurasının 6 dekabr 1993-cü il tarixli qərarı ilə 14 nəfərdən ibarət yeni Konstitusiyaya layihəsini hazırlayacaq komissiya yaradılmış, lakin bu komissiya da yarım il ərzində heç bir iş görməmişdir. 1994-cü ilin may ayında komissiyanın işini canlandırmaq üçün bu komissiyanın tərkibi genişləndirilsə də, yeni Konstitusiyaya layihəsini hazırlamaq işinə başlamamışdır. Yalnız Milli Şuranın 2 may 1995-ci il tarixli qərarı ilə ümummilli lider Heydər Əliyevin sədrliyi ilə yeni Konstitusiyaya layihəsini hazırlayan 33 nəfərdən ibarət komissiya yaradılmış və bu komissiyanın qısa müddətdə 9 iclası keçirilərək yeni hazırlanmış layihə 15 oktyabr 1995-ci il tarixdə mətbuatda dərc edilərək ümumxalq müzakirəsinə verilmişdir [5, səh. 4].

Ölkə başçısı cənab Heydər Əliyevin sədrliyi ilə yaradılmış komissiyanın hazırladığı Konstitusiyaya layihəsinin 12 noyabr 1995-ci ildə ümumxalq səsverməsi (referendum) yolu ilə qəbul edilməsi isə müstəqillik yoluna qədəm qoymuş respublikamızın tarixində ən parlaq səhifələrindən biridir.

Konstitusiyanın preambulasında göstərilir ki, Azərbaycan xalqı özünün çoxəsrlik dövlətçilik ənənələrini davam etdirərək, bütün cəmiyyətin və hər kəsin firavanlığının təmin edilməsini arzulayaraq, ədalətin, azadlığın və təhlükəsizliyin bərqərar edilməsini istəyərək, keçmiş, indiki və gələcək nəsillər qarşısında öz məsuliyyətini anlayaraq, suveren hüququndan istifadə edərək Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyini, suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qorumaq, xalqın iradəsinin ifadəsi kimi qanunların aliliyini təmin edən hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğunu bəyan edir. Başqa sözlə, öz tarixi müstəqilliyini bərpa etmiş Azərbaycan Respublikası hüquqi, demokratik, dünyəvi dövlət quruculuğunu özü üçün inkişaf yolu seçmişdir.

Konstitusiyada ilk dəfə dövlət hakimiyyətinin qollara bölünməsi prinsipi öz əksini tapmışdır. Belə ki, Konstitusiyanın 7-ci maddəsinin III hissəsinə əsasən dövlət hakimiyyətinin qanunvericilik hakimiyyətinə, icra hakimiyyətinə və məhkəmə hakimiyyətinə bölünməsi prinsipi təs-

bit edilmişdir. Beləliklə, keçmiş sovet konstitusiyalarından fərqli olaraq ilk dəfədir ki, konstitusiyamızda dövlət hakimiyyətinin bölgüsü prinsipi həyata keçirilmişdir.

Konstitusiyanın 158 maddəsindən 48-i, başqa sözlə, üçdə biri insan və vətəndaş hüquqları və azadlıqlarına həsr edilmişdir. Konstitusiyanın 12-ci maddəsinin I hissəsində göstərilir: «İnsan və vətəndaş hüquqlarının və azadlıqlarının, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsi dövlətin ali məqsədidir» [4, səh.7].

Müstəqil dövlətimizin ilk Konstitusiyasının qəbulundan sonra 1996-cı ildən etibarən ölkədə hüquqi islahatlar aparılmasına başlandı.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının müddələrinin həyata keçirilməsi, demokratik təsisatların və qanunun aliliyi prinsipinin möhkəmləndirilməsi, hüquqi islahatların aparılması sahəsində qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyətlərinin qarşılıqlı fəaliyyətinin təmin edilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 21 fevral 1996-cı il tarixli Sərəncamına əsasən ölkə başçısının sədrliyi ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin yanında Hüquqi İslahatı Komissiyası yaradılmışdır.

Azərbaycan Respublikasının ilk Konstitusiyasının qəbulundan sonra Azərbaycan Respublikasının Milli Məclis tərəfindən 1996–2012-ci illərdə 3030 qanun və 502 qərar qəbul edilmişdir. [6, səh.1]. Həmin dövrdə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclis tərəfindən cinayət, cinayət-prosesual məəcəllələri, mülki, mülki-prosesual məəcəllələri, polis haqqında, prokurorluq haqqında, vəkillik haqqında, notariat haqqında, bələdiyyələrin statusu haqqında və.s qanunlar qəbul edilmişdir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev demişdir: «Azərbaycanda dövlətçilik möhkəmlənib, demokratik prinsiplər bərqərar olunubdur. Demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu prosesi uğurla, sürətlə həyata keçirilir» [7, səh. 333].

Ölkədə demokratik islahatlar kursu həyata keçirilməyə başladı, ilk dəfə olaraq respublikamızda üç pilləli məhkəmə sistemi yaradıldı. Artıq Azərbaycanda yeni iqtisadi sistemin formalaşdırılması, iqtisadiyyat sahəsində demokratik islahatların həyata keçirilməsi, bazar iqtisadiyyatın formalaşdırılması üçün müvafiq hüquqi baza yaradılmışdır.

Torpaq və aqrar islahatlar haqqında, özəlləşdirmə, sahibkarlığın inkişafı, vergi, maliyyə-bank sisteminin yenidən qurulması, ticarətin liberallaşdırılması, inhisarçılığın aradan qaldırılması və rəqabətin inkişafı barədə, əhalinin sosial müdafiəsinin təmin edən bir sıra mühüm qanunvericilik aktları qəbul edilmişdir.

1998-ci ildə Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Şərqdə, ilk dəfə olaraq, müstəsna cəza tədbiri – ölüm cəzası cinayət cəzalarının sistemindən çıxarılmış, başqa sözlə, ölüm cəzası ləğv edilmiş, bununla da ümummilli liderin humanistliyi bütün dünyada bir daha təsdiqlənmişdir [8, səh. 58-73].

Ölkəmizdə insan və vətəndaş hüquqları və azadlıqlarının müdafiəsi işində ümummilli lider Heydər Əliyevin 1998-ci il fevral ayının 22-də imzaladığı «İnsan və vətəndaş hüquqları və azadlıqlarının təmin edilməsi sahəsində tədbirlər haqqında» Fərmanı və 18 iyun 1998-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş «İnsan hüquqlarının müdafiəsinə dair Dövlət Proqramı» mühüm rol oynamışdır.

Respublikamız öz müstəqiliyini bərpa etdikdən sonra xarici ölkələrlə əlaqələri genişlənməmiş və dərinləşmişdir. Təsadüfi deyildir ki, 2001-ci ilin yanvar ayında, Azərbaycan Respublikası, Avropa Şurası kimi, mötəbər beynəlxalq təşkilata tamhüquqlu üzv qəbul edilmiş, Fransanın Strasburq şəhərində Avropa Şurasının iqamətgahı önündə müstəqil dövlətimizin üçrəngli bayrağının üçaldılması ümummilli lider Heydər Əliyevin apardığı uzaqgörən, məqsədyönlü, çevik və müdrik daxili və xarici siyasətinin məntiqi nəticəsi hesab edilməlidir.

Son illər ölkəmizdə aparılan məhkəmə-hüquq islahatlarının tərkib hissəsi kimi penitensiar sistemin də demokratikləşdirilməsi, beynəlxalq norma və standartların tələblərinə uyğunlaşdırılması istiqamətində müsbət işlər görülmüşdür.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin bütün həyat və fəaliyyəti, müstəqilliyimizin qorunması sahəsində yorulmaq bilmədən apardığı mübarizəsi, xüsusilə, respublikamız dövlət müstəqilliyi əldə etdikdən sonra bu istiqamətdə atdığı cəsarətli addımlar nəticəsində dövlətçiliyimiz daha da möhkəmlənmiş, onun beynəlxalq nüfuzu ölçülməz dərəcədə artmışdır. Respublikamız öz müstəqiliyini bərpa etdikdən sonra xa-

rici ölkələrlə əlaqələri genişlənməmiş və daha da dərinləşmişdir.

Azərbaycanın Avropa Şurası kimi mötəbər beynəlxalq təşkilata tamhüquqlu üzv qəbul edilməsi, Strasburqda Avropa Şurasının iqamətgahı önündə müstəqil dövlətimizin üçrəngli bayrağının üçaldılması ölkə başçısı möhtərəm Heydər Əliyevin apardığı uzaqgörən, məqsədyönlü, çevik və müdrik daxili və xarici siyasətinin məntiqi nəticəsi hesab edilməlidir.

Bu gün dövlətin idarəçilik sükanı arxasında dünya şöhrətli siyasətçi Heydər Əliyev məktəbinin ən layiqli nümayəndəsinin – İlham Əliyev kimi istedadlı və bacarıqlı bir şəxsiyyətin siyasət meydanında olması, təcrübə və biliyindən dövlətimizin mənafeyi üçün məharətlə istifadə edilməsi hər bir azərbaycanlıda qürur və iftixar hissi doğurmaqla, ölkəmizin gələcəyinə inamını daha da artırır.

Azərbaycan xalqı 18 oktyabr 1991-ci ildə öz tarixi dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ölkəmizin ictimai-siyasi həyatının bütün sahələrində ümummilliy lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə köklü islahatlar, o cümlədən iqtisadi, hüquqi islahatlar həyata keçirilmişdir.

Hazırda bu islahatlar ümummilliy lider Heydər Əliyev idarəçilik məktəbinin layiqli davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin başçılığı ilə uğurla davam etdirilir.

Ümummilliy lider Heydər Əliyevin çıxışlarında, görüşlərində söylədiyi fikirlərə əsaslanaraq belə nəticəyə gəlmək olar ki, hüquqi dövlət quruculuğu yolunda respublikamızın qarşısında duran vəzifələri təxmini olaraq aşağıdakılardır: müstəqil dövlətçiliyimizin daha da möhkəmləndirilməsi və ərəzi bütövlüyünün təmin edilməsi; ölkədə aparılan hüquqi islahatların uğurla başa çatdırılması; milli iqtisadiyyatımızın hərtərəfli inkişafına nail olunması, bu işdə xarici investorların geniş iştirakına şərait yaradılması; insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarını daha etibarlı qorunmasını təmin etmək məqsədilə demokratiyanın daha da inkişaf etdirilməsi, ölkəmizin bütün sahələrdə dünya birliyi ölkələrinə inteqrasiyasının gücləndirilməsinin təmin edilməsi; azad bazar iqtisadiyyatı şəraitində əhalinin iş yerləri ilə təmin olunması, iqtisadi islahatların uğurla başa çatdırılması nə-

ticəsində əhalinin maddi rifah halının yaxşılaşdırılması və sosial müdafiəsinin gücləndirilməsindən ibarətdir.

Bu gün biz Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə daha böyük uğurlar, möhkəm can sağlığı, uzun ömür və səmərəli fəaliyyət arzu edirik.

Yazını ümummilliy lider Heydər Əliyevin kəlamı ilə bitirmək istəyirəm: «Bu gün böyük iftixar hissi ilə deyə bilərik ki, biz artıq öz taleyimizin, öz ölkəmizin sahibiyik və Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi əbədidir, daimidir» [9, səh. 32].

İlham Abbasov,

*Ədliyyə Akademiyasının prorektoru,
hüquq üzrə fəlsəfə doktoru,
baş ədliyyə müşaviri*

İstifadə olunan ədəbiyyat siyahısı:

1. ARDSPİHA, f, 1, s.56, i.72, q.10.
2. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti (1918-1920). Parlament (Stenoqrafik hesabatlar). 1 cild, «Azərbaycan» nəşriyyatı, Bakı-1998, 976 səh.
3. Əliyev H.Ə., Azərbaycan Respublikası Prezidentinin «Cinayətkarlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, qanunçuluğun və hüquq qaydasının möhkəmləndirilməsi tədbirləri haqqında» 9 avqust 1994-cü il tarixli Fərmanı, Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında sənədlər toplusu, Bakı-2005, 356 səh.
4. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. Bakı «Qanun» nəşriyyatı, 2009. 68 səh.
5. Алиев Шахин. Научно-практический комментарий к Конституции Азербайджанской Республики. Баку, 2000, 728 стр.
6. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatı Ümumi Şöbəsinin 26.02.2013-cü il tarixli 09-18 № məktubu, 1 səh.
7. Əliyev H. Ə. Yeni 2001-ci il, yeni əsr və üçüncü minillik münasibətilə Azərbaycan xalqına müraciəti. Müstəqilliyimiz əbədidir, Azərənşr, 2010, 512 səh.
8. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları Toplusu, Azərbaycan nəşriyyatı, Bakı-1998.
9. Əliyev H.Ə. Müstəqillik yolu. Seçilmiş fikirlər. Bakı – «Azərbaycan Universiteti»nin nəşriyyatı, 1997, 136 səh.

Ümummilli lider Heydər Əliyev haqqında xatirələrim

XX əsr Azərbaycan tarixinin ən parlaq siması, fenomen şəxsiyyət Heydər Əliyevin xalqımızın taleyində misilsiz xidmətləri var. Onun Respublikamıza rəhbərlik etdiyi 40 ildə milli inkişaf yolunu dərin elmi əsaslarla məhz o, müəyyənləşdirmişdir.

Heydər Əliyev zəngin və mənalı həyatı boyu xalqını, vətəninə, torpağını düşünmüş, Azərbaycanın çətin məqamlarında onun üzləşdiyi faciələrdən, çətinliklərdən xilas etmək üçün qeyri-adi fədakarlıq göstərmişdir.

Onun nəcib mənəvi keyfiyyətlərindən biri də siyasi fəaliyyətinin bütün mərhələlərində sosial ədalətin, düzgünlüyün və humanizm prinsiplərinin həyata keçirilməsinə mənəvi-əxlaqi meyarların ictimai şüurda möhkəmlənməsinə çalışması olmuşdur.

Keçmiş SSRİ dövlətinin güclü vaxtlarında Azərbaycanda müstəqillik yaradıldıqdan sonra da gənclərin milli vətənpərvərlik ruhunda tərbiyələndirilməsi, peşəkar kadrların hazırlanması naminə elm ocaqları, məktəblər təhsil məsələləri Heydər Əliyevin diqqətindən kənar qalmamışdır. Ona görə də o, Azərbaycan Dövlət Universitetinə hər zaman müqəddəs məbəd kimi yanaşmış, bu müqəddəsliyə xələl gətirə biləcək mənfi təzahürlərin aradan qaldırılması üçün yeri gələndə sərt addımlardan belə çəkinməmişdir. Onun qətiyyəti sayəsində universitetdə bilik və nizam-intizam ali meyar kimi qorunmuş, bir sıra nüfuzlu ixtisaslara qəbul vaxtı yol verilən nöqsanların qarşısı alınmışdır. Sırası vətəndaşların övladlarının bəzi nüfuzlu ixtisaslara doğru yolunu bağlayan sədlər aradan qaldırılmışdır.

14 iyul 1969-cu il tarixdə Azərbaycana rəhbər seçilən Heydər Əliyev ölkədəki ümumi vəziyyəti öyrənərək müəyyən etmişdir ki, respublikada iqtisadi cinayətkarlığa-rüşvətxorluğa və korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, vətəndaşların hüquq və azadlıqların təminatı, cəmiyyətdə qanunçuluğun möhkəmləndirilməsi üçün ilk növbədə Azərbaycan Dövlət Universitetində yüksək bilikli, mənəvi-əxlaqi keyfiyyətlərə malik vətənpərvər ruhlu hüquqşünas kadrların hazırlanması məsələsinə xüsusi diqqət yetirilməlidir.

Keçən əsrin 70-80-cı illərində minlərlə gəncin respublikamızın hüdudlarından kənarında yüksək sə-

viyyədə ali təhsil almalarına, ixtisaslı kadr kimi yetişmələrinə hər cür kömək göstərməsi də onun vətənpərvərliyindən, millətini sevməsindən irəli gəlmişdir.

Heydər Əliyev ilk dəfə hakimiyyətə gələn zaman dövlət idarəçiliyində, qanunların dürüst icra edilməsində, kadrların seçilib yerləşdirilməsində və tərbiyələndirilməsində, elm və təhsildə, səhiyyədə, dövlət quruculuğunda, sənayenin və kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsində, yolların və körpülərin inşa etdirilməsində, yeni iş yerlərinin açılmasında, Bakı şəhərinin içməli su ilə təchiz edilməsində misilsiz əhəmiyyət kəsb edən nəhəng işlərin həyata keçirilməsi respublikada yeni dönüş yaratdı. Bununla da Azərbaycan tarixində intibah dövrü, çiçəklənmə, böyük nailiyyətlər və uğurlu mərhələ başladı. Reallıqda bu nəhəng işlərin həyata keçirilməsinin nəticəsi ondan ibarət oldu ki, Heydər Əliyev Sosialist Əməyi Qəhrəmanı kimi yüksək ada layiq görüldü.

Ölkədə olan inkişafın canlı şahidi kimi biz gördük ki, Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi yeniliklər SSRİ dövlətinin rəhbərliyinin diqqətini daha çox cəlb etdi. O, 1982-ci ildə SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin Birinci müavini kimi vəzifəyə irəli çəkildi. Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası MK Siyasi Bürosunun üzvü seçildi. Bütün bu uğurlu nailiyyətlərə görə ikinci dəfə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı kimi şərəfli ada layiq görüldü. SSRİ dövlətində harada nə kimi problem işlərin görülməsi ortalığa çıxanda onun icrası məhz Heydər Əliyevə həvalə edilirdi. Məsələn, Sibirə dəmir yolunun çəkilməsi, Çernobl hadisələrinin araşdırılması, Novorossiyski limanında 500 nəfərlik gəmi heyətinin 1986-cı ildə deryada batması və sair çoxsaylı tarixi faktlar buna əyani sübutdur. Bu keçmiş İttifaqda qeyri-millətdən olan şəxsiyyətə böyük ehtiram və etimad idi.

Bütün müsəlman dünyası sevinib fəxr edirdi ki, türk oğlu Heydər Əliyev Kremlə böyük nüfuzə və şərəfə layiqdir.

Digər tərəfdən Heydər Əliyevin Azərbaycanda olmaması nəticəsində əvvəllər respublikada yaradılmış dəmir intizam pozulmaqla acınacaqlı hallar üzə çıxdı. O, Moskvaya yeni iş gedərkən etimad göstərdiyi vəzifəli şəxslər ona sadıq çıxmədılar. Yaranmış həmin boşluq sayəsində 1988-ci

ildə qondarma Qarabağ problemi ortaya atıldı. Nümayişlər və meydan hərəkəti başlandı.

Demək olar ki, respublika dağılırdı, bəzi nadü-rüslər ölkəni ağır vəziyyətə salırdı. Ona görə də düşüncəli ziyalılardan bir hissəsi ölkəni tərk etdi, nizam-intizam pozuldu. Lüzumsuz çoxsaylı partiyalar yaradıldı. Bunların arasında birlik olmadı. Hər bir xırda partiya liderləri ölkə rəhbəri olmağa can atırdı.

Yaşlı nəslin nümayəndələri yaxşı bilir ki, SSRİ dövlətinin başçısı Qorbaçov çoxmillətli-güclü dövlətə xain çıxdı. Dolayı yollarla Qarabağı Ermənistanla vermək naminə SSRİ dövlətini qurban verdi.

Digər tərəfdən, Azərbaycan sərhədlərini qorumağa milli ordumuzun yoxluğu böyük təhlükə yaradırdı. Yalnız təkçə polis əməkdaşlarının və silahsız əhalinin köməyi ilə sərhədlərimizin qorunması qeyri-mümkün oldu. Tarixin yaratdığı həmin şansdan erməni millətçiləri xarici havadarlarının yardımı sayəsində 8 may 1992-ci ildə Şuşa qalasını və Azərbaycanın 7 rayonu işğal etdilər. Hakimiyyətdə olanların zəifliyi və əfəlliyi ucbatından düşmənlərimiz Azərbaycanı parçalamağa və bir dövlət kimi yox etməyə canfəşanlıqla çalışırdılar.

Azərbaycan xalqı, ziyalılar yəqin etdilər ki, Azərbaycanı bu bələdan, bu təhlükədən yalnız dünya siyasətçisi Heydər Əliyev xilas etməyə qadirdir. Odur ki, alimlərimiz, elm adamları, ziyalılarımız Naxçıvan Muxtar Respublikası Milli Məclisinin sədri Heydər Əliyevə müraciət etdilər. Baş verən hadisələri ona söylədilər və onu yenidən Azərbaycana rəhbərlik etməyə dəvət etdilər.

Bu gün Azərbaycan xalqı, bütün türk dünyası əvəzsiz şəxsiyyət Heydər Əliyevin doğum gününü, 90 illik yubileyini fərəhlə qeyd edirlər. O, bu şərəfə tam mənasında layiqidir. Çünki Heydər Əliyev xalqının xilaskarı kimi Azərbaycan xalqının qəlbində yaşayır.

15 iyun 1993-cü ildə Heydər Əliyev ikinci dəfə Azərbaycana siyasi hakimiyyətə qayıtdı və tez bir zamanda Azərbaycanı real faciələrdən xilas etdi. O, sözünün qüdrəti ilə silahsız və davasız məhəlli qırğınlarının qarşısını məharətlə aldı. Azərbaycanda mənəvi və siyasi mühit saflaşdırıldı. Ölkəni tərk edən ziyalılar, mədəniyyət işçiləri vətəna qayıtdılar. Bununla da Azərbaycan xalqına yenidən səadət üz verdi. O ağır günlərdə dövlətin başında Heydər Əliyev kimi böyük və sarsılmaz

sərkərdə dayandı. Bakının küçələrində, rayon mərkəzlərində gecə və gündüz atılan tüfəng, avtomat atışmalarına, top güllələrinə, küçələrdəki qaralıqlara, atəşlərə, oğurluqlara, quldurluqlara son qoyuldu. Hüquq-mühafizə orqanları bacarıqlı kadrlarla möhkəmləndirildi, yeni Azərbaycan ordusu yaradıldı. Asudə həyat, əmin-amanlıq, quruculuq işləri bərpa edildi. Onun fəaliyyəti sayəsində tezliklə Ermənistan-Azərbaycan müharibəsində atəşkəs elan olundu.

Mən 35 il prokurorluq orqanlarında qulluq etmişəm. Bu müddətin 18 ilini Heydər Əliyevin respublikada rəhbərlik etdiyi vaxtda. Vəzifəmlə bağlı Heydər Əliyevlə üç dəfə görüşmüşəm. Bunlardan savayı onun sədrliyi ilə keçirilən bir sıra müşavirələrin iştirakçısı olmuşam. Onun haqqında gözəl xatirələrim vardır. Bu xatirələri və görüşləri həyatım boyu unuda bilmirəm.

Yadımdadır, 1 mart 1968-ci il tarixdə Ağdaş rayon prokurorluğu tərəfindən Kür-Araz Su-Tikinti İdarəsinin Ağdaş şəhərində yerləşən 18 saylı Tikinti İdarəsinin işçiləri haqqında 8 dekabr 1960-cı il tarixli Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 88-1 (xüsusilə külli miqdarda dövlət əmlakının mənimsənilməsi) maddəsi ilə cinayət işi başlanmışdı.

Cinayət işi çox həcmli, çox epizodlu və Ağdaş rayonundakı rəhbər vəzifəli şəxslərlə əlaqədar olduğundan rayon prokurorluğunun apardığı istintaq müsbət nəticəsini verməmişdi. Odur ki, Azərbaycan Respublikası Prokurorluğu bu cinayət işini 1 iyul 1969-cu ildə Ağdaş rayon prokurorluğunun icraatından götürərək istintaqın aparılmasını mənə həvalə etdi.

Apardığım istintaq nəticəsində müəyyən olundu ki, çox epizodlu cinayət işinin bir epizodu Ağdaş Rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi Aydın Rəhimovla bağlıdır. Belə ki, 18 saylı Tikinti İdarəsinin smeta sənədlərinə əsasən Ağdaş şəhərində podratçı Maarif şöbəsi olmaqla, uşaq bağçası üçün ikimərtəbəli inzibati bina inşa edilməli idi. Belə bir plan Aydın Rəhimov tərəfindən pozulmuş, uşaq bağçasının tikintisinə ayrılmış vəsait hesabına Ağdaş rayon Partiya Komitəsi üçün dördmərtəbəli mehmanxana binası tikilərək istifadəyə verilmişdir. Maarif şöbəsinin hesabına mehmanxana divarlarından lazımsız bahalı tablolar-fotomontajlar asılmışdı. Rayon Partiya Komitəsinin köhnə mehmanxana binasını isə Aydın Rəhimovun ailəsi zəbt etmişdi.

Rayon şəraitində belə bir məsələnin üstünün açılması Ağdaş rayon Partiya Komitəsinin birinci katibini qıcıqlandırır. Katibin təsiri altına keçən qocaman prokuror da rayondan çıxıb getməyim barədə birinci katibin tələbinə təsir göstərə bilmədi. Bununla da mənim Ağdaş rayon prokurorluğunun binasında istintaq aparacağımı qadağan etdilər. Mən məcburiyyət qarşısında qalıb çoxcildli cinayət işini götürüb mənə köməklik göstərən təftişçilərlə bərabər 18 saylı Tikinti İdarəsinin inzibati binasına köçdük və istintaqı burada cəmləşdirdik.

Rayon prokurorluğunun inzibati binasını tərk etməyimizə baxmayaraq, istintaqın aparılmasına məneələr günü-gündən gücləndirilirdi.

Çox çətin vəziyyətə düşdüyümdən, bu xoşagəlməz hadisə haqqında Respublika Prokurorluğunun rəhbərliyinə telefonla məlumat verdim. Səhərişi günü, cinayət işi ilə birlikdə Respublika Prokurorluğunda olduğum haqqında ciddi tapşırıq aldım.

Cinayət işi Respublika Prokurorluğunda öyrənilirdi və məruzəm də dinlənildi. Bundan sonra tapşırığa əsasən Azərbaycan Respublikası Prokurorunun müavini, hazırda dünyasını dəyişən, hüquq elmləri doktoru Cəfər Vəliyevlə birlikdə Rəhimova aid sənədlərlə Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin İnzibati Şöbəsinin müdiri Ramiz Məmmədzaadənin yanına getdik.

Mənə dedilər ki, baş vermiş hadisə haqqında Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin yeni seçilmiş Birinci Katibi Heydər Əliyevə məruzə edilmiş və o, müstəntiqin də dəvət olunmasını, yuxarıdakı faktların reallığını yəqin etməsinin marağındadır.

Cəfər Vəliyev, Ramiz Məmmədzaadə və mən Heydər Əliyevin qəbulunda olduq. Cəfər Vəliyev şərh olunan işin mahiyyətini izah etdi.

Ulu öndər Heydər Əliyev üzünü mənə çevirərək, gülə-gülə: «Sənin xətrinə dəyiblərimi? Sənin xətrinə heç kim dəyə bilməz», – dedi.

Sanki dövlət imtahanından çıxan tələbə kimi sevinclə Respublika Prokurorluğuna qayıtdıq. Elə həmin gün Dövlət Komissiyası yaradıldı. Ramiz Məmmədzaadənin sədrliyi ilə mən, Cəfər Vəliyev, Kür-Araz Su-Tikinti İdarəsinin rəisi P.Q.Poladzaadə, Dövlət Bankının və Rəssamlar İttifaqının nümayəndələri ilə Ağdaş rayonuna ezam olunduq.

Dövlət Komissiyası qeyd olunan məsələləri yerində araşdırdı və faktlar öz təsdiqini tapdı. Res-

publika prokurorluğu Mərkəzi Komitəyə tam həcmdə arayış təqdim etdi. Azərbaycan KP MK-nin Bürosunda Rəhimov Aydın Salman oğlu, rayon İcraiyyə Komitəsinin sədri Adilov Adil Məhiyəddin oğlu, bankın müdiri Hacıyev Yusif Bilal oğlu, Maarif Şöbəsinin müdiri Məmmədov İbad Həmid oğlu tamahkarlığa görə vəzifələrindən azad olundular. Eləcə də partiya sıralarından çıxarıldılar.

Bundan sonra istintaqın gedişatında rayon rəhbərlərinin cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmaları məqsədə müvafiq bilinmədi. Bu da məhz Heydər Əliyevin mərhəmətindən və humanistliyindən irəli gəlirdi.

A.Rəhimovun, A.Adilovun, İ.Məmmədovun, Y.Hacıyevin partiya məsələləri Azərbaycan Kommunist Partiyası MK-nin Bürosunda baxılması və onların cəzalandırılması «Bakinskiy raboçiy» qəzetinin 12 sentyabr 1970-ci il tarixli sayında geniş dərc olunmuşdur.

Qeyd etmək lazımdır ki, ulu öndərimiz Heydər Əliyevin 1969-cu ilin iyul ayında Respublikamıza rəhbər seçilərkən, bəzi vəzifəli şəxslər yanlış fikir yaratmışdılar ki, guya «o, partiya işində işləmədiyi üçün hazırkı vəzifəsinin öhdəsindən çətin gələ bilər».

Lakin göstərilən Büro iclasından sonra həmin şəxslər başa düşdülər ki, onlar belə düşünməkdə çox səhv edirlər. Heydər Əliyev əvvəllər partiya işində işləməsə də o, bu işi məhərdətlə apara bilirdi. Respublika Partiya təşkilatlarında kadrın daha məsuliyyətli işləmələri üçün həmin Büro iclasının qərarı böyük əhəmiyyət kəsb etdi.

15 oktyabr 1975-ci ildə də mən Azərbaycan Respublikası Prokuroru yanında Xüsusilə Mühüm İşlər üzrə müstəntiq vəzifəsində çalışırdım. Müsbət iş fəaliyyətim nəzərə alınaraq Yevlax rayonuna Prokuror təyin olunacağım barədə namizədliyim irəli sürülmüşdü. Eyni vaxtda prokurorluğun əməkdaşları İlham Abbasovun Biləsuvar (Puşkin) rayonuna, Salman Cəfərovun Şirvan şəhərinə (Əli-Bayramlı rayonu), Çingiz Qədirovun Qəbələ (Qutkaşen) rayonuna prokuror təyin olunmaları barədə də sənədlər Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinə təqdim olunmuşdu.

Həmin dövrün qayda qanununa görə müstəqil vəzifəyə təqdim edilmiş namizəd Azərbaycan KP Mərkəzi Komitəsinin Birinci Katibi tərəfindən qə-

bul edilir və sonra onun namizədliyi Mərkəzi Komitə Katibliyində təsdiq olunurdu. Odur ki, ulu öndərimiz təxminən yarım saat bizimlə söhbət apardı. Bizə öyüd, nəsihət verdi. Yerlərdə Partiya orqanları ilə işgüzar şəraitində işləməyimizə tövsiyələr etdi. Hər birimizin əlini səmimiyyətlə sıxıb dedi: «Gedin, yaxşı işləyin».

Ulu öndərimiz Heydər Əliyevlə üçüncü görüşüm Yevlax rayonunda baş vermişdir.

Dövlət qulluğunda işləmiş yaşlı nəslin nümayəndələri xatırlaya bilərlər ki, keçmiş zamanlarda Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev və Büro üzvləri hər ilin yazında və payızında pambıqçılıqla məşğul olan rayonları gəzməklə ümumi vəziyyətlə tanış olurdular və sonra da zona müşavirələri keçirilirdi. Belə müşavirələr adətən hər il Yevlaxda, Bərdədə, Ağcabədidə və ya Sabirabadda olurdu. Müşavirələrin mövzusu pambığın becərilməsi və sonda pambığın yığılmasında nailiyyətlər qazananların müsbət təcrübələri qeyd olunurdu. İşin geridə qalması səbəbləri öyrənilib aradan qaldırılırdı. Bu müşavirələrdə inzibati orqan işçilərinin rəhbərləri də iştirak etməklə rayonda əmək intizamının gözlənilməsi də onlara tapşırılırdı.

1980-cı ilin oktyabr ayında Yevlax rayonunun pambıq planı 27000 ton dövlətə təhvil verilmişdi. Bu təntənə ilə əlaqədar xəbər verdilər ki, Birinci Katib Heydər Əliyev, Mərkəzi Komitənin məsul işçiləri Hacıağa İbrahimov, İsmayıl Nəsrullayev və qeyriləri rayona gələcəklər.

Həmin ildə də Yevlax rayon Prokurorluğu bir sıra aktual cinayət işlərinin istintaqını tamamlamış və cinayət törətmiş şəxslər cəzalarına çatmışdı. Eləcə də 20 nəfər haqqında mürəkkəb və həyətkünlü bir cinayət işinin istintaqını qurtararaq baxılması üçün Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsinə göndərmişdi. Ali Məhkəmənin hökmü ilə 20 nəfər müxtəlif cəzalara məhkum edilmişdi.

1978–1979-cu illərdə Yevlax rayonunda cinayətkarlığa qarşı aparılan mübarizə tədbirləri Respublika prokurorluğunda məqbul sayılmış və bu barədə Heydər Əliyevin Yevlax rayonuna səfəri ərəfəsində Mərkəzi Komitəyə arayış göndərilmişdi.

Yuxarıda göstərilən ənənəvi müşavirəni keçirmək üçün Mərkəzi Komitənin Birinci Katibi Heydər Əliyev, MK-nın kənd təsərrüfatı üzrə katibi Hacıağa İbrahimov 1980-cı ilin payızında qatarla rayona gəldilər. Bu şad xəbərlə bağlı ulu ön-

dərə olan sevgi və məhəbbət münasibətilə ali qonaqların qarşılanmalarına çoxsaylı insanların Yevlax Dəmir Yolu vağzalına doğru axını müşahidə olunurdu. Onların arasında ziyalı təbəqələrin nümayəndələri, partiya, sovet, komsomol işçiləri, gənclər, ağsaqqallar, qadınlar və o cümlədən tanınmış pambıq briqadiri Şamama Əliyeva, idarə rəisləri Qərənfil Abbasova, Abidət Baxşəliyeva, Knyaz Əliyev, İlyas Daşdəmirov, Əsrəf Məmmədov, Sabir Məmmədov, Ağalar Vəliyev, Cahangir Əsgərov, Xosrov Yusifov, Elmar Vəliyev, Lətif Quliyev, Ramazan İsayev, Azad Təhməzov, Əhməd Muxtarov, Kamil Muradov, İsrail Süleymanov, İsrail Qorçiyev və sair adlı-sanlı insanlar vardı.

Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, həmin insanları bir qismi dünyalarını dəyişib, Allah onlara rəhmət eləsin.

Bir qrup adamlar təqaüddədir.

Digər tərəfdən, adlarını fəxrlə çəkdiyimiz gənclər isə inkişaf yolu keçərək, hazırda Respublikamızda məsul vəzifələrdə çalışırlar.

Yevlax rayon Partiya Komitəsinin Birinci katibi Tağıyev Elman Fərrux oğlu, Partiya Komitəsinin Büro üzvləri, Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsi rayon şöbəsinin rəisi Bəxtiyar Süleymanov, mən və digər rəsmi adamlar Dəmir Yolu vağzalının qarşısında ulu öndərimiz Heydər Əliyevlə, Hacıağa İbrahimovla görüşdük. Cənab Heydər Əliyev mənimlə görüşəndə təbəssümlə üzümə baxdı və zarafatla: «Burada səni incidən yoxdur ki?» – deyərək çox böyük səmimiyyətlə soruşdu. Cavab verdim ki, – «Xeyir». Bu diqqət və qayğısına görə ona təşəkkürümü bildirdim.

Beləliklə, qonaqlarla birlikdə Yevlax rayonunun mərkəzində yerləşən Tütün emalı zavodunun klubuna yığışdıq. Qonşu rayonların birinci katibləri, təsərrüfat rəhbərləri hamısı salonda öz yerlərini tutdular. Təxminən müşavirə iki saat çəkdi. Ulu öndər son çıxışında prokurorluğun apardığı işlərə də toxunaraq bildirdi ki, cinayət törətmiş şəxslər barəsində bundan sonra da tədbirlər davam etdirilməlidir.

Ümumiyyətlə, tərəfimdən aparılan aktual işlər üzrə Heydər Əliyevin həmişə mövqeyimi müdafiə etməsi heç vaxt yadımdan çıxmır.

Yevlax rayonunun prokuroru kimi inzibati orqanların işinə də Heydər Əliyevin verdiyi müsbət qiymətə də həddindən artıq sevindim. Ömrüm boyu ulu öndərin haqqımda dediyi xoş sözlər, mə-

nimlə mehribancasına görüşmələri xoş xatirə kimi yadıma ömürlük həkk olub, onun ruhu qarşısında baş əyirəm. Minnətdarlıq əlaməti olaraq əzizimiz Heydər Əliyev Azərbaycanda və Moskvada işlədiyi dövrlərdə hər il mayın 10-da anadan olması günü münasibətilə ona təbrik teleqramları göndərmişəm.

4 fevral 1990-cı ildə «Pravda» qəzetində Heydər Əliyevin əleyhinə haqsız bir məqalə dərc olunmuşdu. O zaman mən Ermənistanla həmsərhəd olan Qazax rayonunun prokuroru idim. 14 fevral 1990-cı ildə Qazax rayon Rabitə şöbəsi vasitəsilə «Pravda» qəzetinə həmin yazı ilə əlaqədar etirazımı bildirdim. Bu teleqram iş stolunun üstündə olarkən Milli Məclisin deputatı Teymur Bünyadov qonağım oldu. O, teleqramı görüb mənə «Çox sağ ol», – dedi. Əlavə etdi ki, əgər Heydər Əliyevin qardaşları bilsələr ki, Moskvaya belə teleqrama göndərmisən, sənə qızıldan qələm bağışlayarlar.

1991-ci ildə Türkiyədə nəşr olunan «Karsın səsi» jurnalının redaktoru Şamil Güvən Qazax rayonuna ezamiyyətə gəlmişdi. O, prokurorluğa gələrək özünü təqdim etdi və dedi ki, bizim də babalarımız Qazax rayonundan olublar. 1920-ci ildə Türkiyəyə mühacirətə gediblər. Redaktor məndən soruşdu ki, «Bir prokuror kimi, Heydər Əliyev haqqında fikriniz necədir?»

O vaxtlar ümummilli liderimiz Heydər Əliyev artıq Naxçıvan Muxtar Respublikasına rəhbərlik edirdi.

Türkiyədən gələn qonağa izah etdim ki, Heydər Əliyev Azərbaycanın Atatürküdür. Azərbaycanı baş vermiş bəlalardan, hərəmərclikdən, dediqodudan yalnız Heydər Əliyev qurtara bilər. Odur ki, mənim müsahibəm «Karsın səsi» jurnalının 2-ci sayında dərc olunmuşdur. Bu jurnalı da xatirə kimi arxivimdə saxlayıram.

Keçmişdə Respublikamızda baş vermiş qalmaqalların içərisində yaşayan bir hüquq işçisi, mətbuatı izləyən və onu sevən şəxs, pambıqçılıq rayonlarında ilin əvvəlində və sonunda 1975–1982-ci illərdə keçirilən müşavirələrin iştirakçısı kimi öz şəxsi müşahidələrimi əsas götürərək Heydər Əliyevin haqqında cəsarətlə aşağıdakı fikirlərimi bu gün onun 90 illik yubileyində söyləməyi özümə borc bilirəm.

Heydər Əliyev sakit təbiətli, lazım gələn anlarda çox ciddi, müdrik bir insan idi. Heç zaman səbirsizliyə və həmçinin hərəkətlərində məntiqsizliyə yol verməzdi. O, respublikamızın ağır gün-

lərində vəziyyəti ölçüb-biçməklə və çətinliklərdən çıxmaq üçün lazımi yol axtarıb tapmaqda misilsiz siyasətçi olmasını sübut etdi. Həmişə, tən-tənəli tədbirlərdə, vəziyyətin ağır olduğu çağlarda, eyni dərəcədə təmkinli olmağı bacarır, heç bir zaman xam-xəyala düşməzdi. Azərbaycan və rus dillərini yüksək səviyyədə bilirdi və istedadlı klassik natiq kimi özünün müdrik fikirlərini xalqa çatdırırdı. O, bütün zamanların, gələcəyin də dahi şəxsiyyəti kimi tarixdə qalacaqdır.

Sözün əsl mənasında, Heydər Əliyev dahi şəxsiyyət idi.

Artıq nəzarətdən çıxmış, ağsaqqal sözü eşidilməyən, hərəmərclik içərisində boğulan, parçalanma astanasında çapalayan Azərbaycan Dövlətini Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev yenidən yaratdı və onu tam qorumağa, saxlamağa nail oldu. Onun sayəsində bütün dünya ölkələri Azərbaycanı tanıdı. Qarabağ məsələsi üzrə danışıqlara başlandı. 20 sentyabr 1994-cü ildə «Əsrin neft müqaviləsi» imzalandı. Dünya ölkələri ilə neft sazişi barədə protokol bəyan olundu.

Heydər Əliyevin ağıllı, istedadlı, savadlı, dünya şöhrətli siyasətçisi olmasını SSRİ dövlətinin keçmiş rəhbəri, ermənilərin havadarı Qorbaçov da etiraf etməyə məcbur oldu.

Sevindirici cəhət ondan ibarətdir ki, Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqının xoşbəxtliyi naminə gördüyü nəhəng işlər hazırda millətimizin inandığı və məhəbbət bəslədiyi cənab İlham Əliyev tərəfindən ləyaqətlə davam etdirilir.

Bu gün biz fəxrlə deyirik ki, Heydər Əliyevlə bir əsrdə yaşamışıq, onunla görüşmüşük, onun çıxışlarını dinləmişik, eşitmişik, onun rəhbərliyi altında fəaliyyət göstərmişik. Bütün bunlar bu gün də hər bir azərbaycanlının qəlbində, varlığında iftixar hissi doğurur.

Heydər Əliyevin həyatı hər bir sağlam düşüncəli insanlar üçün bütöv bir məktəb və akademiyaadır. Gənclərimiz bunları öyrənməli, vətənlərini sevməli və xalqına layiqli xidmət göstərməlidirlər.

90 illik yubileyində biz Heydər Əliyevin ruhu qarşısında baş əyir və ona Allahdan rəhmət diləyirik.

Cahangir Nəsirov,

Müharibə, Əmək və Silahlı Qüvvələri Veteranlar Təşkilatının Nəzarət Təftiş Komissiyasının sədri, Vəkillər Kollegiyasının üzvü, baş ədliyyə müşaviri

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ CİNAYƏT
MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, №4, II kitab, maddə 251, №5, maddə 323, №12, maddə 835; 2001, №1, maddə 24, №7, maddə 455; 2002, №1, maddə 9, №5, maddələr 236, 248, 258, №6, maddə 326, №8, maddə 465; 2003, №6, maddələr 276, 279, №8, maddələr 424, 425, №12, I kitab, maddə 676; 2004, №1, maddə 10, №4, maddə 200, №5, maddə 321, №8, maddə 598, №10, maddə 762, №11, maddə 900; 2005, №1, maddə 3, №6, maddə 462, №7, maddə 575, №10, maddə 904, №11, maddə 994; 2006, №2, maddələr 71, 72, 75, №5, maddə 390, №12, maddələr 1008, 1020, 1028; 2007, №2, maddə 68, №5, maddə 398, №6, maddələr 560, 562, 579, №8, maddə 757, №10, maddələr 937, 941, №11, maddələr 1049, 1080, 1090, №12, maddə 1221; 2008, №6, maddələr 454, 461, №7, maddə 602, №10, maddə 884, №12, maddələr 1047, 1049; 2009, №5, maddə 315, №7, maddə 517, №12, maddə 953; 2010, №2, maddə 70, №3, maddələr 171, 178, №4, maddələr 275, 276, №7, maddə 591; 2011, №4, maddə 253, №6, maddə 472, №7, maddələr 587, 601, 621, №11, maddə 980, №12, maddə 1093; 2012, №2, maddə 45, №3, maddələr 193, 196, №7, maddələr 666, 669, 673, №11, maddə 1068; Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 11 dekabr tarixli 493-IVQD, 495-IVQD nömrəli, 28 dekabr tarixli 541-IVQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. Aşağıdakı məzmununda 263-1-ci maddə əlavə edilsin:

«Maddə 263-1. Yol hərəkəti və ya nəqliyyat vasitələrinin istismarı qaydalarını sərxoş halda və ya nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququ olmayan şəxs tərəfindən pozma

263-1.1. Bu Məcəllənin 263.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş əməllərin alkoqollu içkilərin qəbulu, narkotik vasitələrdən, psixotrop maddələrdən və digər güclü təsir edən maddələrdən istifadə edilməsi nəticəsində sərxoş halda olan və ya nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququ olmayan şəxs tərəfindən törə-

dilməsi ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin sağlamlığına az ağır zərər vurulmasına səbəb olduqda –

üç ilədək müddətə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququndan məhrum edilməklə altı min manatdan səkkiz min manatadək miqdarda cərimə və ya üç ilədək müddətə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququndan məhrum edilməklə üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

263-1.2. Eyni əməllər ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin sağlamlığına ağır zərər vurulmasına səbəb olduqda –

dörd ilədək müddətə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququndan məhrum edilməklə dörd ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

263-1.3. Eyni əməllər ehtiyatsızlıqdan zərərçəkmiş şəxsin ölümünə səbəb olduqda –

beş ilədək müddətə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququndan məhrum edilməklə beş ildən səkkiz ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

263-1.4. Eyni əməllər ehtiyatsızlıqdan iki və ya daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda –

beş ilədək müddətə nəqliyyat vasitələrini idarə etmək hüququndan məhrum edilməklə yeddi ildən on iki ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.».

2. 264-cü maddə üzrə:

2.1. maddənin dizpozisiyasında «263-cü maddəsində» sözləri «263-cü və ya 263-1-ci maddələrində» sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. maddəyə aşağıdakı məzmununda «Qeyd» hissəsi əlavə edilsin:

«Qeyd: Zərərçəkmiş şəxsə kömək göstərilməsi ilə əlaqədar yol nəqliyyat hadisəsi yerini tərk etmiş şəxs bu maddə ilə cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməkdən azad olunur.».

3. 267.1-ci maddədə «263 və 264» sözləri «263–264» rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 5 aprel 2013-cü il

№ 597-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ CİNAYƏT
MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, №4, II kitab, maddə 251, №5, maddə 323, №12, maddə 835; 2001, №1, maddə 24, №7, maddə 455; 2002, №1, maddə 9, №5, maddələr 236, 248, 258, №6, maddə 326, №8, maddə 465; 2003, №6, maddələr 276, 279, №8, maddələr 424, 425, №12, I kitab, maddə 676; 2004, №1, maddə 10, №4, maddə 200, №5, maddə 321, №8, maddə 598, №10, maddə 762, №11, maddə 900; 2005, №1, maddə 3, №6, maddə 462, №7, maddə 575, №10, maddə 904, №11, maddə 994; 2006, №2, maddələr 71, 72, 75, №5, maddə 390, №12, maddələr 1008, 1020, 1028; 2007, №2, maddə 68, №5, maddə 398, №6, maddələr 560, 562, 579, №8, maddə 757, №10, maddələr 937, 941, №11, maddələr 1049, 1080, 1090, №12, maddə 1221; 2008, №6, maddələr 454, 461, №7, maddə 602, №10, maddə 884, №12, maddələr 1047, 1049; 2009, №5, maddə 315, №7, maddə 517, №12, maddə 953; 2010, №2, maddə 70, №3, maddələr 171, 178, №4, maddələr 275, 276, №7, maddə 591; 2011, №4, maddə 253, №6, maddə 472, №7, maddələr 587, 601, 621, №11, maddə 980, №12, maddə 1093; 2012, №2, maddə 45, №3, maddələr 193, 196, №7, maddələr 666, 669, 673; №11, maddə 1068; №12, maddə 1223; Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 11 dekabr tarixli 495-IVQD və 28 dekabr tarixli 541-IVQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 99-4.6-cı maddədə «144-2,» rəqəmindən sonra «144-3,» rəqəmi əlavə edilsin.

2. 144-1-ci maddə üzrə:

2.1. 144-1.1-ci maddədə «şəxsin alqı-satqısı və ya ona sahibliklə əlaqədar digər əqdlərin bağlanması, yaxud onun istismar edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədindən keçirilməsi üçün və ya eyni məqsədlə digər şəxslərə verilməsi üçün» sözləri «zor tətbiq etmək hədəsi ilə və ya zor tətbiq etməklə, hədə-qorxu və ya digər məc-

buretmə vasitələri ilə, oğurlama, dələduzluq, aldatma yolu ilə, təsir imkanlarından və ya zəiflik vəziyyətindən sui-istifadə etməklə, yaxud digər şəxsə nəzarət edən şəxsin razılığının alınması üçün maddi və sair nemətlər, imtiyazlar və ya güzəştlər verməklə və ya almaqla, şəxsin istismar edilməsi məqsədi ilə» sözləri ilə əvəz edilsin;

2.2. aşağıdakı məzmununda 144-1.2.4-1-ci maddə əlavə edilsin:

«**144-1.2.4-1.** insan alveri qurbanını Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədindən keçirməklə törədildikdə;»;

2.3. «Qeyd» hissəsinə aşağıdakı məzmununda 3-cü bənd əlavə edilsin:

«**3.** Yetkinlik yaşına çatmayan şəxsin istismar məqsədi ilə cəlb edilməsi, əldə edilməsi, saxlanması, gizlədilməsi, daşınması, verilməsi və ya qəbul edilməsi bu Məcəllənin 144-1.1-ci maddəsində göstərilən üsullardan istifadə olunmasa da, insan alveri hesab edilir.».

3. 144-2-ci maddə üzrə:

3.1. 144-2.1-ci maddədə «iki ilədək müddətə islah işləri və ya eyni» sözləri «dörd ildən səkkiz ilədək» sözləri ilə əvəz edilsin;

3.2. 144-2.2-ci maddədə «üç ildən beş ilədək» sözləri «yeddi ildən on ilədək» sözləri ilə əvəz edilsin;

3.3. 144-2.3-cü maddədə «beş ildən on ilədək» sözləri «doqquz ildən on iki ilədək» sözləri ilə əvəz edilsin.

4. aşağıdakı məzmununda 144-3-cü maddə əlavə edilsin:

«**Maddə 144-3. İnsan alveri məqsədi ilə sənədlərlə qanunsuz hərəkətlər**

144-3.1. İnsan alveri məqsədi ilə şəxsin şəxsiyyət vəsiqəsinin, pasportunun və ya şəxsiyyətini təsdiq edən digər sənədinin, yaxud yol (sərhədkeçmə) sənədinin saxtalaşdırılması –

bir ildən üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

144-3.2. İnsan alveri məqsədi ilə insan alverçisini və ya insan alveri qurbanını saxta şəxsiyyət vəsiqəsi, pasport və ya şəxsiyyəti təsdiq edən digər sə-

QANUNVERİCİLİYƏ DƏYİŞİKLİKLƏR

nəd, yaxud yol (sərhədkeçmə) sənədləri ilə təmin etmə –

bir ildən üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

144-3.3. İnsan alveri məqsədi ilə insan alverçisini və ya insan alveri qurbanını saxta şəxsiyyət vəsiqəsi, pasport və ya şəxsiyyəti təsdiq edən digər sənəd, yaxud yol (sərhədkeçmə) sənədləri ilə təmin etmək üçün belə sənədləri əldə etmə –

bir ildən üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.

144-3.4. İnsan alveri məqsədi ilə hər hansı bir şəxsin şəxsiyyət vəsiqəsini, pasportunu və ya şəxsiyyətini təsdiq edən digər sənədini, yaxud yol (sərhədkeçmə) sənədini götürmə, saxlama, gizlətmə, zədələmə və ya məhv etmə –

iki ildən dörd ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.»

5. 243.1-ci maddə üzrə:

5.1. dispozisiyada «Zor tətbiq etməklə və ya zor tətbiq etmək hədəsi ilə, şantajla, əmlakı məhv etməklə və ya zədələməklə, yaxud aldatmaqla, gəlir» sözləri «Gəlir» sözü ilə əvəz edilsin;

5.2. sanksiyada «beş yüz manatdan min manatadək» sözləri «iki min beş yüz manatdan üç min beş yüz manatadək» sözləri ilə əvəz edilsin, «üç ilədək» sözlərindən əvvəl isə «bir ildən» sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 aprel 2013-cü il
№ 610-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ CİNAYƏT MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİK EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinə (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, №4, II kitab, maddə 251, №5, maddə 323, №12, maddə 835; 2001, №1, maddə 24, №7, maddə 455; 2002, №1, maddə 9, №5, maddələr 236, 248, 258, №6, maddə 326, №8, maddə 465; 2003, №6, maddələr 276, 279, №8, maddələr 424, 425, №12, I kitab, maddə 676; 2004, №1, maddə 10, №4, maddə 200, №5, maddə 321, №8, maddə 598, №10, maddə 762, № 11, maddə 900; 2005, №1, maddə 3, №6, maddə 462, №7, maddə 575, №10, maddə 904, №11, maddə 994; 2006, №2, maddələr 71, 72, 75, №5, maddə 390, №12, maddələr 1008, 1020, 1028; 2007, №2, maddə 68, №5, maddə 398, №6, maddələr 560, 562, 579, №8, maddə 757, №10, maddələr 937, 941, №11, maddələr 1049, 1080, 1090, №12, maddə 1221; 2008, №6, maddələr 454, 461, №7, maddə 602, №10, maddə 884, №12, maddələr 1047, 1049; 2009, №5, maddə 315, №7, maddə 517, №12, maddə 953; 2010, №2, maddə 70, №3, maddələr 171, 178, №4, maddələr 275, 276, №7, maddə 591; 2011, №4, maddə 253, №6, maddə 472, №7, maddələr 587, 601, 621, №11, maddə 980, №12, maddə 1093; 2012, №2, maddə 45, №3, maddələr 193, 196, №7, maddələr 666, 669, 673, №11, maddə 1068, №12, maddə 1223; 2013, №1, maddə 14; Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 28 dekabr tarixli 541-IVQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı məzmununda 177.2.3-1-ci və 177.2.3-2-ci maddələr əlavə edilsin:

«177.2.3-1. elektron məlumat daşıyıcılarından, yaxud informasiya texnologiyalarından istifadə edilməklə törədildikdə;

177.2.3-2. neft kəmərlərinə, dövlət və ya ictimai əhəmiyyətli təbii qaz, rabitə, elektrik, istilik enerjisi, su, kanalizasiya, dəmir yolu xətlərinə münasibətdə törədildikdə;».

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 aprel 2013-cü il
№ 633-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ CİNAYƏT
MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4, II kitab, maddə 251, № 5, maddə 323, № 12, maddə 835; 2001, № 1, maddə 24, № 7, maddə 455; 2002, № 1, maddə 9, № 5, maddələr 236, 248, 258, № 6, maddə 326, № 8, maddə 465; 2003, № 6, maddələr 276, 279, № 8, maddələr 424, 425, № 12, I kitab, maddə 676; 2004, № 1, maddə 10, № 4, maddə 200, № 5, maddə 321, № 8, maddə 598, № 10, maddə 762, № 11, maddə 900; 2005, № 1, maddə 3, № 6, maddə 462, № 7, maddə 575, № 10, maddə 904, № 11, maddə 994; 2006, № 2, maddələr 71, 72, 75, № 5, maddə 390, № 12, maddələr 1008, 1020, 1028; 2007, № 2, maddə 68, № 5, maddə 398, № 6, maddələr 560, 562, 579, № 8, maddə 757, № 10, maddələr 937, 941, № 11, maddələr 1049, 1080, 1090, № 12, maddə 1221; 2008, № 6, maddələr 454, 461, № 7, maddə 602, № 10, maddə 884, № 12, maddələr 1047, 1049; 2009, № 5, maddə 315, № 7, maddə 517, № 12, maddə 953; 2010, № 2, maddə 70, № 3, maddələr 171, 178, № 4, maddələr 275, 276, № 7, maddə 591; 2011, № 4, maddə 253, № 6, maddə 472, № 7, maddələr 587, 601, 621, № 11, maddə 980; № 12, maddə 1093; 2012, № 2, maddə 45, № 3, maddələr 193, 196, № 7, maddələr 666, 669, 673, № 11, maddə 1068; Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 11 dekabr tarixli 493-IVQD və 495-IVQD nömrəli, 28 de-

kabr tarixli 541-IVQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. Məcəlləyə aşağıdakı məzmununda 205-2-ci maddə əlavə edilsin:

«Maddə 205-2. Nəzarət markalarının qəsdən məhv edilməsi, saxtalaşdırılması, qeyri-qanuni yolla hazırlanması, istifadəsi və satışı

205-2.1. Nəzarət markalarının qəsdən məhv edilməsi, saxtalaşdırılması, qeyri-qanuni yolla hazırlanması, istifadəsi və satışı, əgər bu əməllər nəticəsində xeyli miqdarda ziyan vurulmuşdursa –

üç min manat miqdarında cərimə və ya üç yüz iyirmi saatdan dörd yüz səksən saatadək ictimai işlərlə cəzalandırılır.

205-2.2. Eyni əməllər:

205-2.2.1. təkrar törədildikdə;

205-2.2.2. qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya mütəşəkkil dəstə tərəfindən törədildikdə;

205-2.2.3. külli miqdarda ziyan vurduqda – yeddi min manat miqdarında cərimə və ya iki ildən dörd ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılır.»;

2. 190-cı maddənin qeyd hissəsində «202–205.» rəqəmlərindən sonra «205-2.» rəqəmləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 aprel 2013-cü il
№ 635-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ CİNAYƏT
MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, №4, II kitab, maddə 251, №5, maddə 323, №12, maddə 835; 2001, №1, maddə 24, №7, maddə 455; 2002, №1, maddə 9, №5, maddələr 236,

248, 258, №6, maddə 326, №8, maddə 465; 2003, №6, maddələr 276, 279, №8, maddələr 424, 425, №12, I kitab, maddə 676; 2004, №1, maddə 10, №4, maddə 200, №5, maddə 321, №8, maddə 598, №10, maddə 762, № 11, maddə 900; 2005, №1, maddə 3, №6, maddə 462, №7, maddə 575, №10, maddə 904, №11, maddə 994; 2006, №2, maddələr 71, 72, 75, №5, maddə 390, №12, maddələr 1008, 1020, 1028; 2007, №2, maddə 68, №5, maddə 398, №6, maddə-

lər 560, 562, 579, №8, maddə 757, №10, maddələr 937, 941, №11, maddələr 1049, 1080, 1090, №12, maddə 1221; 2008, №6, maddələr 454, 461, №7, maddə 602, №10, maddə 884, №12, maddələr 1047, 1049; 2009, №5, maddə 315, №7, maddə 517, №12, maddə 953; 2010, №2, maddə 70, №3, maddələr 171, 178, №4, maddələr 275, 276, №7, maddə 591; 2011, №4, maddə 253, №6, maddə 472, №7, maddələr 587, 601, 621, №11, maddə 980, №12, maddə 1093; 2012, №2, maddə 45, №3, maddələr 193, 196, №7, maddələr 666, 669, 673, №11, maddə 1068, №12, maddə 1223; 2013, №1, maddə 14; Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 28 dekabr tarixli 541-IVQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 141.2-ci maddənin sanksiyasında «yüz səksən saatdan iki yüz» sözləri «üç yüz altmış saatdan dörd yüz» sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 147.1-ci, 148-ci, 156.1-ci, 157.1-ci və 316-1.1-ci maddələrin sanksiyalarında «iki yüz qırx» sözləri «iki yüz qırx saatdan dörd yüz səksən» sözləri ilə əvəz edilsin.

3. 158.1-ci, 177.1-ci, 178.1-ci, 179.1-ci, 184.1-ci, 187.1-ci, 200.1-ci, 299.1-ci, 303.1-ci və 322.1-ci maddələrin sanksiyalarında «yüz səksən saatdan iki yüz qırx» sözləri «üç yüz altmış saatdan dörd yüz səksən» sözləri ilə əvəz edilsin.

4. 159.1-ci, 160.1-ci və 286.2-ci maddələrin sanksiyalarında «yüz əlli saatdan iki yüz qırx» sözləri «üç yüz saatdan dörd yüz səksən» sözləri ilə əvəz edilsin.

5. 159.2-ci, 159.3-cü, 159-1.1-ci, 159-1.2-ci və 244.1-ci maddələrin sanksiyalarında «iki yüz saatdan iki yüz qırx» sözləri «dörd yüz saatdan dörd yüz səksən» sözləri ilə əvəz edilsin.

6. 165.1-ci, 165-1.1-ci, 165-2.1-ci, 165-3.1-ci, 166.1-ci, 167-ci, 175-ci, 243.1-ci və 306.1-ci maddələrin sanksiyalarında «yüz altmış saatdan iki yüz qırx» sözləri «üç yüz iyirmi saatdan dörd yüz səksən» sözləri ilə əvəz edilsin.

7. 188-ci və 310-cu maddələrin sanksiyalarında «iki yüz» sözləri «iki yüz qırx saatdan dörd yüz» sözləri ilə əvəz edilsin.

8. 189.1-ci maddənin sanksiyasında «yüz saatadək» sözləri «iki yüz qırx saatdan üç yüz saatadək» sözləri ilə əvəz edilsin.

9. 203.1-ci maddənin sanksiyasında «yüz əlli saatdan iki yüz» sözləri «üç yüz saatdan dörd yüz» sözləri ilə əvəz edilsin.

10. 221.1-ci, 228.4-cü, 229.4-cü, 289.1-ci, 296.1-ci və 297.1-ci maddələrin sanksiyalarında «yüz altmış saatdan iki yüz» sözləri «üç yüz iyirmi saatdan dörd yüz» sözləri ilə əvəz edilsin.

11. 256.1-ci və 258.1-ci maddələrin sanksiyalarında «yüz altmış» sözləri «iki yüz qırx saatdan üç yüz iyirmi» sözləri ilə əvəz edilsin.

12. 298-ci maddənin sanksiyasında «yüz iyirmi saatdan yüz səksən» sözləri «iki yüz qırx saatdan üç yüz altmış» sözləri ilə əvəz edilsin.

13. 314.1-ci maddənin sanksiyasında «iki yüz otuz» sözləri «iki yüz qırx saatdan dörd yüz altmış» sözləri ilə əvəz edilsin.

14. 320.2-ci maddənin sanksiyasında «səksən» sözü «iki yüz qırx saatdan üç yüz» sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 aprel 2013-cü il
№ 640-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

«Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

«Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 3, maddə 125; 2005, № 4, maddə 285, № 10, maddə 876; 2007, № 10, maddə 934, № 12, maddə 1219) 11.2-ci maddəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

«11.2. Cinayət tərkibi yaratmayan korrupsiya hüquqpozması törətmiş hüquqi şəxslər qanunla müəyyən edilmiş qaydada cərimə edilir. Cinayət tərkibi yaradan korrupsiya hüquqpozmasına görə hüquqi şəxslər barəsində qanunla müəyyən edilmiş qaydada cərimə və ya digər cinayət-hüquqi tədbirlər tətbiq edilir.».

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 aprel 2013-cü il
№ 641-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ CİNAYƏT
MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, №4, II kitab, maddə 251, №5, maddə 323, №12, maddə 835; 2001, №1, maddə 24, №7, maddə 455; 2002, №1, maddə 9, №5, maddələr 236, 248, 258, №6, maddə 326, №8, maddə 465; 2003, №6, maddələr 276, 279, №8, maddələr 424, 425, №12, I kitab, maddə 676; 2004, №1, maddə 10, №4, maddə 200, №5, maddə 321, №8, maddə 598, №10, maddə 762, № 11, maddə 900; 2005, №1, maddə 3, №6, maddə 462, №7, maddə 575, №10, maddə 904, №11, maddə 994; 2006, №2, maddələr 71, 72, 75, №5, maddə 390, №12, maddələr 1008, 1020, 1028; 2007, №2, maddə 68, №5, maddə 398, №6, maddələr 560, 562, 579, №8, maddə 757, №10, maddələr 937, 941, №11, maddələr 1049, 1080, 1090, №12, maddə 1221; 2008, №6, maddələr 454, 461, №7, maddə 602, №10, maddə 884, №12, maddələr 1047, 1049; 2009, №5, maddə 315, №7, maddə 517, №12, maddə 953; 2010, №2, maddə 70, №3, mad-

dələr 171, 178, №4, maddələr 275, 276, №7, maddə 591; 2011, №4, maddə 253, №6, maddə 472, №7, maddələr 587, 601, 621, №11, maddə 980, №12, maddə 1093; 2012, №2, maddə 45, №3, maddələr 193, 196, №7, maddələr 666, 669, 673, №11, maddə 1068; 2013, № 1, maddə 14, № 2, maddə 102, Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 11 dekabr tarixli 493-IVQD nömrəli, 2013-cü il 5 aprel tarixli 597-IVQD nömrəli Qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 147.1-ci maddədə «və ya kütləvi informasiya vasitəsində» sözləri «, kütləvi informasiya vasitəsində və ya kütləvi nümayiş etdirildiyi halda internet informasiya ehtiyatında» sözləri ilə əvəz edilsin.

2. 148-ci maddədə «və ya kütləvi informasiya vasitəsində» sözləri «, kütləvi informasiya vasitəsində və ya kütləvi nümayiş etdirildiyi halda internet informasiya ehtiyatında» sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 may 2013-cü il
№ 650-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ İNZİBATİ XƏTALAR
MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8, I kitab, maddə 584, № 12, maddə 835; 2001, № 1, maddə 24, № 3, maddə 139, № 7, maddə 455, № 11, maddələr 680, 698, № 12, maddə 731; 2002, № 1, maddə 9, № 4, I kitab, maddə 165, № 5, maddələr 234, 237, 239, № 6, maddə 326, № 8, maddə 463, № 12, maddə 692; 2003, № 1, maddələr 3, 13, 23, № 4, maddələr 177, 178, № 5, maddə 228,

№ 6, maddələr 257, 276, 279, № 8, maddələr 407, 425, № 12, I kitab, maddələr 676, 696, II kitab, maddələr 713, 714; 2004, № 1, maddələr 6, 7, 10, 13, № 4, maddələr 200, 201, 204, № 5, maddələr 313, 314, 317, 321, № 6, maddə 397, № 8, maddələr 596, 597, № 10, maddələr 762, 779, № 11, maddə 900, № 12, maddə 973; 2005, № 1, maddələr 5, 6, № 2, maddə 61, № 4, maddələr 272, 273, 275, 278, № 6, maddələr 462, 466, № 7, maddə 576, № 8, maddələr 691, 692, № 10, maddələr 875, 877, 904, № 11, maddələr 993, 994, 995, № 12, maddələr 1083, 1085; 2006, № 2, maddələr 64, 68, № 3, maddələr 219, 220, 223, 225, № 5, maddə

385, № 6, maddə 478, № 11, maddələr 923, 924, 932, № 12, maddələr 1005, 1020, 1024; 2007, № 1, maddələr 3, 4, № 2, maddələr 65, 68, № 5, maddələr 397, 398, 401, 440, № 6, maddələr 560, 561, 562, 579, № 8, maddə 757, № 10, maddələr 935, 936, 938, 940, № 11, maddələr 1048, 1049, 1053, 1070, 1077, 1080, 1089, 1091, № 12, maddələr 1195, 1211, 1217, 1218, 1221; 2008, № 2, maddə 47, № 3, maddələr 146, 152, 159, № 4, maddə 249, № 5, maddə 340, № 6, maddələr 454, 460, 461, 464, № 7, maddələr 601, 602, 605, № 8, maddələr 699, 701, 711, № 10, maddələr 884, 885, № 11, maddələr 956, 957, № 12, maddələr 1045, 1047, 1049; 2009, № 2, maddələr 36, 45, 49, 52, 53, № 5, maddələr 309, 315, № 6, maddələr 404, 405, № 7, maddələr 517, 518, 519, № 8, maddə 611, № 12, maddələr 953, 954, 966, 971; 2010, № 2, maddələr 70, 71, № 3, maddələr 167, 171, 178, № 4, maddələr 275, 276, № 5, maddələr 379, 380, № 6, maddə 483, № 7, maddələr 577, 591, 594, 595, 598, 600, № 10, maddə 838, № 11, maddələr 936, 938, 949, № 12, maddə 1059; 2011, № 2, maddələr 70, 71, № 3, maddələr 162, 164, 167, 168, 170, № 4, maddələr 246, 254, № 6, maddələr 470, 479, 487, № 7, maddələr 596, 614, № 10, maddə 881, № 11, maddə 981, № 12, maddələr 1094, 1095, 1099, 1103, 1106; 2012, № 1, maddə 3, № 2, maddə 50, № 3, maddə 194, № 4, maddə 271, № 5, maddə 404, № 6, maddə 499, № 7, maddələr 649, 665, 667, № 9, maddə 843, № 11, maddələr 1046, 1047, 1055, 1064, 1069; 2013, № 1, maddələr 12, 13, 23, № 2, maddələr 90, 100; Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 1 fevral tarixli 549-IVQD nömrəli, 15 fevral tarixli 563-IVQD nömrəli, 22 fevral tarixli 568-IVQD, 570-IVQD, 575-IVQD nömrəli, 5 aprel tarixli 594-IVQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 30.1-ci maddədə «on beş gün» sözləri «üç ay» sözləri ilə əvəz edilsin.
2. 38-1-ci maddədə «on beş günədək» sözləri «iki ayadək» sözləri ilə əvəz edilsin.
3. 68-1-ci maddədə «on beş günədək» sözləri «iki ayadək» sözləri ilə əvəz edilsin.
4. 69-cu maddədə «on beş günədək» sözləri «bir ayadək» sözləri ilə əvəz edilsin.
5. 152.4-cü maddədə «on beş günədək» sözləri «bir ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin.
6. 152-1-ci maddədə:
 - 6.1. 152-1.3-cü maddədə «on» sözündən sonra «beş» sözü əlavə edilsin;
 - 6.2. 152-1.4-cü maddədə «on beş günədək» sözləri «on beş gündən bir ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin.
7. 152-2-ci maddədə:
 - 7.1. 152-2.1-ci maddədə «beş günədək» sözləri «on beş günədək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 7.2. 152-2.2-ci maddədə «beş gündən on günədək» sözləri «on beş gündən bir ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin;

7.3. 152-2.3-cü maddədə «on beş günədək» sözləri «bir aydan iki ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin.

8. 296-cı maddədə «pozan və ya» sözləri «pozan,» sözü ilə əvəz edilsin.

9. 296-1-ci maddədə:

9.1. 296-1.1-ci maddədə «beş gündən on günədək» sözləri «on beş gündən bir ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin;

9.2. 296-1.2-ci maddədə «on gündən on beş günədək» sözləri «bir aydan iki ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin.

10. 298-ci maddə üzrə:

10.1. 298.1-ci maddədə «on beş günədək» sözləri «iki ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin;

10.2. 298.2-ci maddədə «on beş günədək» sözləri «iki ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin.

11. 310-cu maddə üzrə:

11.1. 310.1-ci maddədə «on beş günədək» sözləri «bir ayadək» sözləri ilə əvəz edilsin;

11.2. 310.2-ci maddədə «on beş günədək» sözləri «bir ayadək» sözləri ilə əvəz edilsin.

12. 313-1.1-ci maddədə «on günədək» sözləri «bir ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin.

13. 313-2-ci maddədə:

13.1. 313-2.1-ci maddədə «qərarın» sözü «səlahiyyətli orqanın (vəzifəli şəxsin) qərarının» sözləri ilə əvəz edilsin;

13.2. aşağıdakı məzmununda 313-2.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

«**313-2.1-1.** Yol hərəkəti qaydaları əleyhinə olan inzibati xətalərin törədilməsinə görə inzibati cərimə istisna olmaqla, inzibati cərimə növündə inzibati tənbeh tətbiq etmə haqqında məhkəmə qərarının qanuni qüvvəyə mindiyi gündən 25 gün müddətində qanunla müəyyən edilmiş əsaslar olmadan icra edilməsinə görə –

yüz altmış saatdan iki yüz qırx saatadək ictimai işlər, işin hallarına görə və xətanı törədənin şəxsiyyəti nəzərə alınmaqla bu tədbirlərin tətbiqi kifayət sayılmadıqda isə üç ayadək müddətə inzibati həbs tətbiq olunur.»;

13.3. 313-2.3-cü maddədə «on beş günədək» sözləri «üç ayadək müddətə» sözləri ilə əvəz edilsin;

13.4. Qeyd hissəsinin 1-ci bəndində «313-2.1-ci maddəsində» sözləri «313-2.1-ci və ya 313-2.1-1-ci maddələrində» sözləri ilə, 2.1-ci bəndində «həftədə iki dəfə və daha çox» sözləri «bir dəfədən çox» sözləri ilə əvəz edilsin.

14. Məcəlləyə aşağıdakı məzmununda 442.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

«**442.1-1.** Məhkəmələr tərəfindən baxılan inzibati xətalara dair işlər üzrə inzibati cərimə tətbiq edilməsi barədə qərarlar bu Məcəllənin 443, 444, 445.1, 446, 447.3, 448, 451.1-1, 451.6-1, 451.6-2 və 451.6-3-cü maddələrinin tələbləri nəzərə alınmaqla «İcra haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq icra olunur.».

15. 446.1.6-cı maddədə «313-2.1.» rəqəmlərindən sonra «313-2.1-1.» rəqəmləri əlavə edilsin.

16. 451-ci maddədə:

16.1. 451.1-ci maddədə «qərar» sözü «səlahiyyətli orqanın (vəzifəli şəxsin) qərarı» sözləri ilə əvəz edilsin;

16.2. aşağıdakı məzmununda 451.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

«**451.1-1.** İnzibati cərimə növündə inzibati tənbeh tətbiq etmə haqqında məhkəmənin qərarı qanuni qüvvəyə mindikdən və ya bu Məcəllənin 444-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş möhlət verilmənin, təxirə salmanın müddəti bitdikdən on gündən gec olmayaraq inzibati xəta törətmiş şəxs tərəfindən ödənilməlidir.»;

16.3. 451.4-cü maddədən «hakim,», 451.4.2-ci maddənin ikinci hissəsinin ikinci cümləsindən və 451.5-ci maddədən «hakimə,» sözləri çıxarılsın;

16.4. aşağıdakı məzmununda 451.6-1, 451.6-2 və 451.6-3-cü maddələr əlavə edilsin:

«**451.6-1.** Bu Məcəllənin 451.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müddətdə inzibati cərimə ödənilmədikdə, inzibati cərimə növündə inzibati tənbeh tətbiq etmə haqqında məhkəmənin qərarı məcburi icraya yönəldilir.

451.6-2. Fiziki və ya vəzifəli şəxs barəsində inzibati cərimə növündə inzibati tənbeh tətbiq etmə haqqında səlahiyyətli orqanın (vəzifəli şəxsin) məcburi icraya yönəldilmiş qərarı 2 ay müddətində, məhkəmənin məcburi icraya yönəldilmiş qərarı isə 15 gün müddətində icra olunmadıqda, icra məmuru bu Məcəllənin 313-2.1-ci və ya 313-2.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş inzibati xəta haqqında protokol tərtib edir. Hüquqi şəxslərə münasibətdə isə «İcra haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən məcburi icra tədbirləri davam etdirilir.

451.6-3. İnzibati məsuliyyətə cəlb olunan şəxsin inzibati tənbehə yönəldilə bilən həcmdə əmlakı və ya gəlirləri bu Məcəllənin 451.6-2-ci maddəsində göstərilən müddətlərdə aşkar edildikdə bu Məcəllənin 313-2.1-ci və ya 313-2.1-1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş inzibati xəta haqqında protokol tərtib edilmir və məcburi icra tədbirləri davam etdirilir.».

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 14 may 2013-cü il
№ 651-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ CİNAYƏT-PROSESSUAL MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci və 6-cı bəndlərini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsini «Azərbaycan Respublikasının keçmiş Prezidentinin və onun ailə üzvlərinin təminatı haqqında» Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununa uyğunlaşdırmaq məqsədi ilə **qərara alır:**

Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (II kitab), maddə 585; 2001, № 7, maddə 455; 2002, № 1, maddə 9, № 5, maddə 233, № 8, maddə 463; 2003, № 6, maddə 276; 2004, № 5, maddə 321, № 7, maddə 505, № 8, maddə 598, № 10, maddə 761, № 11, maddə 890; 2005, № 1, maddə 4, № 4, maddə 278, № 6, maddə 462, № 8, maddə 686, № 10, maddə 874, № 12, maddə 1079; 2006, № 1, maddə 3, № 2, maddə 64, № 5, maddə 390, № 10, maddə 847, № 11, maddə 929, № 12, maddə 1032; 2007, № 2, maddələr 65, 68, № 6, maddə 560, № 7, maddə 712, № 8, maddə 756, № 11, maddə 1049, № 12, maddə 1221; 2008, № 6, maddə 462, № 7, mad-

dələr 606, 607, № 12, maddələr 1045, 1049; 2009, № 5, maddə 315, № 7, maddə 517, № 12, maddə 966; 2010, № 3, maddələr 171, 173, 178, № 7, maddə 593, № 12, maddə 1058; 2011, № 6, maddə 480, № 7, maddələr 589, 599; 2012, № 7, maddə 674, № 11, maddə 1062, № 12, maddə 1215; Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 11 dekabr tarixli 492-IVQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 11.3-cü maddəyə «Azərbaycan Respublikasının Prezidenti,» sözlərindən sonra «Azərbaycan Respublikasının keçmiş Prezidenti və onun arvadı (əri),» sözləri əlavə edilsin;

2. 209.2.13-cü və 215.3.2-ci maddələrə «Azərbaycan Respublikası Prezidentinin,» sözlərindən sonra «Azərbaycan Respublikasının keçmiş Prezidentinin və ya onun arvadının (ərinin),» sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 31 may 2013-cü il
№ 668-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ MÜLKİ-PROSESSUAL
MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 17, № 5, maddə 323; 2002, № 5, maddə 236; 2003, № 1, maddələr 23, 24, № 6, maddə 279; 2004, № 7, maddə 505, № 8, maddə 598, № 10, maddə 761; 2005, № 4, maddələr 277, 278; 2006, № 2, maddə 64, № 12, maddə 1006; 2007, № 1, maddələr 3, 4, № 2, maddə 68, № 5, maddə 439, № 6, maddə 560, № 7, maddə 712, № 8, maddə 756; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602, № 12, maddə 1046; 2009, № 6, maddə 402; 2010, № 2, maddə 75, № 4, maddə 276; 2011, № 6, maddələr 471, 476,

№ 7, maddələr 583, 619, № 12, maddələr 1096, 1105; 2012, №5, maddə 411, №6, maddə 511) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. Aşağıdakı məzmununda 108.1.3-1-ci maddə əlavə edilsin:

«**108.1.3-1.** məhkəmə əmri haqqında ərizələr verildikdə;»;

2. 109-cu və 272.2-ci maddələr ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 31 may 2013-cü il
№ 677-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ SEÇKİ
MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 2-ci, 3-cü, 4-cü və 7-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 6, maddə 274, № 12, I kitab, maddə 680; 2004, № 6, maddə 416, № 11, maddə 891; 2005, № 2, maddə 62, № 4, maddə 278, № 7, maddələr 576, 584, № 12, maddə 1091; 2007, № 7, maddə 712; 2008, № 6, maddə 457; 2009, № 2, maddə 44; 2010, № 4, maddə 276, № 7, maddə 592; 2011, № 3, maddə 163; 2012, № 5, maddə 409) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. 8.2-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda 2-ci cümlə əlavə edilsin:

«Səsvərmə günü Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinə görə ümumxalq hüzn və ya iş günü hesab edilməyən bayram gününə düşərsə (Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 84-cü maddəsinin II hissəsində nəzərdə tutulan hal istisna olmaqla), səsvərmə səsvərmənin keçirilməli olduğu ayın başqa iş günü-nə təyin edilir.».

2. 211.4-cü maddədə «qalarsa,» sözündən sonra «bu Məcəllənin 243.0.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda, habelə» sözləri əlavə edilsin.

3. Məcəlləyə aşağıdakı məzmununda 211.5-ci maddə əlavə edilsin:

«**211.5.** Ölkə üzrə bələdiyyə seçkilərinin keçirilməsinə 6 aydan çox qalmış müddətdə bu Məcəllənin 243.0.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda, habelə yeni yaradılmış, birləşmiş, ayrılmış, yaxud vaxtından əvvəl buraxılmış bələdiyyələrə keçirilən seçkilər nəticəsində formalaşan bələdiyyələrin səlahiyyət müddəti ölkə üzrə yeni bələdiyyə seçkiləri nəticəsində formalaşan bələdiyyələrin birinci iclas günü başa çatır.».

4. 243-cü maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

«**243.0.** Aşağıdakı hallarda Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı ilə təkrar seçkilər keçirilir:

243.0.1. Bu Məcəllənin 240-cı maddəsinə əsasən bələdiyyə seçkiləri baş tutmadıqda və ya etibarsız sayıldıqda;

243.0.2. «Bələdiyyələrin əraziləri və torpaqları haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə bələdiyyə ərazilərinin dəyişdirilməsi nəticəsində müvafiq bələdiyyənin ərazisində yaşayan və səsvərmə hüququna malik olan vətəndaşların sayı 25 faizdən artıq azaldıqda və ya çoxaldıqda.».

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 aprel 2013-cü il
№ 632-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
«İCRPA HAQQINDA» AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
QANUNUNDA DƏYİŞİKLİK EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı bəndini rəhbər tutaraq, «İcra haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununu «Azərbaycan Respublikasının keçmiş Prezidentinin və onun ailə üzvlərinin təminatı haqqında» Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununa uyğunlaşdırmaq məqsədi ilə **qərara alır**:

«İcra haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 3, maddə 114; 2003, № 6, maddə 277; 2004, № 8, maddə 598, № 11, maddə 901, № 12, maddə 973; 2007, № 1, maddə 3, № 6, maddə 562, № 11, maddə 1053; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602; 2009, № 12, maddə 952; 2010, № 2, maddə 75, № 7, maddə 591; 2011, № 6, maddə 482, № 7, maddə 618; 2012, № 11, maddə 1052) aşağıdakı məzmununda 68.1.6-1-ci maddə əlavə edilsin:

«68.1.6-1. Azərbaycan Respublikasının keçmiş Prezidentinə və onun ailə üzvlərinə «Azərbaycan Respublikasının keçmiş Prezidentinin və onun ailə üzvlərinin təminatı haqqında» Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Qanununa uyğun olaraq ödənilməli olan pensiya, müavinət və digər ödənişlərə (Azərbaycan dövlətinə ödənilməli olan və müddəti bitmiş borcun ödənilməsi, habelə pensiya təyin edildiyi keçmiş Prezidentin keçmiş arvadının (ərinin) və ya azyaşlı uşağının saxlanması üçün müntəzəm olaraq pul məbləğlərinin ödənilməsi barədə qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə qərarının olması halları istisna olmaqla);».

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 31 may 2013-cü il
№ 665-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ CİNAYƏT-PROSESSUAL
MƏCƏLLƏSİNDƏ DƏYİŞİKLİKLƏR EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8, (II kitab), maddə 585; 2001, № 7, maddə 455; 2002, № 1, maddə 9, № 5, maddə 233, № 8, maddə 463; 2003, № 6, maddə 276; 2004, № 5, maddə 321, № 7, maddə 505, № 8, maddə 598, № 10, maddə 761, № 11, maddə 890; 2005, № 1, maddə 4, № 4, maddə 278, № 6, maddə 462, № 8, maddə 686, № 10, maddə 874, № 12, maddə 1079; 2006, № 1, maddə 3, № 2, maddə 64, № 5, maddə 390, № 10, maddə 847, № 11, maddə 929, № 12, maddə 1032; 2007, № 2, maddələr 65, 68, № 6, maddə 560, № 7, maddə 712, № 8, maddə 756, № 11, maddə 1049, № 12, maddə 1221; 2008, № 6, maddə 462, № 7, mad-

dələr 606, 607, № 12, maddələr 1045, 1049; 2009, № 5, maddə 315, № 7, maddə 517, № 12, maddə 966; 2010, № 3, maddələr 171, 173, 178, № 7, maddə 593, № 12, maddə 1058; 2011, № 6, maddə 480, № 7, maddələr 589, 599; 2012, № 7, maddə 674, № 11, maddə 1062, № 12, maddə 1215; 2013, № 2, maddə 77) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

37.3-cü maddədə «163,» rəqəmlərindən sonra «169-1,» rəqəmləri əlavə edilsin.

215.3.1-ci maddədə «167-168,» rəqəmlərindən sonra «169-1,» rəqəmləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 31 may 2013-cü il
№ 679-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNU
«DÖVLƏT SİRRİ HAQQINDA» AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
QANUNUNDA DƏYİŞİKLİK EDİLMƏSİ HAQQINDA

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

«Dövlət sirri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 11, maddə 882; 2006, № 2, maddə 65, № 11, maddə 925; 2008, № 8, maddə 699) 30.1-ci maddəsinə «qanunvericiliyini pozan» sözlərindən sonra «hüquqi şəxslər,» sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 aprel 2013-cü il
№ 642-IVQD

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN FƏRMANI

«Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 5 aprel tarixli 597-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi və «Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 29 avqust tarixli 389 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, «Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 5 aprel tarixli 597-IVQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının «Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlasın və Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. nəqliyyat vasitəsinin idarə edən şəxsin sərəxşluq vəziyyətinin müəyyən edilməsi, o cümlədən həmin şəxsin tibbi müayinəyə göndərilməsi və tibbi müayinənin aparılması qaydalarını üç ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdıraraq təsdiq etsin;

1.3. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə bəş ay

müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.5. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların «Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. «Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 29 avqust tarixli 389 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8, III kitab, maddə 612; 2001, № 7, maddə 462, № 10, maddə 640, № 12, maddə 755; 2002, № 1, maddə 49, № 5, maddələr 260, 275, № 8, maddələr 478, 484, 486; 2003, № 6, maddə 299, № 8, maddə 434, № 9, maddə 478, № 10, maddələr 546, 547, 560, 571, 582; 2004, № 1, maddələr 19, 26, № 3, maddələr 138, 141, № 4, maddə 235, № 5, maddələr 340, 341, 343, 345, 346, № 8, maddələr 607, 608, № 11, maddə 909, № 12, maddə 1005; 2005, № 2, maddələr 67, 69, № 4, mad-

dələr 299, 303, № 8, maddə 702, № 9, maddələr 801, 802, № 12, maddə 1101; 2006, № 2, maddə 83, № 4, maddələr 321, 322, № 5, maddə 407, № 7, maddə 590, № 8, maddələr 662, 663, 674, 675, 679, № 9, maddə 743, № 11, maddələr 942, 945; 2007, № 1, maddə 11, № 2, maddə 87, № 3, maddə 230, № 7, maddə 715, № 8, maddələr 767, 769, № 11, maddələr 1110, 1116, 1120, № 12, maddə 1227; 2008, № 1, maddə 7, № 3, maddə 186, № 6, maddələr 504, 507, № 7, maddə 617, № 8, maddə 713, № 9, maddə 798, № 10, maddə 894, № 11, maddələr 969, 971, 980, № 12, maddələr 1060, 1061, 1062, 1065; 2009, № 2, maddə 330, № 3, maddə 163, № 4, maddə 226, № 7, maddələr 532, 535, 539, 540, 542, № 9, maddə 688, № 10, maddələr 776, 785, № 12, maddələr 979, 993; 2010, № 2, maddə 80, № 3, maddələr 180, 189, № 5, maddə 393, № 7, maddələr 606, 607, 610, № 8, maddələr 721, 725, № 10, maddələr 847, 854, № 11, maddə 972; 2011, № 3, maddələr 174, 175, № 6, maddələr 490, 511, 513, № 10,

maddə 895, № 12, maddələr 1117, 1129; 2012, № 1, maddə 7, № 2, maddə 64, № 3, maddə 199, № 4, maddə 284, № 5, maddə 424, № 6, maddə 544, № 7, maddələr 682, 692, 698, № 11, maddələr 1097, 1113, № 12, maddə 1237; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 7 mart tarixli 836 nömrəli və 10 aprel tarixli 857 nömrəli fərmanları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 2.4-cü bənddən «və 406.6-cı» sözləri çıxarılsın;

3.2. 2.22-ci bənddə «404.10-cu maddəsində» sözləri «404.10-cu və 406.6-cı maddələrində» sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 18 aprel 2013-cü il.

№ 864

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN FƏRMANI

«Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 19 aprel tarixli 610-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi və «Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun və həmin Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 387 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, «Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 19 aprel tarixli 610-IVQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram:**

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının «Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması barədə təkliflərini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların «Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində dəyişiklik-

lər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. «Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun və həmin Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 387 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8, III kitab, maddə 610; 2001, № 10, maddə 646; 2002, № 5, maddələr 273, 279, № 7, maddə 413, № 8, maddə 478, № 9, maddə 563; 2003, № 8, maddə 434; 2004, № 1, maddə 19, № 5, maddə 345; 2005, № 1, maddə 18, № 4, maddə 299, № 9, maddə 799, № 12, maddə 1101; 2006, № 8, maddə 676, № 11, maddə 935; 2007, № 1, maddə 10, № 3, maddə 223, № 9, maddə 865, № 12, maddə 1247; 2008, № 1, maddələr 7, 10; 2009, № 7, maddələr 531, 534; 2010, № 7, maddə 615; 2011, № 11, maddə 999) 3-cü hissəsinin ikinci abzasında «144-2,» rəqəmlərindən sonra «144-3,» rəqəmləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 7 may 2013-cü il

№ 888

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN FƏRMANI

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 28 oktyabr tarixli 138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinin Əsasnaməsi»ndə dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 28 oktyabr tarixli 138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinin Əsasnaməsi»ni «Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikasının 2012-ci il 16 oktyabr tarixli 445-IVQD nömrəli Qanununa uyğunlaşdırmaq məqsədi ilə **qərara alıram:**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 28 oktyabr tarixli 138 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 10, maddə 794; 2008, № 1, maddə 9; 2011, № 3, maddə 183, № 4, maddə 273,

№ 5, maddə 379) ilə təsdiq edilmiş «Azərbaycan Respublikasının Baş prokuroru yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə İdarəsinin Əsasnaməsi»nin 7.1-ci yarımbəndində «götürür» sözündən sonra «, «Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, daşınmaz əmlakın dövlət reyestri məlumatlarının alınması ilə bağlı əsaslandırılmış yazılı sorğular verir» sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyun 2013-cü il
№ 925

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN FƏRMANI

«Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 31 may tarixli 679-IVQD nömrəli Qanununun tətbiqi və «Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun və həmin Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 387 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu bəndini rəhbər tutaraq, «Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2013-cü il 31 may tarixli 679-IVQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram:**

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının «Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması barədə təkliflərini hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. üç ay müddətində Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzarətdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların «Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişikliklər edilmə-

si haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. «Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun və həmin Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 387 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8, III kitab, maddə 610; 2001, № 10, maddə 646; 2002, № 5, maddələr 273, 279, № 7, maddə 413, № 8, maddə 478, № 9, maddə 563; 2003, № 8, maddə 434; 2004, № 1, maddə 19, № 5, maddə 345; 2005, № 1, maddə 18, № 4, maddə 299, № 9, maddə 799, № 12, maddə 1101; 2006, № 8, maddə 676, № 11, maddə 935; 2007, № 1, maddə 10, № 3, maddə 223, № 9, maddə 865, № 12, maddə 1247; 2008, № 1, maddələr 7, 10; 2009, № 7, maddələr 531, 534; 2010, № 7, maddə 615; 2011, № 11, maddə 999; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 7 may tarixli 888 nömrəli Fərmanı) 3-cü hissəsinin ikinci abzasında «169–178,» rəqəmləri «169, 170–178,» rəqəmləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyun 2013-cü il.
№ 921

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI
**«TUTULMUŞ VƏ YA HƏBS EDİLMİŞ ŞƏXSLƏRƏ TİBBİ VƏ PSİXOLOJİ YARDIM
 GÖSTƏRİLMƏSİ, HABELƏ ONLARIN TİBB MÜƏSSİSƏLƏRİNDƏ SAXLANILMASI
 QAYDALARI»NIN TƏSDİQ EDİLMƏSİ BARƏDƏ**

«Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyul tarixli 667 nömrəli fərmanının 1.8-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

1. «Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə tibbi və psixoloji yardım göstərilməsi, habelə onların tibb müəssisələrində saxlanılması Qaydaları» təsdiq edilsin (*əlavə olunur*).

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Artur RASİ-ZADƏ

Bakı şəhəri, 18 aprel 2013-cü il
 № 67

*Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il
 18 aprel tarixli 67 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmişdir*

**TUTULMUŞ VƏ YA HƏBS EDİLMİŞ ŞƏXSLƏRƏ TİBBİ VƏ PSİXOLOJİ YARDIM
 GÖSTƏRİLMƏSİ, HABELƏ ONLARIN TİBB MÜƏSSİSƏLƏRİNDƏ SAXLANILMASI
 QAYDALARI**

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar «Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa və «Həbs yerlərində saxlanılan şəxslərin hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyul tarixli 667 nömrəli fərmanının 1.8-ci bəndinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə tibbi və psixoloji yardım göstərilməsi, habelə onların tibb müəssisələrində saxlanılması qaydalarını tənzimləyir.

1.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə göstərilən tibbi və psixoloji yardım qanunvericiliyə uyğun olaraq həyata keçirilən tibbi müayinə, müalicə-profilaktika, sanitariya-gigiyena, epidemiya əleyhinə və psixoloji tədbirləri ehtiva edir.

2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə aparılan tibbi müayinələr

2.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs tutulduğu və ya həbs edildiyi andan 24 saat müddətində həbs

yerinin tibb işçiləri tərəfindən tibbi müayinədən keçirilir, hər bir qəbul edilən şəxsə tibbi kitabça tərtib olunur. Həbs yerində tibb işçisi olmadıqda, ərazi üzrə dövlət tibb müəssisəsindən tibb işçisi dəvət olunur. Tibb işçisi ixtisasca həkim olmalıdır.

2.2. Tərədilmə vaxtından asılı olmayaraq, tibbi kitabçada ilkin müayinə zamanı aşkar edilmiş bədən xəsarətlərinin ətraflı təsviri qeyd edilir.

2.3. Həbs edilmiş şəxslər aşağıdakı müayinələrdən keçirilir və nəticələrinə dair tibbi kitabçada müvafiq qeydiyyat aparılır:

2.3.1. boy, çəki, bədən hərərəti, arterial qan təzyiqi, nəbz, huşu, dəri örtüyü;

2.3.2. zöhrəvi xəstəliklərə, qan qrupuna və İİV-yə (insanın immun çatışmazlığı virusuna) görə laboratoriya müayinəsi;

2.3.3. döş qəfəsi orqanlarının rentgenoloji müayinəsi;

2.3.4. anamnestik məlumatların toplanması və obyektiv müayinə;

2.3.5. diaqnozun müəyyən edilməsi üçün göstərilən müayinələr kifayət etmədikdə, əlavə instrumental və digər müayinələr (EKQ, USM, bəlgəmin bakterioloji müayinəsi, kliniki və biokimyəvi analizlər

və s.), həkim-mütəxəssislərin baxışı (ftiziatr, narkoloq, psixiatr, nevropatoloq, ginekoloq və s.).

Qeyd. Tutulmuş şəxslər barəsində bu Qaydalara yalnız 2.3.1-ci və 2.3.4-cü yarımbəndlərində nəzərdə tutulmuş tədbirlər tətbiq olunur.

2.4. Tibbi müayinə zamanı işgəncə və qeyri-insani və ya ləyaqəti alçaldan rəftar nəticəsində törədildiyi güman edilən bədən xəsarətləri aşkar edildikdə, bu barədə həbs yerinin rəhbərinə və müvafiq tibb idarəsinə tibb işçisi tərəfindən dərhal yazılı məlumat verilir.

2.5. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs saxlanılan zaman xəstələndikdə və ya bədən xəsarəti aldıqda, dərhal tibb işçiləri tərəfindən onun tibbi müayinəsi həyata keçirilir. Tibbi müayinənin nəticələri qeydə alınır, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə, eləcə də müraciət olduqda həmin şəxsin vəkilinə təqdim edilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin, yaxud onun müdafiəçisinin vəsatəti ilə, cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı əsasında tibbi müayinə həmin şəxsin özünün seçdiyi digər tibb müəssisələrinin mütəxəssisləri tərəfindən də həyata keçirilə bilər. Bu halda tibbi müayinənin xərcləri tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin öz vəsaiti hesabına ödənilir.

2.6. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə xroniki somatik xəstəliklərin kəskinləşmə dövründə və ya kəskin yoluxucu xəstəliklər müəyyən edilən, habelə daşınması mümkün olmayan xəstələrin müvəqqəti saxlama yerinə keçirilməsinə həkim rəyində əsasən məhdudiyət qoyulur.

2.7. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin tibbi müayinəsi zamanı aşağıdakılara xüsusi diqqət yetirilir:

2.7.1. həkim sirtinin qorunması;

2.7.2. fiziki və psixi xəstəliklərin müəyyən edilməsi və onların müalicəsi üçün zəruri olan tədbirlərin görülməsi;

2.7.3. tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin zorakılığa məruz qaldığını göstərən əlamətlər olduqda, qeydiyyatda alınması və dərhal həbs yerinin rəhbərliyinin nəzərinə çatdırılması;

2.7.4. narkotik vasitələrdən, psixotrop maddələrdən, dərman preparatlarından və ya alkoqoldan müntəzəm istifadə ilə əlaqədar abstinensiya əlamətlərinin müalicəsi;

2.7.5. həbsdə saxlanma ilə əlaqədar yaranmış hər hansı psixi və ya digər stress hallarının müəyyən edilməsi;

2.7.6. yoluxucu xəstəliyə tutulması ehtimal olunan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin tibbi rəy əsasında xəstəlik müddətində digər şəxslərdən təcrid edilməsi və müvafiq müalicə alması;

2.7.7. tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin yalnız İİV-yə (insanın immun çatışmazlığı virusuna) yoluxması səbəbinə görə təcrid olunmamasının təmin edilməsi;

2.7.8. həbs edilmiş şəxsin azad edildikdən sonra cəmiyyətə reintegrasiyası üçün maneə törədə bilən fiziki və psixi pozuntuların qeydə alınması;

2.7.9. həbs edilmiş şəxsin əməyə və fiziki məşqlərə yararlı olmasının müəyyən edilməsi;

2.7.10. tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin razılığı ilə, onun azad edilməsindən sonra zəruri tibbi və ya psixiatriya müalicəsinin davam etdirilməsi ilə əlaqədar müvafiq səhiyyə müəssisələrinə məlumat verilməsi.

2.8. Tibb işçisi tibbi müayinələri digər şəxslərin iştirakı olmadan (təhlükəsizlik tədbirləri istisna olmaqla) aparır.

2.9. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs azad edilməzdən və ya digər təcridxanaya, yaxud cəzaçəkmə müəssisəsinə keçirilməzdən əvvəl tibb işçiləri tərəfindən tibbi müayinədən keçirilir və bu barədə tibbi kitabçada qeydiyyat aparılır.

2.10. Müvəqqəti saxlama yerindən istintaq təcridxanasına köçürülən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin təcridxanada göstərilməsi mümkün olmayan təcili tibbi yardıma ehtiyacı olduğu halda onun təcridxanaya qəbul olunmasına imtina edilməsi və aidiyyəti yardım göstərilə bilən müvafiq tibb müəssisəsinə göndərilməsi barədə təcridxananın tibb işçisi öz rəyini həbs yerinin rəhbərliyinə bildirir.

2.11. Həbs edilmiş şəxslər istintaq təcridxanalarında tənbeh tədbiri qaydasında cərimə təcridxanasına yerləşdirildikdən dərhal sonra və cərimə təcridxanasında olduğu müddət ərzində hər gün ən azı bir dəfə tibb işçisi tərəfindən yoxlanılmalı və zəruri tibbi yardımla təmin olunmalıdır. Bu barədə şəxsin tibb kitabçasında müvafiq qeydlər aparılır.

2.12. Həbs olunmuş şəxsin səhhəti ilə əlaqədar cərimə təcridxanasında saxlanılması mümkün olmadığı halda, onun cərimə təcridxanasından azad olunması üçün tibb işçisi rəy verir.

2.13. Həbs edilmiş şəxs istintaq təcridxanasından müvəqqəti saxlama yerinə keçirildikdə və geri qaytarıldıqda tibbi müayinədən keçirilir.

3. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə göstərilən müalicə-profilaktika yardımı

3.1. Xroniki xəstəliyin kəskinləşdiyi hallarda və ya xəstələnmə zamanı tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə tibb işçiləri tərəfindən ambulator və ya stasionar şəraitdə müvafiq müalicə-profilaktika tədbirləri aparılır.

3.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə təxirəsalınmaz tibbi yardım göstərilməsi üçün təcili tibbi yardım briqadası çağırılır. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə təcili tibbi yardım briqadası tərəfindən göstərilmiş tibbi yardım barədə verilmiş xəbərdarlıq vərəqi tibbi sənədlərə əlavə edilir.

3.3. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərdə özünə və ya ətrafdakılara qarşı təhlükəli davranışla müşahidə olunan psixi pozuntu halları olduqda, onlar tibb işçisinin rəyinə əsasən ən gec 24 saata qədər müddətdə xüsusi saxlanma şəraiti olan palata-kameralara keçirilir. Bu müddətdə aparılan tibbi tədbirlər səmərəli olmadıqda, məhkəmənin qərarına əsasən həmin şəxs psixiatriya yardımı almaq üçün müvafiq ixtisaslaşdırılmış müəssisəyə köçürülür.

3.4. Xroniki xəstəliyin kəskinləşdiyi hallarda və ya xəstə olduğu zamanı tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin stasionar müalicəsi müvafiq müalicə müəssisələrində həyata keçirilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin stasionar müalicə üçün təcili və ya planlı qaydada müalicə müəssisələrinə köçürülməsi tibb işçisinin rəyinə əsasən həbs yerinin müdiriyəti tərəfindən təmin edilir.

3.5. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin müalicə müəssisələrində müalicəsi mövcud kliniki protokollara uyğun olaraq təşkil edilir. Diaqnozun dəqiqləşdirilməsi üçün zərurət yarandıqda müayinə və müalicə proseslərinə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin tibb müəssisələri və mütəxəssisləri cəlb olunurlar.

3.6. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs ağır xəstəliyə tutulduqda və ya öldükdə bu barədə aidiyyəti tibb idarəsinə, saxlanılan yerin rəhbərliyinə və cinayət prosesini həyata keçirən orqana tibb işçisi tərəfindən yazılı məlumat verilir.

3.7. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs ona təklif edilmiş müayinə, müalicə və hər hansı tibbi müdaxilədən imtina etdikdə, tibbi sənədlərdə bu barədə müvafiq qeydlər aparılır. Bununla bağlı səhhətində gözlənilən fəsadlar və ya ağırlaşmalar həmin şəxsə izah edilir və o, bunları anlayaraq imtinasında is-

rarlı olduqda, imtina imzası ilə təsdiq edir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs imtinasını imzası ilə təsdiq etməkdən boyun qaçırdıqda, həbs yerinin əməkdaşlarının iştirakı ilə akt tərtib edilir və onun şəxsi işinə əlavə olunur.

3.8. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs müalicəsi üçün ona təyin edilmiş, tibb müəssisəsinin dərman anbarında olan preparatlardan imtina etdikdə, müalicəsi üçün tələb olunan dərman preparatlarını öz vəsaiti hesabına əldə edir və tibb işçisinin icazəsi ilə həmin preparatları qəbul edir.

3.9. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs yeməkdən imtina etdikdə, həkim həbs yerinin müdiriyəti ilə birlikdə onu qəbul edir, imtinanın səbəblərini aydınlaşdırır, konkret şəraitdən asılı olaraq, həbs yerinin müdiriyəti tərəfindən müəyyən edilmiş vaxtda (tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin yeməkdən imtina etməsi anından 1 sutkadan çox keçməmək şərti ilə) yemək qəbulundan imtina edən şəxsin tibbi müayinəsini keçirir.

3.10. Yemək qəbulundan imtina edən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs hər gün həkim tərəfindən müayinə edilir, onun psixi və somatik vəziyyəti, o cümlədən fizioloji göstəriciləri qeydə alınır, bu barədə şəxsin tibb kitabçasında və xəstəlik tarixlərində qeydlər aparılır.

3.11. Yemək qəbulundan imtina edən tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin həyatı üçün təhlükə yaranıqda və o özü haqqında real qərar qəbul etmək qabiliyyətini itirdikdə, həkimin yazılı rəyinə əsasən və onun iştirakı ilə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin səhhətinin yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş tədbirlər, o cümlədən həmin şəxsin ləyaqətini alçaltmaq şərti ilə məcburi qidalandırılması həyata keçirilir.

4. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin sanitariya-gigiyena təminatı

4.1. Həbs yerlərində aşağıdakı sanitariya-gigiyena qaydalarına riayət edilməlidir:

4.1.1. mövcud normalara cavab verən, mövsümə uyğun miqdarda içməli su təchizatı (hər adama mülayim hava şəraitində – 2,5 litr, isti hava şəraitində – 4,0 litr);

4.1.2. rasionda müxtəlifliyə və pəhrizə riayət edilməklə, gündə üç dəfə qidalanma;

4.1.3. adambaşına dörd kvadratmetrdən (hamilə qadınlar və stasionar xəstələr üçün beş kvadratmetr-

dən) az olmayan, kifayət qədər təbii və süni işıqlanması olan və havası dəyişdirilən, soyuq fəsilərdə adekvat isidilən yaşayış sahəsi (payız-qış aylarında havanın temperaturu 18°C-dən aşağı olmamalıdır);

4.1.4. fərdi çarpayı və yataq ləvazimatı, gigiyenik qaydalara uyğun yuyulması şərtilə, həftədə bir dəfədən az olmayaraq dəyişdirilən yataq əşyaları, fəslə uyğun üst geyimləri;

4.1.5. gigiyenik təmiz şəxsi ləvazimatlarla təmin edilməsi;

4.1.6. dövrü (bir aydan gec olmayaraq) olaraq kameraların sanitar təmizlənməsi (dezinfeksiya, dezinseksiya, deratizasiya);

4.1.7. sanitar-gigiyena normalarına uyğun sanitar qovşaq, isti-soyuq su, hamam (duş), camaşırxana.

5. Həbs yerlərində epidemiya əleyhinə tədbirlər

5.1. Yoluxucu xəstəliyə tutulması ehtimal olunan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs tibbi rəy əsasında xəstəlik müddətində digər şəxslərdən təcrid edilir və müvafiq müalicəyə cəlb olunur.

5.2. Yoluxucu xəstəliyə tutulmuş şəxslə epidemioloji təmasda olmuş digər tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslər üzərində tibbi nəzarət həyata keçirilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs başqa yerə köçürüldükdən dərhal sonra onun saxlandığı kameralarda müvafiq dezinfeksiya tədbirləri aparılır.

5.3. Yoluxma mənbəyi ola bilən məişət və digər tullantıların zərərsizləşdirilməsi və ya ərazidən uzaqlaşdırılması təmin edilir, mövcud təlimatlara uyğun kimyəvi və ya digər üsullarla sanitar təmizlənmə (dezinfeksiya, dezinseksiya və deratizasiya) tədbirləri aparılır.

5.4. Epidemiya təhlükəsi yarandıqda, bu barədə müvafiq dövlət qurumları məlumatlandırılır və Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin müvafiq qurumları cəlb edilməklə, əks-epidemik tədbirlər həyata keçirilir.

6. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə psixoloji yardım göstərilməsi

6.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə psixoloji yardım – tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə yaranmış və ya müşahidə edilən mənəvi-psixoloji sarsıntı, şok, depressiya, stress, böhranlı vəziyyət və bu kimi digər psixoloji gərginlik hallarının aradan qaldırılması üçün aparılan kompleks tədbirlərdir.

6.2. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə psixoloji yardım həbs yerlərinin psixoloqları tərəfindən göstərilir. Peşəkar ehtiyac yarandıqda, həbs yerinin müdiriyyətinin icazəsi ilə psixoloji yardım bu sahədə ixtisaslaşdırılmış təşkilatların nümayəndələri tərəfindən göstərilir.

6.3. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə psixoloji yardım, onların həbs yerlərində saxlanıldığı müddətdə göstərilir.

6.4. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərlə psixoloji yardım işi qanunçuluq, obyektivlik, ayrı-seçkiliyə yol verməmək, onların hüquq və azadlıqlarına, qanuni maraqlarına hörmətlə yanaşılması prinsipləri əsasında həyata keçirilir.

6.5. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə psixoloji yardım pulsuz göstərilir.

6.6. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə psixoloji yardım onların müraciətləri və ya razılıqları əsasında göstərilir.

6.7. Psixoloji yardım həbs yerlərinin ərazisində, bunun üçün ayrılmış xüsusi otaqlarda və fərdi qaydada göstərilir. Həbs yerlərinin müdiriyyəti belə yardımdan səmərəli istifadə üçün zəruri şərait yaratmalıdır.

6.8. Psixoloji yardım göstərilən zamanı anonimliyin hər iki tərəfdən saxlanılmasının vacibliyi barədə tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsə bildirilir.

6.9. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxs özünü qeyri-adekvat apardıqda və ya psixoloji gərginlik yaratdıqda, müəssisə rəhbərliyinin göstərişinə əsasən psixoloq həmin şəxslə fərdi qaydada söhbət aparır.

6.10. Risk qrupuna aid olan şəxslər – intihara, özünə-nəxəsərətə və ya qaçmağa meyilli, potensial konfliktli şəxslər, habelə yetkinlik yaşına çatmayanlar psixoloq tərəfindən nəzarətə götürülür və onlarla mütəmadi olaraq söhbətlər aparılır. Psixoloji gərginliyin aradan qaldırılması ilə bağlı psixoloji seanslara tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin valideynləri və digər yaxınları dəvət oluna bilərlər.

6.11. Psixoloji yardım göstərilərkən psixodiyagnostik metodlardan istifadə edilir. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin həyata maraqları, sosial vəziyyəti, törətməkdə şübhəli olduğu və ya təqsirləndirildiyi əmələ münasibəti öyrənilir. Hər tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslə aparılan psixoloji iş, o cümlədən şəxsə göstərilmiş yardım işi, keçirilən metodlar və nəticələri, şəxsin psixoloji xarakteristikası psixoloji yardım dəftərində qeyd edilir.

6.12. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin psixoloq tərəfindən qəbulu ayrıca jurnalda qeyd olu-

nur və orada tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin adı, soyadı, atasının adı, şübhəli olduğu və ya təqsirləndirildiyi Cinayət Məcəlləsinin maddəsi, müraciətin məzmunu, ilkin müşahidənin nəticəsi göstərilir.

6.13. Həbs edilmiş şəxs barədə məhkəmə hökmü qanuni qüvvəyə mindikdən sonra psixoloq tərəfindən ilkin psixoloji xarakteristikası tərtib edilir və məhkumun şəxsi işinə əlavə olunur. Məhkumun ilkin psixoloji xarakteristikasında onun temperament tipi, aparılan ilkin müşahidənin nəticələri, fərdi söhbət zamanı davranışı, şəxsiyyətə xas xüsusiyyətləri (xarakterin aksentuasiyası, özünüqiymətləndirmə, kommunikativ xüsusiyyətləri, kollektivdə qarşılıqlı münasibəti, sosial adaptasiya səviyyəsi, intellektual səviyyəsi, təfəkkür xüsusiyyətləri, təşkilatçılıq, iş qabiliyyəti və s.), kriminalyönlü xüsusiyyətləri (iradi özünə-nəzarət, emosional-psixi sabilliyi, aqressiv tendensiyanın təzahürü, konfliktliliyin növü, impulsivlik, digər şəxslərlə ünsiyyət zamanı yaranan problemin səbəbləri və adekvatlıq dərəcəsi) əks olunur.

7. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin tibb müəssisələrinə yerləşdirilməsi və saxlanması

7.1. Tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərə stasionar tibbi yardım göstərmək üçün müvafiq müalicə

müəssisələrində təhlükəsizlik tədbirlərinə riayət edilməklə, stasionar çarpayıları olan kamera-palatalar ayrılır.

7.2. Uzunmüddətli və ya ixtisaslı müalicə tələb olunduğu hallarda tutulmuş və ya həbs olunmuş şəxslər həbs yerinin tibb işçisinin rəyinə əsasən stasionar müalicə üçün təcili və ya planlı qaydada müvafiq müalicə müəssisələrinə köçürürlər.

7.3. Tibb işçisinin rəyi əsasında həbs yerinin rəhbərliyi stasionar müalicəyə ehtiyacı olan və ya yoluxucu xəstəliyə tutulması ehtimal olunan tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslərin stasionara keçirilməsini və orada rejim qaydalarına uyğun olaraq saxlanılmasını təmin edir.

7.4. Müalicəsi mümkün olmadıqda, tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin, yaxud onun müdafiəçisinin vəsatəti ilə və cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı əsasında müalicə-profilaktika tədbirləri həmin şəxsin özünün seçdiyi digər tibb müəssisəsində həyata keçirilir. Bu halda tibbi müayinənin xərcləri tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin öz vəsaiti hesabına ödənilir. Həmin tibb müəssisələrində müayinə və müalicə zamanı tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxslə bağlı təhlükəsizlik tədbirləri qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada təmin edilir. Xəstənin (tutulmuş və ya həbs edilmiş şəxsin) vəziyyəti yaxşılaşdıqda, aidiyyəti tibb müəssisəsinə və ya həbs yerinə geri köçürülür.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 11 fevral tarixli 29 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş «Prokurorluq işçisinin və onun ailə üzvlərinin yeni qulluq keçmə yerinə köçməsi pulunun və birdəfəlik kompensasiyanın ödənilməsi Qaydası»nda dəyişiklik edilməsi barədə

«İcbari sığortalar haqqında» Azərbaycan Respublikasının 2011-ci il 24 iyun tarixli 165-IVQ nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında» Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 500 nömrəli Fərmanının 1.2-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 11 fevral tarixli 29 nömrəli qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 2, maddə 156) ilə təsdiq edilmiş «Prokurorluq işçisinin və onun ailə üzvlərinin yeni qulluq keçmə yerinə köçməsi pulunun və birdəfəlik kompensasiyanın ödənilməsi Qaydası»nın 6.1-ci bəndindən «nəqliyyatda sərnişinlərin dövlət icbari sığorta haqqı,» sözləri çıxarılсын.

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Artur RASİ-ZADƏ

Bakı şəhəri, 29 aprel 2013-cü il

№ 71

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI KONSTITUSIYA
MƏHKƏMƏSİ PLENUMUNUN QƏRARI

18 mart 2013-cü il

Bakı şəhəri

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI CİNAYƏT MƏCƏLLƏSİNİN
18.5, 61.1.1 VƏ 65-ci MADDƏLƏRİNİN
ŞƏRH EDİLMƏSİNƏ DAİR**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu Fərhad Abdullayev (sədr), Sona Salmanova, Südabə Həsənova, Rövşən İsmayılov, Ceyhun Qaracayev, Rafael Qvaladze, Məhirdin Muradov (məruzəçi-hakim) və Kamran Şəfiyevdən ibarət tərkibdə,

məhkəmə katibi Fəraid Əliyevin,

maraqlı subyektlərin nümayəndələri Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimi Şahin Yusifovun, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının İnzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin baş məsləhətçisi Fuad Məmmədovun,

ekspert Bakı Dövlət Universitetinin Cinayət hüququ və kriminologiya kafedrasının dosenti, hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Rafiq Quliyevin,

mütəxəssislər Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi Mirzəli Abbasovun, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Aparat rəhbəri Müzəffər Ağazadənin və Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin rəis müavini Qəzənfər Bayramlının iştirakı ilə,

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 130-cu maddəsinin VI hissəsinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin müraciəti əsasında xüsusi konstitusiyaya icraatı üzrə açıq məhkəmə iclasında Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 18.5, 61.1.1 və 65-ci maddələrinin şərh edilməsinə dair konstitusiyaya işinə baxdı.

İş üzrə hakim M.Muradovun məruzəsini, maraqlı subyektlərin nümayəndələrinin və mütəxəssislərin çıxışlarını, ekspertin rəyini dinləyib və iş materiallarını araşdırıb müzakirə edərək, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu

MÜƏYYƏN ETDİ:

Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi (bundan sonra – Ali Məhkəmə) Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinə (bundan sonra – Konstitusiyaya Məhkəməsi) müraciət edərək Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin (bundan sonra – CM) 18.5, 61.1.1 və 65-ci maddələrinin şərh olunmasını xahiş etmişdir.

Ali Məhkəmənin müraciətində göstərilmişdir ki, Gəncə şəhəri Kəpəz rayon məhkəməsinin 2 aprel 2012-ci il tarixli hökmü ilə Y.Babayev CM-in 221.2.1-ci maddəsi ilə təqsirli bilinərək 2 il müddətinə islah işləri cəzasına məhkum edilmişdir.

Dövlət ittihamçısının apellyasiya protestinə əsasən işə baxan Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin Cinayət kollegiyasının 17 may 2012-ci il tarixli qərarı ilə birinci instansiya məhkəməsinin hökmü dəyişdirilmiş, Y.Babayevə 1 il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası təyin olunmuşdur.

Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin qərarından verilmiş kassasiya protestində qeyd edilmişdir ki, Y.Babayevin Samux rayon məhkəməsinin hökmü ilə təyin edilmiş cəzanı çəkib qurtarmadığı, məhkumluğu ödənilmədiyi halda yenidən qəsdən cinayət törətməsi cinayətin residivini yaratmışdır. CM-in 221.2.1-ci maddəsinin dispozisiyasında təkrarlıq tövsifedici əlamət kimi nəzərdə tutulsa da, cinayətin residivi bu maddədə tövsifedici əlamət kimi müəyyən edilmədiyindən məhkəmələr tərəfindən şəxsə cəza təyin olunarkən residiv nəzərə alınmamış və CM-in 18.5, 61.1.1 və 65.2-ci maddələrinin tələbləri pozulmuşdur.

Bu baxımdan, Ali Məhkəmə müraciətdə məhkum olunmuş şəxs tərəfindən yenidən təkrarlıq əla-

məti olan cinayət törədildiyi halda CM-in 18.5, 61.1.1 və 65-ci maddələrinin tətbiq olunub-olunmaması məsələsinin şərh edilməsini xahiş etmişdir.

Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu müraciətdə qaldırılan məsələ ilə əlaqədar cinayət hüququnun qanunçuluq prinsipinin mahiyyətinin və konstitusiyaya əsaslarının, habelə cinayət mühakimə icraatında təqsirləndirilən şəxsin hüquq və qanuni mənafələrinin qorunması baxımından bu prinsipə əməl olunmasının vacibliyinin vurğulanmasını zəruri hesab edir.

Qanunçuluğun ümumi prinsiplərinə əsaslanan cinayət hüququnun prinsipləri – hüquq normalarında təsbit olunan, cinayət hüququnun və onun institutlarının təbiətini müəyyən edən, cinayət hüququ yaradıcılığının və bu hüququn tətbiqi ilə bağlı fəaliyyətin əsas istiqamətləridir.

CM-də əks olunmuş prinsiplər insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təminatını nəzərdə tutan bir sıra konstitusiyaya prinsiplərindən irəli gəlir.

Cinayət qanununun başlıca prinsiplərindən olan qanunçuluq prinsipinə əsasən əməlin (hərəkət və ya hərəkətsizliyin) cinayət sayılması və həmin əmələ görə cəza və digər cinayət-hüquqi xarakterli tədbirlər yalnız CM ilə müəyyən edilir (CM-in 5.1-ci maddəsi).

Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun «Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 182.2.4-cü maddəsinin şərh edilməsinə dair» 21 oktyabr 2011-ci il tarixli Qərarında qeyd edilmişdir ki, qanunçuluq prinsipinin mahiyyəti cinayət qanununun tətbiqi ilə bağlı hüquqtətbiqedən orqanın fəaliyyətinin yalnız qanuna əsaslanmasından və qanun əsasında həyata keçirilməsindən, eləcə də əməlin cinayət sayılması və belə əməli törədən şəxsin təqsirli hesab edilməsi və onun barəsində cəzanın tətbiqinə yalnız cinayət qanunu əsasında yol verilməsindən ibarətdir. Eyni zamanda, şəxsin cinayət tərkibi yaradan ictimai-təhlükəli əməli törətməsinin onun cinayət məsuliyyətinin əsaslarını yaratması, əməlin cinayət sayılması və cəzalanmalı olmasının yalnız cinayət qanunu ilə müəyyən edilməsi qanunçuluq prinsipinin təmin edilməsinin əsas üsullarındandır.

Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun qeyd olunan Qərada formalaşdırdığı hüquqi mövqeyə əsasən qanunverici orqan tərəfindən cinayət hüquq norması qəbul edilərkən qanunçuluğun prin-

siplərindən olan qanunun aliliyi, vahidliyi, məqsədüyyunluğu və qanunçuluğun reallığı prinsiplərinə riayət olunmasına xüsusi diqqət yetirilməlidir. Sadalanan prinsiplərə əməl olunması Konstitusiyada təsbit olunmuş bərabərlik, mütənasiblik, hüquqi müəyyənlik, tarazlıq prinsiplərindən irəli gəlir.

Göstərilənlərə əsaslanaraq Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu hesab edir ki, müraciətdə qaldırılan məsələlərin düzgün həll edilməsi və qanunçuluq prinsipinin təmin olunması məqsədilə cinayətlərin çoxluğu, cinayətlərin təkrar törədilməsi, cinayətlərin məcmusu və cinayətlərin residivi anlayışlarına aydınlıq gətirilməsi zəruridir.

Hüquq nəzəriyyəsində «təkrarlıq» termini geniş və dar mənalarda istifadə olunur. Geniş mənada təkrarlıq, cinayətin əvvəllər hər hansı cinayət törətmiş şəxs tərəfindən törədilməsi deməkdir. Belə təkrarlıq həm də ümumi təkrarlıq adlanır. Təkrarlığın bu cür geniş anlayışı özündə həmins və müxtəlif növlərdən olan bir neçə cinayətin törədilməsini əks etdirən «cinayətlərin çoxluğu» terminində ifadə olunur.

Qanunvericiliyin tələblərinə müvafiq olaraq çoxluğu təşkil edən bütün cinayətlər eyni şəxs tərəfindən törədilməlidir və təqsirləndirilən şəxsin cinayətlərdə hansı rolu (icraçı, təşkilatçı, əlbir və ya təhrikçi) yerinə yetirməsi heç bir məna kəsb etmir.

Əgər şəxs törətdiyi əmələ görə cinayət məsuliyyətindən azad olunubsa və ya törətdiyi hərəkətlərə görə məhkumluğu ödənilibsə, habelə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunma müddəti başa çatıbsa, çoxluğun müəyyən edilməsi zamanı bu əməllər nəzərə alınmır.

Cinayətlərin çoxluğu cinayət məsuliyyətini ağırlaşdıran hal kimi səciyyələndirilir. Cinayətin şəxs tərəfindən ardıcıl olaraq törədilməsi ona cinayət törətmə təcrübəsi əldə etməyə imkan verir, onun sonrakı cinayət fəaliyyətini daha təhlükəli edir.

Belə müddəalar digər ölkələrin, o cümlədən Almaniyaya, İspaniyaya, Fransa cinayət qanunvericiliklərində də mövcuddur.

Beləliklə, cinayətlərin çoxluğu dedikdə, təqsirli şəxs tərəfindən cinayət məsuliyyətinə səbəb olan ardıcıl əməllərin törədilməsi və ya əvvəllər törədilmiş hərəkətlərə görə cinayət məsuliyyətinə cəlb olunması ilə bağlı məhdudiyət müddəti ərzində yeni cinayətlərin törədilməsi halları başa düşülür.

Cinayət qanunvericiliyində cinayətlərin çoxluğu termininin adı çəkilməsə də, CM-in 16, 17 və 18-ci maddələrində cinayətlərin çoxluğuna aid olan cinayətlərin təkrar törədilməsi, cinayətlərin məcmusu, cinayətlərin residivi və onun növləri ilə bağlı olan məsələlər tənzimlənir.

Təkrarlıq institutu cinayətlərin çoxluğunun ən mürəkkəb formasıdır və CM-də dar mənada istifadə olunur.

Cinayətlərin təkrar törədilməsinin özünəməxsus əlamətlərinin araşdırılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Əvvəlki cinayət qanunvericiliyindən fərqli olaraq, cinayətlərin təkrar törədilməsi CM-in Ümumi hissəsində müstəqil normada nəzərdə tutulmuşdur. Əvvəlki CM-də cinayətlərin təkrar törədilməsi Məcəllənin Xüsusi hissəsinin normalarında cinayət tərkibinin əlaməti kimi və ağırlaşdırıcı halları nəzərdə tutan zəruri tərkib əlaməti kimi müəyyən edilmişdi. Hazırda qüvvədə olan CM-in 16-cı maddəsində ümumi təkrarlıq anlayışından imtina edilmiş, xüsusi təkrarlığın isə iki müstəqil növü müəyyən olunmuşdur:

– Məcəllənin eyni maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş cinayətin iki və ya iki dəfədən çox törədilməsi (CM-in 16.1-ci maddəsi);

– Məcəllənin Xüsusi hissəsində birbaşa göstərilən hallarda, Məcəllənin müxtəlif maddələri ilə nəzərdə tutulmuş iki və ya daha çox cinayətin törədilməsi (CM-in 16.2-ci maddəsi).

Maddənin mahiyyətindən göründüyü kimi, təkrar cinayətlər eyni və həmcins cinayətlərə bölünür.

CM-in eyni tərkib əlamətlərinə malik olan cinayətlərin təkrar törədilməsi eyni cinayətlər hesab olunur (məsələn, şəxs iki oğurluq cinayəti və ya ardıcıl olaraq iki dəfə talama məqsədi olmadan qanunsuz olaraq avtomobil və ya başqa nəqliyyat vasitəsi ələ keçirmə cinayəti törədir).

Həmcins cinayətlər isə oxşar tərkib əlamətlərinə malik olan cinayətlərin qəsdən və ya ehtiyatsızlıqdan təkrar törədilməsi kimi qəbul edilir (CM-in 177–185-ci maddələri).

CM-in 16-cı maddəsində nəzərdə tutulan təkrarlıq:

– həm ehtiyatsızlıqdan, həm də qəsdən törədilən cinayətlər zamanı;

– cinayətləri təkrar törətmiş şəxs onlardan heç birinə görə məhkum olunmadığı halda;

– şəxsin iki və ya daha artıq cinayət törətməsi zamanı;

– eyni və həmcins cinayətlərin törədilməsi zamanı yaranır.

Cinayətlərin çoxluğunun digər forması cinayətlərin məcmusudur.

CM-in 17.1-ci maddəsinə əsasən, bu Məcəllənin müxtəlif maddələri ilə nəzərdə tutulmuş iki və ya daha çox cinayətin törədilməsi, həmin cinayətləri törətmiş şəxs onlardan heç birinə görə məhkum olunmamışdırsa və ya qanunla müəyyən edilmiş əsaslar üzrə cinayət məsuliyyətindən azad edilməmişdirsə, habelə bu cinayətlərdən heç birinə görə cinayət məsuliyyətinə cəlb etmə müddəti keçməmişdirsə, cinayətlərin məcmusunu yaradır.

Göstərilən maddənin mahiyyətindən belə nəticəyə gəlmək olar ki, cinayətlərin məcmusu aşağıdakı əlamətlərlə səciyyələnir:

– şəxsin iki və ya daha artıq cinayət törətməsi;

– ona daxil olan cinayətlərin hər birində müstəqil cinayət tərkibi əlamətlərinin mövcudluğu;

– cinayətlərin məhkumluğu olmayan şəxs tərəfindən törədilməsi;

– yalnız müxtəlif cinsli cinayətlərin törədilməsi;

– cinayətlərin müxtəlif vaxtlarda və ya eyni vaxtda törədilib-törədilməməsindən asılı olmayaraq yaranması.

Cinayətlərin məcmusu təkrar cinayətlərdən onunla fərqlənir ki, cinayətlərin təkrar törədilməsi Məcəllənin eyni və ya oxşar maddələri ilə nəzərdə tutulan cinayətin iki və ya iki dəfədən çox törədilməsi ilə əlaqədar yarandığı halda, cinayətlərin məcmusu Məcəllənin müxtəlif maddələri ilə nəzərdə tutulmuş cinayətlərin törədilməsi ilə yaranmış olur.

Keçmiş cinayət qanunvericiliyindən fərqli olaraq, qüvvədə olan CM ilk dəfə olaraq cinayətlərin çoxluğu kimi cinayətlərin residivinin anlayışını və növlərini tənzimləyir.

CM-in 18-ci maddəsinə əsasən, şəxsin əməlinə residivin mövcud olması üçün iki şərt tələb olunur:

– şəxsin əvvəllər qəsdən cinayət törətməyə görə məhkumluğunun olması;

– şəxsin qəsdən cinayət törətməsi.

Bununla yanaşı, cinayətlərin residivi özünəməxsus xüsusiyyətlərə malikdir:

- residivi təşkil edən cinayətlərin ardıcıl olaraq törədilməsi;

- əvvəllər törədilmiş cinayətə görə qanunla müəyyən edilmiş qaydada götürülməmiş və ya ödənilməmiş məhkumluğun olması (Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun 6 sentyabr 2010-cu il tarixli Qərarı);

- əvvəllər törədilmiş cinayətə görə məhkəmə tərəfindən təyin edilmiş cəzanın tam və yaxud qismən çəkilməsi.

Qeyd olunanlardan belə nəticəyə gəlmək olar ki, cinayətlərin residivini cinayətlərin çoxluğunun digər formalarından, xüsusilə də təkrarlıqdan fərqləndirən xüsusiyyətlər mövcuddur. Bunlar aşağıdakılardır:

- şəxsin əvvəllər törədilmiş cinayətə görə qanunla müəyyən edilmiş qaydada götürülməmiş və ya ödənilməmiş məhkumluğunun olması;

- şəxs tərəfindən qəsdən yeni cinayətin törədilməsi.

Bu fərqləndirmə müraciətdə göstərilən məsələnin həll edilməsində əsas rol oynayır.

CM-in 18-ci maddəsində residivin 3 növü müəyyən olunmuşdur: sadə, təhlükəli və xüsusilə təhlükəli. Bu maddənin mənasına və mahiyyətinə görə residiv aşağıdakı əsaslara görə təsnifləşdirilmişdir:

- şəxs tərəfindən törədilmiş cinayətlərin xarakterinə;

- şəxsin məhkumluqlarına;

- qəsdən törədilən cinayətlərin ağırlıq dərəcəsinə görə.

Məhkumluğun və törədilən cinayətlərin ağırlıq dərəcəsinə görə residiv sadə və mürəkkəb residivə bölünür. Bu barədə CM-in 18-ci maddəsində ətraflı açıqlama verilmişdir.

Cinayətlərin xarakteri baxımından residiv ümumi və xüsusi residivə bölünür.

Eyni obyektlərə yönəlməyən və müxtəlif təqsir formalarına malik cinayətlər ümumi növ cinayətlərin residivi hesab edilir.

Tərkibinə eyni və ya həmcins cinayətlərin daxil olduğu cinayətlər isə xüsusi növ cinayətlərin residivi hesab edilir. Qeyd edildiyi kimi, eyni cinayətlər eyni tərkib əlamətlərinə malik olan, həmcins cinayətlər isə oxşar tərkib əlamətlərinə malik olan qəsdən törədilən cinayətlərdir.

Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu diqqəti ona cəlb edir ki, qanunverici qəsdən cinayət törətməyə görə əvvəllər məhkum olunmuş şəxs tərəfindən yenidən qəsdən cinayətin törədilməsini birmənalı olaraq cinayətin residivi kimi qeyd edir. Qəsdən cinayət törətməyə görə əvvəllər məhkum olunmuş şəxs tərəfindən yenidən qəsdən eyni və ya həmcins cinayətin törədilməsi də məhz cinayətin residivi kimi qəbul edilir və bu halda onun əməli cinayətlərin təkrar törədilməsi əlaməti ilə təvsiif edilə bilməz. Qeyd edildiyi kimi, CM-in 16-cı maddəsinin mənasına və mahiyyətinə görə, bu maddədə nəzərdə tutulmuş cinayətlər o zaman təkrar törədilmiş hesab olunur ki, şəxs həmin cinayətlərin heç birinə görə məhkum olunmamış olsun.

Belə nəticə cinayət qanununun tələblərindən, eləcə də Konstitusiyaya Məhkəməsi tərəfindən formalaşdırılmış hüquqi mövqelərdən irəli gəlir. Konstitusiyaya Məhkəməsinin Plenumu «Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 72, 73 və 74-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş «ilk dəfə böyük ictimai təhlükə törətməyən cinayət törətmiş şəxs» anlayışının şərh edilməsinə dair» 25 dekabr 2009-cu il tarixli Qərarında CM-in 16-cı maddəsinin mahiyyətini açıqlayaraq qeyd etmişdir ki, əvvəllər bir və ya bir neçə cinayət törətməsinə dair güclü əsaslı şübhələr olduqda və bu şübhələr nəticəsində həmin şəxsə qarşı ittiham irəli sürüldükdə, qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə hökmü olmadan şəxsin əvvəllər cinayət törətmiş şəxs qismində cinayət təqibinə məruz qalması mümkündür. Bu, təqsirsizlik prezumpsiyası ilə ziddiyyət təşkil etmir. Şəxsin cinayətin törədilməsində təqsirli olub-olmaması məsələsi isə işin mahiyyəti üzrə qəbul edilən məhkəmə hökmü ilə həll olunur.

Həmin Qərarada daha sonra göstərilmişdir ki, ibtidai araşdırmanın gedişində bir neçə cinayət əməlinin törədilməsinə dair güclü əsaslı şübhələrin müəyyən edilməsinə baxmayaraq, təqsirsizlik prezumpsiyasına əsaslanmaqla bu cinayətlərdən heç olmasa biri üzrə qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə hökmünün çıxarılmamasına istinadən əməlin ilk dəfə törədilmiş hesab olunması, cinayətlərin təkrar törədilməsinin və ya cinayətlərin məcmusunun yaranmasının obyektiv həqiqət kimi inkarına gətirib çıxara bilər.

Göründüyü kimi, Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun bu Qərarında CM-in 16-cı maddəsində

nəzərdə tutulmuş təkrarlıq qanuni qüvvəyə minmiş məhkəmə hökmünün olması ilə əlaqələndirilmir.

CM-in 16-cı maddəsindən fərqli olaraq bu Məcəllənin 18-ci maddəsində nəzərdə tutulmuşdur ki, məhkumluğu götürülməmiş və ya ödənilməmiş şəxs tərəfindən yenidən qəsdən cinayətin törədilməsi residiv hesab olunur.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, cinayətlərin residivi müəyyən edildikdə, CM-in Xüsusi hissəsinin müvafiq maddəsində residiv cinayət tərkibinin əlaməti kimi nəzərdə tutulmadığı halda, CM-in 61.1.1-ci maddəsinə əsasən o, cəzanı ağırlaşdıran hal kimi nəzərə alınmalıdır.

Beləliklə, cinayətlərin residivi müəyyən edildikdə, CM-in Xüsusi hissəsinin müvafiq maddəsində residiv cinayət tərkibinin əlaməti kimi nəzərdə tutulmadığı halda, CM-in 61.1.1-ci maddəsinə əsasən o cəzanı ağırlaşdıran hal kimi nəzərə alınmalı və təqsirləndirilən şəxsə CM-in 65-ci maddəsi tətbiq edilməklə cəza təyin olunmalıdır.

Əvvəlki cinayətə görə cəzanı çəkmiş, lakin məhkumluğu ödənilməmiş və ya götürülməmiş şəxsin yenidən cinayət törətməsi onu göstərir ki, şəxs barəsində tətbiq edilən cinayət hüquqi təsir tədbiri gözlənilən səmərəni verməmiş, şəxs təhlükəli meyllərin və vərdişlərin təsirindən azad olmamışdır. Buna görə də, ilk dəfə məhkum olunmuş şəxslərə nisbətən residiv hesab olunan cinayətləri törətmiş şəxslər daha təhlükəli hesab edirlər.

Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumu bir sıra qərarlarında vurğulamışdır ki, məhkumluq təkcə şəxsin məhkum olunması və ona cəzanın təyin edilməsi faktı ilə şərtləndirilmir. Məhkumluq şəxs tərəfindən təkrarən cinayət törədilərkən cinayət qanunvericiliyi ilə müəyyən olunmuş hüquqi nəticələrə səbəb olan məhkumun hüquqi vəziyyətini ifadə edir; şəxsdə olan ödənilməmiş və ya götürülməmiş məhkumluq, onunla dövlət arasında cinayət-hüquqi tənziqləmə əsasında formalaşan, bu şəxs tərəfindən yeni cinayətlər törədilərkən onun şəxsiyyətinin və törətdiyi cinayətlərin yüksək təhlükəli kimi qiymətləndirilməsinə xidmət edən xüsusi ictimai-hüquqi münasibətlər yaradır və buna görə onun barəsində daha ağır tədbirlərin tətbiqini nəzərdə tutur (Konstitusiya Məhkəməsi Plenumunun «Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 83-cü maddəsinin

şərh olunmasına dair» 25 may 2009-cu il tarixli Qərarı).

Qeyd edilənləri nəzərə alaraq Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumu belə nəticəyə gəlir ki:

– Qəsdən cinayət törətməyə görə əvvəllər məhkum olunmuş şəxs tərəfindən yenidən qəsdən eyni və ya həmcins cinayətin törədilməsi cinayətin residivi kimi qəbul edilməlidir. Həmin şəxsin əməli eyni zamanda cinayətlərin təkrar törədilməsi əlaməti ilə tövsif edilə bilməz.

– Cinayətlərin residivi müəyyən edildikdə, CM-in Xüsusi hissəsinin müvafiq maddəsində residiv cinayət tərkibinin əlaməti kimi nəzərdə tutulmadığı halda, həmin Məcəllənin 61.1.1-ci maddəsinə əsasən cinayətlərin residivi cəzanı ağırlaşdıran hal kimi nəzərə alınmalı və təqsirləndirilən şəxsə həmin Məcəllənin 65-ci maddəsi tətbiq edilməklə cəza təyin olunmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 130-cu maddəsinin VI hissəsinə, «Konstitusiya Məhkəməsi haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanununun 60, 62, 63, 65–67 və 69-cu maddələrini rəhbər tutaraq Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Plenumu

QƏRARA ALDI:

1. Qəsdən cinayət törətməyə görə əvvəllər məhkum olunmuş şəxs tərəfindən yenidən qəsdən eyni və ya həmcins cinayətin törədilməsi cinayətin residivi kimi qəbul edilməlidir. Həmin şəxsin əməli eyni zamanda cinayətlərin təkrar törədilməsi əlaməti ilə tövsif edilə bilməz.

2. Cinayətlərin residivi müəyyən edildikdə, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin Xüsusi hissəsinin müvafiq maddəsində residiv cinayət tərkibinin əlaməti kimi nəzərdə tutulmadığı halda, həmin Məcəllənin 61.1.1-ci maddəsinə əsasən cinayətlərin residivi cəzanı ağırlaşdıran hal kimi nəzərə alınmalı və təqsirləndirilən şəxsə həmin Məcəllənin 65-ci maddəsi tətbiq edilməklə cəza təyin olunmalıdır.

3. Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

4. Qərar «Azərbaycan», «Respublika», «Xalq qəzeti», «Bakinski raboçi» qəzetlərində, «Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Məlumatı»nda dərc edilsin.

5. Qərar qəttidir, heç bir orqan və ya şəxs tərəfindən ləğv edilə, dəyişdirilə və ya rəsmi təfsir edilə bilməz.

Sədr

Fərhad Abdullayev